

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 20 september 2004*§ 5 Interpellation om sprututbytesprogram i Stockholm (nr 2003:100)*

Anförande nr 1

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Jag ber att få hänvisa till det utsända svaret.

Anförande nr 2

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (m): Ordförande, fullmäktige! Detta kanske är en av de allvarligaste frågor vi har att behandla, nämligen om vi ska ge signaler om en mer liberal och tillåtande narkotikapolitik. En sådan signal kan göra mer skada än vad en enskild narkotikalangare kan åstadkomma.

Det är därför med viss tveksamhet jag tackar borgarrådet för svaret, ett svar som är som jag befarade: mycket undanglidande och i vissa avseenden illavarslande.

Ordförande! Dessvärre förväntar jag mig inte något bättre svar från borgarrådet under denna debatt. Kanske beror det på att borgarrådet inte arbetat så nära missbrukare.

Nu är det inte så många närvarande i salen ännu. Det är beklagligt. Jag trodde att det kanske skulle finnas några andra här som hade jobbat med de här frågorna, exempelvis Ann-Marie Strömberg som jag vet har jobbat med tvångsvård och därför är lite mer kunnig. Då hade vi kunnat höra hur hon ser på detta och om hon är lika liberalt inställd i sådana här frågor.

Sprututbyte kan vara det första steget av fem – jag tänker återkomma till dem så småningom – som obevekligt leder till döden om man går dem fullt ut.

Men jag kanske kan få något svar av borgarrådet i alla fall. De allvarligaste frågorna i detta är: Vad uppmanar borgarrådet personalen som ska dela ut sprutorna att säga till missbrukarna att de ska använda de här rena sprutorna till? Det är den första allvarliga frågan: Vad ska de här sprutorna användas till? Den andra är: Hur ska missbrukarna få tag i det de eventuellt ska fylla sprutorna med? Den tredje är: Hur ska missbrukarna få tag i pengar att köpa det de ska fylla sprutorna med, eller hur ska de annars få tillgång till det?

Sanningen, herr ordförande, är att detta är ett gigantiskt främjande av brottslig verksamhet. Om missbruk av narkotika hade haft högre straffvärde hade även detta medhjälp till missbruk varit straffbart.

De här fem stegen då: Steg ett är alltså att dela ut sprutor. Steg två har man redan tagit i Malmö/Lund-projektet, nämligen överdosprevention. Det innebär, för er som inte vet det, rådgivning till missbrukarna om i hur stor dos de ska ta narkotikan. Och detta är inte så enkelt eftersom det beror på den enskilde missbrukarens situation för stunden, hur tolerant han är beroende på var han är i sitt missbruk. Har han nyligen

varit inne på avgiftning tål han mindre, vilket gör att det är många som i den situationen tar en överdos. Dessutom ska rådgivarna veta vad det är för typ och koncentration av narkotika för att kunna ge rätt överdosprevention. Detta har man alltså redan börjat med.

Är det nästa steg? De frågar i en artikel: Vad gör övriga landet i de här frågorna? Frågan är alltså om borgarrådet tycker att detta är nästa steg man ska ta.

Det tredje steget som diskuteras är sprutrum där man ska få vara och injicera. Det finns på sina håll. Där hjälper man även missbrukarna att injicera när de har svårt att komma in i sina trasiga vener. Det fjärde steget är legal förskrivning eller utdelning av narkotika. Det femte steget är det man har tagit i Schweiz, där man har dödshjälp för personer som mår så dåligt att de vill avsluta sitt liv. Där hjälper man dem även med detta.

Här är alltså frågan: Var finns humanismen, var finns etiken och var finns moralen i att ta detta första steg på denna steg som leder till fördärvet?

Anförande nr 3

Borgarrådet Olofsson (v): Ja, Berthold Gustavsson, var finns humanismen? Var finns egentligen humanismen hos dig och Moderaterna när det gäller de människor som drabbas av hiv/aids och hepatit C? Det är mycket svåra sjukdomar, och en missbrukare som injicerar drabbas mycket lättare av dem. Det vet man.

Du kan också se i svaret att antalet som råkat ut för att smittas av hiv intravenöst är mycket större i Stockholm än i Lund/Malmö. Så jag kan fråga dig: Var finns humanismen?

Det jag ser mellan dig och mig är en väldigt tydlig skiljelinje mellan en restriktiv och en repressiv syn på narkotikafrågan. Jag har aldrig sagt något annat än att jag står för det som hela Sverige står för, ett narkotikafritt samhälle, men för den skull inser jag att även narkotikamissbrukare faktiskt har rätt till prevention, till ett humant samhälle och till någon som kan förebygga de sjukdomar som de drabbas av i väldigt stor utsträckning. Det vet du.

Jag har arbetat väldigt nära missbrukare i många år. Jag är gammal socialarbetare. Det är inte så att man tycker olika av de skälen. Vi tycker olika inom de flesta partier. Även inom Moderaterna har jag hört att det finns de som har en annan syn än Berthold Gustavssons inhumana människosyn på någon som är missbrukare. Det är ju detta det handlar om.

Man vet att det är väldigt svårt att nå de människor som är sprutnarkomaner. De kommer inte, som ni brukar säga, till Hållpunkten. De kommer inte till Hållpunkten för att få tandvård och fotvård så att man på det sättet kan fånga upp dem. De kommer inte dit. I Malmö har man inte dem som sina besökare, och det har man inte här i Stockholm heller.

Slutändan är ändå att det är en omänsklig syn Berthold Gustavsson och Moderaterna har på en sjuk missbrukare, som det handlar om i det här fallet. Det handlar inte om någonting annat.

Sedan har andra länder gjort andra saker. Men jag skulle vilja rekommendera dig att åka ned till Malmö och se hur de jobbar. Då får du också svar på de frågor som du ställde till mig. Det är inte så att sprutnarkomanerna ökar bara för att man delar ut rena sprutor. Det är inte så att de är speciellt benägna att se till att andra börjar missbruka heroin och spruta in det, utan de behöver sina sprutor själva. Detta är en preventiv åtgärd för en människa som redan ligger ned och är i underläge och som vi på detta sätt hoppas kunna nå och hjälpa bort från sitt missbruk.

Anförande nr 4

M o n i k a L i n d h (s): Ordförande, ledamöter! När man lyssnar på Berthold Gustavsson slås man av den oerhört hårda och omänskliga inställning han intar till narkomaner.

Ett försök med sprututbytesverksamhet har ingenting att göra med att överge en restriktiv narkotikapolitik i grunden. Restriktiviteten kan till och med förenas med en mycket hög grad av humanism och ett förebyggande hälsoarbete utan att man för den skull tummar på visionen om ett narkotikafritt samhälle.

När Berthold Gustavsson radar upp sina fem steg till eländet förstår jag precis hur han tänker. Men jag ser också att det finns stora brister i Berthold Gustavssons argumentation. Han glömmer den enskilde missbrukaren. Han glömmer det faktum att vi har en mycket svår situation i Stockholm och Stockholms län vad gäller hepatit B och C samt hiv/aids. Han glömmer också att vi aldrig någonsin skulle vilja försvara ett dåligt sprututbytesprogram, en dålig vårdkedja eller dåliga resurser till vård och behandling. Den restriktiva narkotikapolitiken vilar ju på de tre benen: vård och behandling, en stärkt rättsapparat samt förebyggande arbete.

Jag kan inte se att ett sprututbytesprogram på något sätt skulle kunna hota en restriktiv narkotikapolitik. Däremot underlättar Berthold Gustavsson för krafter som vill införa en repressiv och hård inställning till människor.

Anförande nr 5

C h r i s t e r Ö h g r e n (mp): Herr ordförande! Det här med sprututbytesprogram är egentligen en ganska svår fråga. Det är naturligtvis riktigt att man kan tycka sig se möjligheten att samhället på något sätt skulle kunna stötta människor i deras missbruk, men jag tror att det är en missuppfattning. Jag tror att man lite grann måste se detta i perspektiv av hur vi lever i dag.

Det som händer är ju att det väller in olika typer av droger i Sverige i dag. Vi har en stor ökning av hivsmittade missbrukare i Baltikumområdet, som har blivit något öppnare gentemot Sverige. Därför är det ur hiv/aidssynpunkt viktigt att mota den framtida risken för en stor utbredning av detta. Det tycker vi är en viktig punkt.

En annan viktig punkt tycker vi är att nå missbrukare som debuterar och nå dem tidigare. Vi menar att ett sådant här projekt mycket väl kan bidra till det. Ett av de resultat man har kunnat konstatera i Malmö är ju att man faktiskt har nått fler personer än vad man nådde innan.

Sedan finns det skäl att fundera på och ifrågasätta saker i det projekt som har funnits i Sverige. Jag tycker att den preventiva verksamheten i det sprututbytesprojekt man haft i Malmö har varit väl låg. Om man skulle vilja utforma ett sådant i vårt område tycker jag alltså att man borde titta lite grann på hur man preventivt kan jobba vidare med detta.

Att tillhandahålla sprutor är ju i och för sig att tillhandahålla verktyg för missbruk. Visst är det så. Men jag tycker kanske att risken är ganska liten att folk ska börja gå över till att just injicera droger. Den som är tveksam till detta tycker jag i stället borde fokusera på det stora antalet cannabispipor och det speciella rullpapper som finns till jointar och annat. Det tror jag är en mycket större inkörsport till att börja använda narkotiska preparat än att man får byta ut en gammal spruta.

Anförande nr 6

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (m): Ordförande, fullmäktige! Precis som jag befarade svarade inte borgarrådet Olofsson på någon av mina frågor. Hon vågar inte. Hon inser att om hon skulle svara på min första fråga, vad hon rekommenderar de hjälparbetare som ska dela ut sprutorna att säga till missbrukarna att de ska använda sprutorna till, så kommer hon också att uppmana till narkotikamissbruk. Även om detta ännu inte är kriminaliserat i Sverige inser hon att det är moraliskt förkastligt, etiskt förkastligt och fördärvligt för samhället. Därför vågar hon inte svara. Hon kommer säkert inte att göra det heller.

Svaret blir nämligen i så fall: Ni ska fylla dem med narkotika, och narkotikan ska ni injicera i kroppen. Detta är naturligtvis helt förkastligt.

Sedan vet jag inte hur hon och Lindh kan påstå att jag är hård och kall som vill hjälpa missbrukarna bort från missbruket, som vill att de ska få kvalificerad vård och hjälp – men också tydliga signaler om att man ska ha en både restriktiv och repressiv syn på narkotikafrågan. Man kan inte säga: Det är förbjudet att knarka. Det är förbjudet att använda detta dödsbringande redskap. Det är förbjudet att fylla det med narkotika. Men här har du en spruta så att du kan gå ut och fylla den med narkotika och injicera, vilket så småningom, denna gång eller någon senare, kommer att leda till din död.

Margareta Olofsson pratar här om hur mycket mer spridning av hiv/aids och gulstet blir. Hon har själv svarat: "År 2000 registrerades 353 narkotikarelaterade dödsfall i Sverige." Två tre av dem – det har hon inte svarat – dör av aids; resten dör av narkotikan, antingen överdoser, eget eller annans våld eller att kroppsorganen tar stryk av narkotikan. Detta är den bistra sanningen. Då vill hon dela ut sprutor så att dessa personer kan fortsätta med sin dödsbringande verksamhet och dessutom dela med sig av de här sprutorna. Snacka om att vara hårda, kalla och skoningslösa!

Man måste ha en rak linje i detta. Det går inte att ena handen säger ”du får inte” och andra ”här har du så att du kan”. En rak linje är det enda rätta.

Och hur långt vill du gå med de här stegen, Margareta Olofsson – steg ett, steg två, steg tre, steg fyra, steg fem? Vi får se om du vågar svara på det. I Malmö/Lund har man ju redan börjat med överdosprevention.

Nu har Ann-Marie Strömberg kommit. Jag vet att du jobbar med de här frågorna. Tycker du att det är riktigt att dela ut sprutor så att du sedan ska sitta här och få in dessa personer till tvångsvård?

Anförande nr 7

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Berthold Gustavsson, du svarar inte på min fråga till dig om din omänsklighet och inhumanism, men jag ska svara på din. En som kommer till ett sprututbytesprogram vet naturligtvis själv vad man använder sprutan till, annars skulle han väl knappast gå dit. Det vet han redan innan. Det är ju det som är det preventiva arbetet.

Vad vill då du att man ska göra med de människor som är smittade med hiv/aids? Det står ju onekligen att fler av dem som är smittade med hiv/aids finns i Stockholm än i Malmö. Vad vill du att man ska göra med de människor som smittats av hepatit? Ska man strunta i dem? Ska man låta dem vara? Ska man låta dem sprida det?

Jag tror inte att man minskar missbruket genom att säga: Nej, ni får inget. Jag tycker att ni får skylla er själva. Det är faktiskt det du står här i talarstolen och säger: Är ni missbrukare och använder er av sprutor får ni skylla er själva. Då kan ni lika gärna dö i hiv/aids och hepatit. Det är faktiskt det du står här och säger.

Jag har också sagt att jag står för den nationella politik som finns, en restriktiv narkotikapolitik med nolltolerans. Det här är ett sätt bland många att nå missbrukare och motivera dem att sluta med sitt missbruk.

Jag har mött många som faktiskt har vandrat den vägen. Det skulle vara intressant att veta om Berthold Gustavsson har gjort det, om han har mött dem som faktiskt har vandrat den vägen och på detta sätt motiverats till behandling, kommit ifrån sitt svåra missbruk och också därefter faktiskt kommit i jobb, bildat familj och lever som du och jag eller vilken annan svensk som helst. Det är det intressanta.

Du säger egentligen: Är det så att man missbrukar får man skylla sig själv. Då kan man dö i hiv/aids eller hepatit. Använder man skitiga sprutor råkar man nämligen förr eller senare ut för det.

Anförande nr 8

M o n i k a L i n d h (s): Ordförande, ledamöter! Berthold Gustavsson ställer ett antal mycket märkliga frågor till borgarrådet. Det är nio frågor. De flesta är sådana som Berthold Gustavsson själv hade kunnat ta reda på svaret på om han hade gått in på exempelvis Smittskyddsinstitutets, Socialdepartementets eller varför inte Folkhälsoinstitutets hemsida eller om han hade läst en del rapporter kring försöks-

projekten i Malmö/Lund. Nu anser han att det är borgarrådets uppgift att agera statistikinsamlare för hans egen skull.

Sedan står han här och fyller på med ytterligare fem frågor som han inte på något sätt har föranstaltat om.

Berthold Gustavsson gör emellertid något som är viktigt. Mitt uppe i sitt prat om vård, behandling och allt vad det nu kan vara säger han att svensk narkotikapolitik ska vara restriktiv ”och repressiv” – jag antecknade noga det ordet.

I svensk narkotikapolitik, i den här salen och överallt i vår stad där man jobbar med narkomaner i vård och behandling har man en mycket restriktiv inställning till narkotika. För den skull kan man inte hindra människor att få hjälp med svåra sjukdomar, och det är precis det som Berthold Gustavsson med sin inställning gör. Han hindrar människor att få hjälp.

För att ändå vara lite statistiker i det här sammanhanget: Av de 27 missbrukare som smittades av injektionsmissbruk under 2003 var 17 smittade i Sverige. Av de 17 var 16 smittade i Stockholm. En var smittad i Malmö/Lund. Jag säger inte att detta på något sätt säger att vi ska ha en försöksverksamhet med sprututbyte, men det säger att vi har ett stort problem bland narkotikamissbrukarna i Stockholm med intravenöst missbruk: Man har en hög andel hiv- och hepatitsmitta.

Detta har Berthold Gustavsson inte kommit med ett enda förslag på lösning till, annat än att vara repressiv. Jag betackar mig för det.

Anförande nr 9

C h r i s t e r Ö h g r e n (mp): Herr ordförande! Som jag sade förut tycker jag att man ska vara väldigt försiktig i den här debatten. Det finns många som jag har stor respekt för som driver än annan syn än jag själv i den här frågan. Jag tycker kanske att det höga tonläge om människosyn och sådant som Berthold Gustavsson använder diskvalificerar honom lite i debatten. Detta är nämligen inte en helt enkel fråga.

När du säger, Berthold, att det är fler som dör av en överdos och bara några få som dör av hiv/aids kan man fråga sig: Tror vi att fler skulle dö av en överdos för att vi ger människor sprutor, eller skulle vi rädda fler från hiv/aids? Jag hör till dem som tror att man spar människoliv på det här.

Man vet heller inte vad en del av dem som dör av överdoser faktiskt dör av. Ett faktum är att hiv/aids försvagar människor och också möjligheten att klara av och överleva en överdos. Jag tror inte att det i dina siffror fanns med hur många människor som har dött som var smittade av hiv/aids. Dessa kunskaper borde vi i så fall ha.

En av dina frågor till borgarrådet var vad man rekommenderar missbrukarna att använda sprutorna till. Jag skulle vilja säga så här: I ett sprututbytesprogram skulle jag vilja att personalen på olika sätt rekommenderade dem som finns med i programmet att avsluta sitt missbruk. Det finns ju andra saker man skulle kunna använda i stället.

Just i den delen tycker jag faktiskt att Malmöförsöket inte har varit så bra. Jag tycker att man kunde ha varit lite mer preventiv mot användandet av droger. Det är alldeles riktigt. Men det faktum att man bara har *ett* försök i Sverige betyder ju inte att vi i Stockholm inte skulle kunna göra ett försök som blir mycket bättre. Det känns viktigt, inte minst mot den bakgrund jag nämnde tidigare: den stora ökningen i Baltikum, inte minst bland missbrukarna i Baltikum. Där är det mycket vanligt att människor i 20-årsåldern får hiv/aids. Vill Berthold Gustavsson se den utvecklingen i Sverige bland våra missbrukare?

Anförande nr 10

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Berthold, du har apostroferat mig två gånger, så jag tänker svara. Jag är socialarbetare; det är alldeles riktigt. Jag tillhör också dem i mitt parti som är bestämt emot sprututdelning – dock icke på grund av någon inhumanism. Det är inte så att jag önskar livet ur mina klienter. Men sprututdelning invagar missbrukarna i en falsk säkerhet och sänder också ut felaktiga signaler.

Det är inte så att majoriteten av de narkotikarelaterade dödsfallen beror på aids eller på att man använt smutsiga sprutor. Missbrukare dör av olika orsaker. Överdoser, blandintoxinationer, olyckshändelser i samband med missbruk, allmänt nedgången hälsa – det finns en hel rad olika dödsorsaker.

Jag vill också poängtera att smutsiga sprutor eller delade sprutor inte är det enda sättet att få aids på. Man kan få det genom oskyddat sex också, och då hjälper det inte om sprutorna är rena.

Jag vill inte dela ut några sprutor, men jag vet precis vad jag vill göra i stället. Jag vill ha en utbyggd vård och behandling. Där får vi alla i denna sal ta ett gemensamt ansvar för den nedrustning som har skett – ni på er sida som ensidigt satsade på boenden men inte rustade upp vården, vi på vår sida som är väldigt mycket för förebyggande och uppsökande men missar dem som redan är nere i missbruket och behöver vård och behandling.

Hållpunkten är ett utmärkt och mycket bättre alternativ än sprututdelning, som jag ser det. Dit kommer missbrukare från gatan. De behöver inte passa tider. De kan vara skitiga och dana, men de blir mottagna, liksom de blir på enheten för hemlösa. De får där tandvård, läkarvård och kontakt med socialarbetare, och detta utan att man har vare sig sprutor åt narkomanerna eller fri sprit åt alkoholisterna, om jag nu får raljera lite i frågan.

När det sedan gäller kontakten har jag och mina kolleger inga som helst svårigheter att få kontakt med missbrukare utan att ha sprutor att dela ut. Jag tycker att vi har rätt goda kontakter med dem. Vi kanske inte är överens i alla frågor, men vi har inga som helst svårigheter att få kontakt med dem.

Det är en utbyggd narkomanvård vi behöver. Detta är en sammanfattning av varför jag personligen är emot fria sprututbytesprogram över hela Sverige.

Anförande nr 11

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (m): Ordförande, fullmäktige! Det är beklämmande att Olofsson och Lindh försöker lägga ord i min mun som jag inte har sagt och framställa mig på ett sätt som jag inte är. Jag anser fortfarande att missbrukarna ska få kvalificerad hjälp – stöd, behandling och hjälp tillbaka till ett normalt liv. Men man ska inte hjälpa dem till döds. Man ska inte hjälpa dem att knarka ihjäl sig.

Beträffande restriktiv och repressiv läste jag innantill, Lindh, ur Olofssons svar. Hon har skrivit ”mellan en restriktiv och en repressiv”. Jag tycker att man ska ha båda delar, både en restriktiv och en repressiv narkotikapolitik. Det är där vi skiljer oss.

Olofsson har själv skrivit: ”Att vetenskapligt bevisa att sprututbytesprogrammet i Malmö/Lund har en HIV-preventiv effekt har visat sig svårt.” På 20 år har man inte kunnat visa att det är något positivt med sprututbyte jämfört med att inte ha det.

Beträffande dödsfall ligger Skåne högst med 6,4 narkotikarelaterade dödsfall per 100 000 invånare. Stockholm ligger på 6,0, Uppsala på 3,0 och Västra Götaland på 2,9. Det är endast Skåne som delar ut sprutor.

Som Ann-Marie Strömberg var inne på visar det sig också att av dem som dör med hiv/aids dör de flesta, hundra gånger fler, av narkotikan än av aids. Så har vi det utklarat också.

Fortfarande vill inte Margareta Olofsson svara på vad personalen ska säga till missbrukarna att de ska använda sprutorna till. Christer Öhgren säger att de ska uppmana dem att sluta med missbruket. Ja, men varför ska de då ge dem en spruta? Varför ska de ge dem en spruta i handen om de inte ska använda den?

Det är där problematiken ligger: Det är förbjudet att knarka, det är dödsbringande att knarka – men här har du en spruta så att du kan göra det. Är inte det människofientligt och moraliskt förkastligt så vet inte jag; sedan får ni sätta vilka falska etiketter ni vill på mig. Jag vet vad jag står för. Alla som känner mig vet vad jag står för.

Jag tror också att jag har träffat hundratals fler missbrukare än vad Olofsson har gjort genom mitt jobb som polis. Som Bejerot som undersökte dem uppe på häktet sade kommer alla missbrukare dit förr eller senare. Alla har kontakt med häktet inom ett år. Därför har man möjlighet, om inte på annat sätt, att få kontakt med dem där. Ann-Marie Strömberg nämnde något annat. Det är inte där problematiken ligger, utan den ligger i att man ger fel signaler.

Anförande nr 12

C h r i s t e r Ö h g r e n (mp): När Ann-Marie Strömberg gick upp tyckte jag att det blev lite mer hyfs på debatten. Det var bättre betoning i diskussionen på de viktiga och väsentliga frågorna. Även om vi inte delar uppfattning tycker jag att det är lite lättare att föra en dialog med henne. Man blir inte anklagad för att ha en dålig människosyn.

Bara för att jag är för ett sprututbytesprogram är jag absolut inte emot att man ska förbättra narkotikavården överlag på olika sätt. Detta är en liten men viktig del i en stor verksamhet.

Jag tror också att ett sprututbytesprogram kanske är mer motiverat i dag än vad det varit tidigare, just av det skälet att vår omvärld ser ut som den gör. Faktum är att vi sedan gränserna öppnades har en våg av narkotika in till Sverige.

Mot den bakgrunden är det också väldigt svårt att utvärdera sprututbytesprojektet i Malmö. Sedan man började med detta har ju gränserna varit öppna, och det är svårt att riktigt bedöma de effekter man fått av projektet. Det är väldigt svårt att titta på de siffror och resultat man kan se och bedöma dem i förhållande till förutsättningarna för att lyckas med detta.

Dela ut sprutor gör man ju, Berthold, för att människor inte ska få aids. Frågan är fortfarande, och den ställde jag till dig: Tror du verkligen att fler människor kommer att dö på grund av att du delar ut sprutor? Tror du inte snarare att det är precis tvärtom, att färre människor kommer att dö eftersom man kanske inte blir smittad av aids och hepatit?

En annan viktig del i detta, som jag menar skulle kunna röna framgång, är ju att man når folk på ett tidigare stadium. Man når missbrukare i Stockholm som de människor som arbetar med detta annars inte når. Det tror jag skulle kunna vara en viktig del i att försöka minska och verka preventivt. Tyvärr har man inte på ett framgångsrikt sätt gjort detta i Malmö, men jag tror att man i framtiden mycket väl skulle kunna göra det i ett projekt här.

Anförande nr 13

M o n i k a L i n d h (s): Ordförande, ledamöter! Det var precis det jag sade, Berthold: Du vill ha en både restriktiv och repressiv narkotikapolitik. Det är precis det du själv står i talarstolen och säger. Jag har absolut inte missuppfattat dig.

Det är intressant när du lyfter upp Bejerot och sprutprojektet på häktet. Tack och lov pågår ju det fortfarande, och för den som är intresserad finns alla de resultaten också att läsa på de hemsidor som publicerar dem.

Sedan Bejerots tid för 30 år sedan, när sprutprojektet på häktet var som mest i gång, har det ju hänt saker i tillvaron. Vi kan titta på de dokumenterade fall som man hittat i sprutprojektet eller stickprojektet på häktet, där man alltså dokumenterar stickmärken. Första halvåret 2002 är de senast dokumenterade fallen. När man jämför dem med Smittskyddsinstitutets fall av injektionsmissbrukare i Stockholm som blivit ny-smittade av hiv är det väldigt stor skillnad. Man kan undra varför.

De senast dokumenterade på stickprojektet 2002 var sex personer: fem män och en kvinna, samtliga över 35 år, med ett mångårigt injektionsmissbruk och sedan mycket lång tid – minsta tid 15 år – kända av såväl socialtjänst som hälso- och sjukvård, landstingets psykiatri och kriminalvård. Tittar vi däremot på Smittskyddsinstitutets fall visar det sig att de 16 som är anmälda från Stockholm inte är så väl kända.

Alltså kanske det är så att Bejerots metod är rätt ute. Missbrukarna kommer inte till häktet inom ett år. De finns på gator och torg. De finns där med sin hivsmitta, med sin hepatit och med sina sjukdomar. Då är det vår skyldighet att hitta dem där de är och hjälpa dem där de är.

Anförande nr 14

Förste vice ordföranden: Berthold Gustavsson har haft sina tre inlägg.

Anförande nr 15

Borgarrådet Olsson (v): Ordförande, fullmäktige! Det här är också mitt sista inlägg.

I de frågor som Berthold Gustavsson har ställt till mig, och också i den debatt som har varit här, säger han egentligen att han tycker att narkotikan är det största problemet, inte hiv/aids. Då är det naturligt för mig att säga att han kanske tycker att en narkotikamissbrukare får skylla sig själv.

Vi ser detta inte som en lösning på narkotikaproblemen utan som en smittskyddsåtgärd för de tunga missbrukarna. Vi vet att de tunga missbrukarna inte kommer till vård och behandling. De kommer inte till Hållpunkten. De kommer inte heller till andra instanser eller uteblir av olika skäl. Men de kommer till sprutbytesverksamheten i Malmö.

Det finns många saker man kan förbättra med den. Det förslag som föreligger är också helt annorlunda än hur försöksverksamheten har varit och bedrivits i Lund och Malmö. Att man inte kan få fram så mycket siffror för jämförelse beror ju på att det inte har varit någon större omfattning på verksamheten. Man har inte haft en annan grupp som gått bredvid, som man normalt sett har i sådana här verksamheter. Därför blir det kanske också mycket tyckande.

Berthold Gustavsson har flera gånger ställt frågan till mig vad man säger till missbrukarna att de ska använda sprutan till när de kommer till den här kliniken och ska byta. Han skakar på huvudet, men så har jag ändå uppfattat frågan. Jag tror att jag svarade på den förra gången. En sprutnarkoman, sade jag, vet naturligtvis vad man använder en spruta till. En sprutnarkoman som känner sig motiverad att gå dit för detta vet också vad det handlar om.

Det vi hoppas på är ju att i samband med detta komma i dialog och diskussion med den enskilde individen och på det sättet förhoppningsvis successivt förmå den personen att bryta sitt missbruk – att sluta med sin spruta, att sluta med sitt missbruk, att gå på en behandling och så småningom helst komma på fötter och bli delaktig i samhället som en medborgare. Det har många lyckats med. Jag tycker att det är en bra åtgärd i så fall.

Men det krävs mycket runtomkring. Det räcker inte bara med en spruta, utan det krävs mycket runtomkring för att det ska fungera. Det är kanske det som gör den här

debatten lite infekterad: Man förstår inte att detta inte är ett allena saliggörande sätt att bekämpa narkotika och missbruk utan att det krävs många olika åtgärder.

Anförande nr 16

A b i t D u n d a r (fp): Ordförande! Det här är ett väldigt svårt problem. Mycket handlar det om känslomässiga och ibland ideologiska tolkningar som gör problemet mycket komplicerat och svart eller vitt.

Om vi tittar på själva problemet är det riktigt att det har gjorts utvärderingar som inte visat att detta minskar eller förebygger hiv/aids och så vidare. Å andra sidan har de inte heller visat att injektionsmissbruket ökar på grund av att man delar ut sprutor.

Det är också en viktig poäng att detta inte handlar om att bekämpa narkotika. Det handlar för min del om att hjälpa de enskilda individerna utifrån hälso- och sjukvårdssynpunkt.

Det positiva man konkret kan se i dessa utvärderingar är, som borgarrådet var inne på, att man når de tunga missbrukarna, de som inte har kontakt med samhället, på deras villkor. Ett exempel kan vara att kvinnor som har prostitutionsproblematik även kan erbjudas gynekologundersökning, och utifrån de undersökningarna kan man förebygga till exempel oönskade graviditeter. Det är jätteviktigt.

När nu Stockholm har ett så stort injektionsmissbruk – det här är mycket en storstadsproblematik – tycker jag att rena sprutor kan komplettera den vård vi har utifrån de enskilda narkomanernas villkor. Det handlar inte om missbrukare utifrån samhällets villkor eller utifrån moralen; vad det handlar om är att nå de enskilda missbrukarna utifrån deras behov och på deras arena. Jag tycker att det är viktigt att Stockholms stad tar det initiativet.

§ 7 Interpellation om Långsjön som sjö eller träsk (nr 2003:105)

Anförande nr 17

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Jag hänvisar till det utdelade svaret.

Anförande nr 18

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (m): Jag vill tacka borgarrådet för svaret. Dock har jag inte riktigt fått svar på frågorna, även om det är ett ganska innehållsrikt svar.

Jag kan mycket om hur läget är och vad som har gjorts, men vad jag är intresserad av är framtiden. Jag blir lite orolig, för att inte säga mycket orolig, över borgarrådets första mening i svaret, där det står så här:

”Långsjön är en näringsrik sjö och det naturliga förloppet för en sådan sjö är att den växer igen.”

Det var just det som jag var orolig för när jag ställde frågorna. Den första frågan löd: Om medeldjupet fortsätter att minska i samma takt som hittills, hur länge kommer det då att dröja innan Långsjön förvandlas till ett träsk? Det vill vi inte att den ska bli. Fråga nr 2 löd: Vilka åtgärder tänker borgarrådet vidta för att så ej sker?

Är det verkligen så att borgarrådet är beredd att medverka till att Långsjön ska växa igen, att den ska försvinna som sjö och bli ett träsk eller markområde så småningom?

Det är många och långa försyndelser, att både kommunerna runtomkring, Huddinge och Stockholm, och kringboende har släppt ut mycket avlopp i sjön. Kommunen gör det fortfarande via bräddningar. Avloppsutsläppen i sjön från villorna berodde på att det inte fanns ett fungerande avloppssystem som tog hand om det.

Nu har en mängd åtgärder vidtagits, och en av åtgärderna var – tack vare en motion som jag skrev för ganska många år sedan – att man muddrade i en del av sjön. Jag var nere och pratade med dem som höll på att muddra, och de hade fått besked om att de skulle muddra till ett visst djup och bara i ena änden av sjön. De sade att om de hade fått uppdraget att muddra ett par decimeter ytterligare hade det hållit betydligt längre innan det började växa igen. Men det fick de tyvärr inte göra.

Jag hade hoppats att förutom det man håller på med i dag, nämligen att släppa ut dricksvatten, skulle man kunna fortsätta att muddra.

Med tanke på miljöborgarrådets inställning i andra sammanhang, att man ska spara på dricksvatten, är det kanske slöseri med både kemikalier och annat som man tillsätter för att rena dricksvattnet att sedan släppa ut det i sjön. Det vore bättre att rena sjön, att muddra den. Eftersom vi inom andra områden när vi renar vatten och avlopp tar till vara slammet och skickar upp det för att täcka över gruvtäkter, går det inte heller att skylla på att det finns sådana ämnen i bottenlammet att det inte lämpar sig för att lägga ut på åkrar eller annat. I det som kommer upp från gruvorna finns det ändå olika metaller, mineral och sådant. Det kanske borde gå att använda det på det

sättet, och på så vis kunde man också få in inkomster i förhållande till de utgifter man har.

Beträffande utgifterna för det här har vi under tiotals år haft en särskild avgift i vattenavgiften, som alla vi konsumenter betalar, för att just rena Stockholms sjöar, även småsjöar. Jag tycker att det är väldigt värdefullt att vi har kvar sådana här småsjöar runtom Stockholm. Bebyggelsen ökar ganska mycket i Stockholm, från city ut i förorterna, och det är oerhört viktigt att det finns lungor, andningshål och rekreationsområden för att medborgarna ska kunna använda sig av dem. Därför är det viktigt, eftersom Långsjön är en av de pärlor som vi har och den används väldigt mycket både sommar och vinter, att den får fortsätta att vara sjö och inte övergår i träsk.

Jag hoppas att borgarrådet här och nu kan ge lite mer bra indikationer på åtgärder inför framtiden som i alla fall invånarna i de södra förorterna hoppas ska komma till stånd.

Anförande nr 19

Borgarrådet Gunnarsson (mp): Ordförande, ledamöter! Berthold Gustavsson! Jo, den första meningen handlar om att Långsjön är en näringsrik sjö och att det är ett naturligt förlopp att en sådan sjö växer igen. Det är tyvärr så att förloppet för näringsrika sjöar är sådant, så det är inte så mycket att säga om det.

Det man kan säga om hastigheten är att den här sjön sedan lång tid tillbaka har varit omringad av villor och fritidshus med enskilda avlopp som har gått rakt ut i sjön. Det har gjort att den har växt igen fortare. Den absolut viktigaste åtgärden är då att se till att avloppen blir annorlunda. En sådan åtgärd finns från Huddinge kommun och från Stockholms kommun.

Problemet är också att sjön ligger på gränsen mellan Stockholms stad och Huddinge kommun, och det är alltså två kommuner som ska dela på åtgärderna kring sjön. Det är mest bebyggelse kring den del som är på Huddingesidan. Problemet när tomter går ända ned till vattnet är att man får ett litet tillrinningsområde, vilket gör att sjön inte får en naturlig omsättning av vatten, som den borde ha.

Du frågade, Berthold, om jag tycker att man ska fortsätta att köra in dricksvatten här. Egentligen är det väldigt svårt att säga om man ska göra det eller inte – härom tvista de lärde. Hittills kan man säga att det har hjälpt till en del att göra detta, men det är inte helt säkert. Det allra bästa vore om vi fick ett naturligt tillrinningsområde kring sjön. Det kanske vi skulle kunna få i lite större utsträckning om vi fixade till dagvattnet och avloppen på ett bättre sätt.

Du ville också ta upp frågan om muddring. Jag måste tyvärr säga att jag inte är av den åsikten att man bör muddra i den här sjön, utan man borde försöka få en omsättning som gör att den kan behålla det djup som den har i dag. Det är kanske lite mindre än det har varit tidigare, men sjön har varierat under hela 1900-talet och var redan 1913 bara 3 ½ meter. Det är klart att det är bättre om man kan få ett större djup, men den har aldrig varit djup. Den var bara 8 meter från början, så det är en sådan här platt slättsjö.

De åtgärder som pågår för närvarande är en översyn av ledningsnätet på Huddingesidan för att hindra läckage. Man fortsätter att tillföra dricksvatten, men där kan man fundera hur man ska hantera det.

Framtida åtgärder för Långsjön är att utreda möjligheterna att åtgärda internbelastningen för att minska fosforbalansen, att åtgärda bräddningar och att informera folk som bor i området – det är viktigt att man kan göra en del själv också.

Anförande nr 20

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (m): Ordförande! Borgarrådet Gunnarsson! Länge var det en sak att skylla på att gränsen gick mitt i Långsjön mellan Huddinge och Stockholm. Men det är svårt att göra det nu. Viviann Gunnarsson är också vatten- och avloppsborgarråd och vet därigenom att det numera finns ett gemensamt bolag med Huddinge och Stockholm. Då går det inte att skylla på att det är tvistigheter däremellan, därför att det ligger under samma bolag. Dessutom är, som jag sade tidigare, pengar avsatta tiotals år bakåt i tiden för att åstadkomma reningen.

En av anledningarna till att man tog den extra avgiften på va-taxan – Långsjön är inte den enda sjö som ligger på gränsen mellan två kommuner – var att man ville komma runt den delen med de tvistigheterna. Man avsatte speciella pengar till de här speciella projekten. Det är bara att sätta i gång att vidta de här åtgärderna, med de ackumulerade pengar som finns.

Det är bra att vi kan helt upphöra med bräddningar. Det kan hjälpa till att minska den takt i vilken Långsjön växer igen. Som borgarrådet själv tar upp har djupet varit 8 meter. Enligt uppgifter jag har fått ska det ursprungliga totala djupet ha varit 16 meter. Men låt oss inte tvista om det. Det har varit 3 ½ meter, och nu är det 2,2 meter. Visst är det skrämmande.

Ni i Miljöpartiet brukar ofta tala om kommande generationer, att vi har jorden bara till låns av kommande generationer. Jag tycker att det borde gälla också i det här sammanhanget, att vi bara har den här sjön till låns av kommande generationer och att vi ska vara rädda om den. Vi ska ta hand om de försyndelser som vi har åstadkommit under 1900-talet med avloppsutsläpp, dagvattenutsläpp och så vidare som har gjort att den har växt igen så pass mycket och vattendjupet har minskat från 3 ½ meter till 2,2 meter.

Det går utomordentligt bra att muddra. Det gick jättebra när man gjorde det. Det var bara det att man gjorde det på en så liten bit, i så liten skala, och inte tillräckligt djupt. Det håller återigen på att växa igen. Ofta när det blir mer is fryser fiskar inne. Man kan gå på isen och uppifrån titta på hur fisk fryser inne och dör. Det borde inte vara positivt ur miljöborgarrådets synpunkt.

Ett lite mer aktivt svar hade jag nog väntat mig – liksom också alla de omkringboende i söderort. Många kommer dit långtifrån, för de tycker att det är en så bra sjö. Därför är många intresserade av det svar som borgarrådet kommer med.

Anförande nr 21

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Det finns inte så mycket att säga, annat än att jag har redogjort för förhållandena kring den här sjön. Sedan kan man tvista om hur djup den var en gång, men de uppgifter jag har är att det alltid har varit en ganska grund sjö.

Jag vill återigen säga att jag inte tycker att muddring är en lösning, utan man ska hantera det här på andra sätt, genom att förbättra avrinningen och avloppshanteringen. Givetvis är den här sjön lika värdefull som alla andra sjöar, men den är lite svårare att ta hand om. Långsjön är av samma typ som Kyrksjön och andra sjöar där det finns mycket bebyggelse runtomkring. Avrinningsområdena blir då inte naturliga, utan det är väldigt svårt att få en naturlig omsättning i sjöarna.

Försyndelser som vi har gjort är tyvärr att vi har byggt för mycket runtomkring en sådan här liten sjö, och det måste vi kanske tänka på i framtiden när vi gör översiktsplanering och annan planering för bebyggelse. Vi måste se till att avrinningsområdena kommer att fungera naturligt.

Jag vill bara påpeka att vi kommer att ta fram strategier i det nya vattenprogram som kommer under hösten. Det är nu ute på remiss i olika stadsdelar, och det kommer att fattas beslut om vilka strategier vi ska ha för de olika vattenområdena i Stockholms stad. Det gäller också den stadsdel som finns där på andra sidan. Stockholm Vatten finns med. Vi har också miljömiljarden. Tyvärr har ingen sökt pengar i miljömiljarden för just den här sjön, och det kanske vore en lämplig åtgärd.

Anförande nr 22

Berthold G u s t a v s s o n (m): Ordförande! Viviann Gunnarsson! Som jag ser det, och som jag hänvisar till, finns det pengar avsatta genom de speciella avgifter som vi har betalat in via va-taxan, just för att rena småsjöarna runtom. De pengarna tycker jag att vi kan använda även till åtgärder för den här sjön.

Jag tycker inte att vi har byggt för mycket runt Långsjön. Däremot måste vi ta hand om de föroreningar som uppstår på grund av, eller tack vare, att vi har byggt där.

Gunnarsson säger gång på gång att hon inte tycker att det är bra med muddring, att det inte är ett bra alternativ. Men hon säger inte varför det inte är ett bra alternativ. De andra åtgärderna, som att ta hand om våra nuvarande försyndelser, att inte fortsätta att släppa ut och så vidare, är jättebra. Men det gör inte att nivån mellan vattenyta och botten blir högre, att de avlagringar som vi har lagt dit genom våra försyndelser sjunker eller att det blir ett större djup där, så att fiskar och annat kan leva och det kan fungera i framtiden.

Den enda möjlighet som jag och många experter som jag har talat med ser när det gäller att rädda en sådan här sjö är att muddra, för att man ska kunna få tillräcklig syreomsättning, för att det inte varje sommar ska bli så mycket blommande alger där att det införs badförbud och så vidare, att människor riskerar att bli sjuka om de badar där. Det är inte alla barn som förstår de skyltar som sätts upp eller inser vådan, utan de går i och badar och blir sjuka. Det är inte heller särskilt miljövänligt.

Det bästa sättet att hantera miljön där är att muddra, så att det kan bli större djup och sjön därigenom kan klara sig bättre ur miljösynpunkt. Vill du ha *credit* för att du är ett miljöborgarråd med ansvar, ta då initiativ till att muddra i sjön så att den kan fungera till kommande generationer, som ni brukar hänvisa till i så många sammanhang!

Anförande nr 23

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Jag skulle bara vilja hänvisa till vad som står i vattenprogrammet när det gäller just Långsjön och den kringliggande bebyggelsen. Berthold Gustavsson sade ju att det inte var mer bebyggt än på något annat ställe. Det står så här:

”Långsjöns tillrinningsområde delas av Huddinge och Stockholm. Norr om sjön ligger Herrängen och Långsjö och söder om sjön, i Huddinge, Kråkvik, Snättringe Gård och Skogsäng. Drygt 60 % av tillrinningsområdet består av bebyggelse, huvudsakligen villor, vilket är en större andel än för någon annan sjö i Stockholmsområdet.”

Det är det som är problemet, att tillrinningsområdet är så exploaterat att det blir svårt att hantera den här sjön. Jag skulle kunna hålla med Berthold Gustavsson om att just bara därför att det är ett sådant problem med tillrinningen skulle man kanske behöva ta till en sådan åtgärd som är väldigt hård, nämligen muddring. Men det är väldigt omodernt att göra det i dag, utan man försöker på andra sätt få sjöar och vattendrag levande, att genom mer naturliga åtgärder återigen få till stånd en balans mellan tillrinning och avlopp. Jag kan inte se annat än att vi måste försöka få de avlopp som går ut där omhändertagna först, innan vi tar till den typen av drastiska åtgärder som muddring innebär. Då stör man den naturliga omsättningen i sjön. Det är egentligen ingen bra åtgärd.

Sedan finns det andra som tycker att man ska låta sjöar ha sitt förlopp. Det innebär ibland att de blir till våtmarker. Det är kanske tråkigt för dem som bor runtomkring, men en våtmark har ju andra värden.

*§ 10 Muntlig frågestund**Fråga nr 1. Underskotten i stadsdelsnämnderna*

Anförande nr 24

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! I dag har budgeten för landet officiellt presenterats, och där förs nu ändå diskussionen om att Sverige är på väg in i en ny underskottsproblematik. Man räknar med drygt 60 miljarder kommande budgetår.

I det sammanhanget finns det anledning att titta på hur det ser ut för Stockholms stad, där vi har ansvaret. Tittar man tillbaka på förra bokslutet ser man att det visar en rätt rejäl resultatförsämring jämfört med 2002. En positiv del i det förra bokslutet var dock att stadsdelsnämnderna då stod på balans, skulle man kunna säga, efter skattehöjningen och andra åtgärder. Jag kommer ihåg att finansborgarrådet presenterade detta med viss belåtenhet. I dag tittar vi på halvårssiffran. Stadsdelsnämnderna är återigen nere på ett rejält underskott, på 360 miljoner, om man slår ihop de båda påsarna.

Min fråga till finansborgarrådet är: Vilket underskott bedömer finansborgarrådet att Stockholm kommer att ha vid utgången av 2004? Vad är strategin för att möta detta?

Anförande nr 25

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Herr ordförande! Den kommunala och landstingskommunala sektorn kommer att erhålla ökade statsbidrag. Det är naturligtvis väldigt viktigt för den här sektorn.

När vi förra hösten gick in och tittade på prognoser och förutsättningar för den kommunala ekonomin innevarande år visste vi redan då att det ekonomiska läget skulle vara kärvt, delvis framför allt på grund av omvärldsfaktorerna. Stockholm var för ett år sedan fortfarande inne i en lågkonjunktur. Med den IT-tunga delen som vi har haft i vår verksamhet i Stockholm har lågkonjunkturen drabbat oss särskilt hårt.

Vi var belåtna förra året – det stämmer, Sten Nordin. Självklart är man belåten när verksamheter utvecklas och går i balans. Det vi ser nu är en konjunkturuppgång som är väldigt tydlig, dels i lönesumman, som ökar, dels i sysselsättningen, som ökar. Det är den största garanten för ökade skatteintäkter för den kommunala sektorn. Vi håller nu på att finräkna på den nationella budgeten och vad som faller ut i ökade statsbidrag, hur prognosen ser ut för de ökade skatteintäkterna under nästa år.

Konjunkturuppgången är alldeles tydlig, och det som är det främsta att göra just nu för Stockholm är att bekämpa arbetslösheten, att vara aktiv i de sektorer där vi ser att vi behöver göra mycket kraftfulla insatser, framför allt kopplat gentemot ungdomsarbetslösheten.

Som bekant är det viktiga strategiska uppgifter för våra stadsdelar, och alla 18 stadsdelarna jobbar väldigt aktivt med de frågorna.

Anförande nr 26

Borgarrådet N o r d i n (m): Om jag då försöker sammanfatta det jag hörde från finansborgarrådet så angavs det två punkter. Den ena var förhoppningen om ökade statsbidrag, och den andra var förhoppningen om en sysselsättningsökning. Det var inte så mycket av egna åtgärder som jag hörde där.

Det är ju innevarande år som underskottet på 360 miljoner nu har visat sig. Jag vet inte om finansborgarrådet kan lyfta på förlåten om vad man bedömer när tertialrapport 2 kommer. Den lär vara under bearbetning, och jag gissar att finansborgarrådet har fått vissa föredragningar med sina tjänstemän.

De ökade statsbidragen är det väl tidigt att börja räkna in som klirr i kassan, av flera skäl. Det ena är naturligtvis att staten har betydande underskott. Det har ju sagts i dag att statsbudgeten är helt utan marginaler. Det andra är att vi fortfarande inte vet vad nettosiffran för Stockholm blir. Det finns ju också kostnader i detta.

Jag efterlyser: Vilka är stadens åtgärder?

Anförande nr 27

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Jag ska ge två exempel. Stockholms stad jobbar sedan maktskiftet 2002 med några strategiska frågor. Den första är kompetensfonden, det vill säga att se till att internt i Stockholm höja kompetensen hos personal men också möta den privata sektorn, där vi går mot bristyrken. Vi vill så långt som möjligt se till att människor blir självförsörjande, både för deras egen skull och för att vi behöver detta.

Det andra som är viktigt är att jämföra nuvarande ekonomiska situation med din situation, Sten Nordin. Även om du är i opposition lägger man ju budgetar som om man skulle kunna ta över samma dag. Vi har ett prognostiserat underskott. Men med din och Moderaternas skattesänkning i Stockholms stadshus skulle ni ha dragit undan ytterligare 965 miljoner kronor. Det vi gör är att se till att minska underskotten i dessa ekonomiskt kärva tider. Men frågan är: Hur skulle ni ha finansierat era verksamheter?

Anförande nr 28

Borgarrådet N o r d i n (m): Nu blir jag rätt besviken på Annika Billström. Här ställer jag ett antal seriösa frågor till finansborgarrådet om stadens ekonomi, och så kommer det ett torgmötesanförande om att skattesänkningar är förskräckliga. Det är klart att ofinansierade skattesänkningar, som Socialdemokraterna ägnar sig åt, är ett riskabelt aktstycke, som sker på riksplanet. Men finansierade skattesänkningar kan vara och är väldigt bra för tillväxten.

Finansborgarrådet måste fortfarande svara på frågorna: Tror finansborgarrådet att stadens underskott kommer att ligga på drygt en halv miljard 2004, såsom visades i den första tertialrapporten? Kommer det beräknade underskottet att öka eller att minska?

Att hoppa på att det här med lönesumman ska ge ökade skatteintäkter – ja, Kommunförbundet säger att det kan komma först 2006, för det är förskjutningar i detta. Regeringen tror inte att man når sin sysselsättningsnivå förrän 2007, tror jag till och med att man sade. Jag tror därför inte att man kan hoppas på alla dessa faktorer, utan man måste vidta åtgärder. Det är det jag efterlyser, inte valtal.

Anförande nr 29

Borgarrådet *B i l l s t r ö m* (s): Det är klart att det svider för Sten Nordin när man berättar om sanningen. Det viktiga är att hela tiden visa på alternativen för medborgarna. Man har en socialdemokratisk politik i en koalition med Vänsterpartiet och Miljöpartiet där sysselsättning och arbetslöshetsbekämpning är den högst prioriterade frågan.

I en svår lågkonjunktur, i ett ekonomiskt kärvt läge i år, går Moderaterna in med öppna ögon, sänker skatten med 65 öre, drar undan 965 miljoner kronor. Det är klart att det kommer att svida i verksamheterna.

Varför ska jag stå här och säga att jag bedömer att underskottet eller överskottet i Stockholms stad blir x miljoner? Det vi har gjort är att vi har jobbat med åtgärder i ett och ett halvt år för att stadsdelarna ska ha en balans. Det är det viktiga.

Fråga nr 2. Stadsteatern

Anförande nr 30

M a d e l e i n e S j ö s t e d t (fp): Kära vänner! Frågan gäller just det som de hundratals demonstranter som är på väg från Stadsteatern till Stadshuset vill ta upp med Erik Nilsson, nämligen Socialdemokraternas visionslösa kulturpolitik.

För några veckor sedan kunde vi läsa om att det har samlats in 10 000 underskrifter i Stockholm till stöd för Stadsteatern. Det är ett tecken på den oro som stockholmarna känner för vad som nu håller på att hända. "Kulturen utarmas" står det på de vykort som man har tryckt upp.

Det finns en rad orosmoln kring Stockholms stadsteater. Det största är att Socialdemokraterna inte ger klara besked om teaterns framtid och besked om att det behövs förstärkningar för teatern. Det har inte skett någon förstärkning av Stockholms stadsteaters verksamhet sedan Folkpartiet hade makten över Stockholms stadsteater. Det är något som måste förändras. Det är viktigt att Stockholms stadsteater, som går så oerhört bra nu, inte går samma öde till mötes som Malmö och Göteborg.

Vad tänker Erik Nilsson göra?

Anförande nr 31

Borgarrådet *N i l s s o n* (s): Jag tror inte att man behöver vara orolig för Stadsteaterns framtid, Madeleine Sjöstedt. Som du säger är det en mycket livaktig och

framgångsrik verksamhet. Vi har slagit publikrekord 2003 och kommer att göra det 2004.

Vi har en mycket tydlig kulturpolitik. Att du inte tycker om den är en annan sak. Vi vill satsa på offentligt finansierade kulturinstitutioner, och vi vill bredda de verksamheterna så att man når nya målgrupper.

Under förra mandatperioden skedde det inga påslag på Stadsteatern. Det var omstruktureringspengar som gick in vid ett tillfälle, och i övrigt var det samma koncernutdelning som gjordes, trots att det var brinnande högkonjunktur, trots att stadens skatteintäkter ökade.

När vi tog över ökade vi anslaget till Stadsteatern med 7 miljoner kronor just för att nå nya grupper – någonting som man har jobbat med på ett förtjänstfullt sätt. Det är riktigt att vi inte klarade någon löne- och priskompensation i 2004 års budget. Som du är väl medveten om finns det andra verksamheter i staden som fick ännu hårdare ekonomiska villkor med sparbeting.

Stadsteatern är värnad. Vi har en tydlig uppfattning om Stadsteaterns kulturpolitiska uppdrag. Ska man vara nervös över någonting borde man snarare vara nervös inför utsikterna av ett eventuellt maktskifte. Det skulle jag vara nervös för om jag jobbade på Stadsteatern.

Anförande nr 32

M a d e l e i n e S j ö s t e d t (fp): "Tydlig kulturpolitik", säger Erik Nilsson. Vad har de sett av det på Stockholms stadsteater? Jo, de har sett en uppsägning av ett fyrtiotal anställda. Det är i och för sig en tydlighet, men det är inte en tydlighet som man borde slå sig för bröstet för.

Erik Nilsson säger att Socialdemokraterna har ett tydligt uppdrag. Ja, det uppdraget är att man endast satsar på de verksamheter som ligger utanför Stockholms stadsteaters kärnverksamhet.

Jag har en väldigt enkel fråga till Erik Nilsson: Kommer Socialdemokraterna att föreslå en förstärkning för Stockholms stadsteater i budgeten för 2005? Eller kommer man inte att göra det? Det är mycket enkelt. Från Folkpartiets sida kommer vi att arbeta för det.

Anförande nr 33

Borgarrådet N i l s s o n (s): Skälet till de uppsägningar som har gjorts är att man under en lång rad år, under hela det folkpartistiska maktinnehavet, inte fick kompensation för ökade löner och priser. En allt större andel av stadens budget gällde en fast ensemble. Man kunde alltså inte konstnärligt göra det man ville därför att i princip alla kostnader var uppknutna. Nu har den nya teaterledningen tagit tag i detta, och det innebär att det blir omfattande omstruktureringar under det här året. Men det handlar om att rusta för framtiden.

Som sagt var: Vad är Stadsteaterns kärnuppdrag? Ja, det kanske är det som är skillnaden mellan våra uppfattningar. Om din uppfattning är att Stockholms stadsteaters kärnuppdrag är innanför Stockholms stads gamla murar, det vill säga innanför tullarna, har vi olika uppfattningar. Vi vill att Stadsteatern också ska nå ytterstaden och nya publikgrupper.

Titta på alternativen i politiken, Madeleine Sjöstedt! De visioner som har stått i alla era budgetar är att på sikt minska koncernuttaget för Stadsteatern. Det var visionen om en borgerlig kulturpolitik. Moderaterna vill skära ned/lägga ned Stadsteatern. Kd vill ta 25 miljoner kronor från Stadsteatern till kulturskolan. Det är alternativen till den nuvarande politiken.

Anförande nr 34

M a d e l e i n e S j ö s t e d t (fp): Det finns en väldigt bra måttstock på politikens lyckosamhet, och det är verkligheten. Då kan man jämföra den period som var för fyra år sedan med den period som är nu och se hur många anställda som har fått lämna teatern. Jag tycker att det är ett ganska gott exempel.

Det går inte att fortsätta att skylla allting på de borgerligas politik hur länge som helst, Erik Nilsson.

Jag hade en väldigt konkret fråga, och det var vilken kulturpolitik du står för. Det var uppenbart: Det var en breddning, att Stadsteaterns verksamhet skulle förläggas utanför tullarna. Om Erik Nilsson tror att det går att göra utan en kärnverksamhet, tror jag att han har fel.

Den andra frågan var om du kommer att föreslå förstärkningar för Stadsteatern. Jag noterar att du inte svarar ja på den frågan. Socialdemokraterna kommer alltså inte att föreslå förstärkningar för Stockholms stadsteater. Det är sorgligt.

Anförande nr 35

Borgarrådet N i l s s o n (s): Du refererade till det som har hänt i Göteborg och Malmö. Det som hände i Göteborg och Malmö var precis den situation som var under förra mandatperioden. Det var alltså oförändrade anslag för teatern, en svag teaterledning och ett svagt politiskt uppdrag till teatern. Det innebär att man inte tog tag i den problematik som handlade om att en allt större del av teaterns budget var upplåst i fasta kostnader. Det innebär på sikt en konstnärlig död för teatern.

Den nya ledningen på teatern och den nya politiska ledningen har insett att detta inte går. Dels lade vi till 7 miljoner i budgeten för 2003. Jag hoppas att vi ska kunna göra ytterligare förstärkningar för Stadsteatern i framtiden allteftersom ekonomin blir bättre. Dels såg vi till att det fanns en rörlig del i teaterns budget, så att det finns en möjlighet till konstnärlig utveckling.

Jag tycker att vi ser spår av det i dag. Vi har aldrig tidigare haft så många besökande på Stockholms stadsteater. Man fyller det breddade uppdrag som jag pratar om, både att man har verksamhet utanför tullarna och att man har ett innehåll som gör att människor utanför tullarna tycker att Stadsteatern är en angelägenhet också för dem,

inte bara för medelklassen som bor i innerstaden. Om du tycker att det är en knäpp politik kan jag säga att det i varje fall är en politik som jag står för.

Fråga nr 3. Särskolan

Anförande nr 36

Helen Jäderlund Eckardt (fp): Jag har en fråga till ansvarigt borgarråd om särskoleverksamheten, korttidstillsyn. Den verksamheten hotas av besparingar på 18–20 miljoner kronor. Det är nu många oroliga föräldrar som undrar vilka konsekvenser det här kommer att få.

Det man kan läsa sig till i de beslut som är tagna är att det kan bli minskad bemanning och sämre kvalitet och att skolskjutsverksamheten och korttidstillsynen påverkas. Vi vet ute i Hässelby-Vällingby att man redan nu har sett konsekvenserna av besparingarna när det gäller korttidstillsynen. Där har ersättningen sänkts från 15 000 till 5 000 kronor per barn. De konsekvenserna leder till att de här barnen får en mycket sämre sysselsättning.

Jag har en fråga till dig: Vilka åtgärder tänker du vidta för att mildra konsekvenserna för de här barnen? Tycker du att det är viktigare med gratis SL-kort till alla gymnasieelever framför att satsa på de här utsatta barnen?

Anförande nr 37

Borgarrådet Nilsson (s): Särskolan har under en lång rad år gått med underskott, ungefär lika mycket varje år. Oavsett om det har varit borgerlig majoritet eller vänstermajoritet i Stockholm har man gått med ett underskott på mellan 16 och 20 miljoner kronor. Det är naturligtvis ohållbart i längden – det hoppas jag att Helen håller med om. Man kan diskutera hur mycket pengar som ska anslås, men att man inte håller budgeten, varken er eller vår budget, är långsiktigt inte hållbart.

Vi håller nu på att se över styrningen av särskolan för att skapa ett schablonssystem, där man ute på skolorna redan i början av året vet hur mycket pengar man har till sitt förfogande, både för korttidstillsynen och för själva särskolan. Jag tror att det är helt nödvändigt för att klara en bra ekonomi men också en bra verksamhet, därför att man vet hur mycket pengar man får.

Tidigare har det varit en ordning där man i slutet av varje år har skickat in en räkning till utbildningsförvaltningen och sagt hur stora kostnader man har och att man vill ha ersättning för dem. Jag menar att det inte är långsiktigt ansvarsfullt.

På särskolan är ett problem att resekostnaderna ökar väldigt dramatiskt just nu. Jag tycker att det är problematiskt för barnen i särskolan, för det innebär att resekostnaderna kommer att äta ur den personaltäthet och den bemanning som vi ska ha på särskolan. Vi ska ha väsentligt högre personaltäthet på särskolan än vi har i den vanliga skolan. Det är en fråga som jag tycker att vi gemensamt ska diskutera: Hur kan vi begränsa utvecklingen av resekostnaderna så att pengarna går till barnen i skolan och inte till resor?

Anförande nr 38

Helen Jäderlund Eckardt (fp): Det är riktigt att de här behoven ökar. Det är alltför många barn och ungdomar som behöver insatser, stöd och hjälp. Den gruppen ökar. Samtidigt vill ni nu dra ned 18–20 miljoner.

När det gäller den borgerliga majoriteten, genomförde inte vi några besparingar. Vi tycker att det är fel att spara på de mest utsatta barnen. Att ni satsar beror ju på att det var ett vallofte. Okej, ni har uppfyllt det: Alla gymnasieelever får gratis SL-kort. Men för oss är det mycket viktigare att satsa på de här utsatta barnen.

Jag ställde frågan till dig: Vilka åtgärder tänker du vidta för att mildra konsekvenserna av de här besparingsbesluten? De här föräldrarna vill ha svar på den frågan. Jag hoppas att du i ditt nästa inlägg verkligen ger de oroliga föräldrarna ett svar. Även rektorer i grundskolorna är mycket oroliga för hur det här kommer att slå mot dessa barn och den reguljära grundskoleverksamheten.

Anförande nr 39

Borgarrådet Nilsson (s): Nej, vi har inte dragit ned. Och ni har inte heller dragit ned i era budgetar. Problemet både under er mandatperiod och under vår mandatperiod har varit att budgeten inte hålls. Det är väl ändå ett problem, Helen Jäderlund Eckardt? Det är inte så att vi har gjort några neddragningar på särskolan. Det är inte så att vi har minskat budgeten för särskolan. Men precis som det har varit tidigare, har det varje år varit så att särskolans budget inte går ihop.

Jag tror att man måste ha det så i en stad att budgeten går ihop. De pengar man har anvisat till ett visst område är också de pengar som ska användas, och inte mer. De pengarna måste i så fall tas från något annat håll.

Där har vi haft ett underskott som har varit lika stort under lång tid. Vi vet att grundproblemet är att det är en förvirrad styrning av särskolan, där man i början av året inte vet hur mycket resurser man får för alla barn som är inskrivna i särskolan. Det är därför vi har tagit fram ett schablonsystem med olika nivåer, så att den grundskoleansvarige rektorn får klart för sig hur mycket pengar han ska få.

Svaret på frågan hur vi har mildrat konsekvenserna är att vi får ett bättre resursutnyttjande när man redan från början har klart för sig hur mycket resurser man faktiskt får. Då blir det inte besparingar i efterhand, så som man tvingas göra nu.

Anförande nr 40

Helen Jäderlund Eckardt (fp): Återigen: Det är så att behoven ökar. Det blir fler barn och ungdomar som behöver stöd och insatser. Det kan också vara svårt att i förväg veta hur mycket de här behoven ökar. Så långt är det riktigt.

Ni kommer att sänka ersättningen till korttidstillsynen. Konsekvensen blir att de barnen inte kan åka på sin bowling en gång i veckan. Det blir mer förvaring för de barnen, och det är alltså en insats enligt LSS.

Rektorerna har skickat ut ett öppet brev som du har fått, där de också mycket tydligt visar vilka konsekvenser det här ger för särskoleverksamheten och den reguljära grundskolan. Vi är väldigt oroliga för att det nya schablonresursfördelningssystemet som ni vill införa i särskolan kommer att leda till ytterligare besparingar inom särskolan.

Jag är ledsen att inte du kan ge klara besked till de här oroliga föräldrarna som kämpar så mycket för sina barn och har svårt att orka att också påverka politiker.

Anförande nr 41

Borgarrådet N i l s s o n (s): Låt mig vara tydlig igen: Vi har inte dragit ned på budgeten. Vi har inte dragit ned på budgeten för särskoleverksamheten. Vad det handlar om är att man vidtar åtgärder för att hålla den budget som är tagen.

Det handlar inte om att det är fler barn och att vi inte får kompensation för det. Det är inte därför man går med underskott. Vi har ett schablonsystem för särskolan som innebär att det för varje nytt barn som är inskrivet i särskolan utgår en schablon på ungefär 250 000 kronor från fullmäktige till utbildningsnämnden. Det har vi inte ändrat på. Vi har samma schabloner för särskolan.

Vad det handlar om, nu som tidigare, är att man inte har kunnat hålla budgeten. Det beror på att man har haft ett felaktigt sätt att styra ekonomin, där olika instanser har fattat beslut och kostnaderna har tagits på ett annat ställe i staden.

Särskoleverksamheten är oerhört viktig. De här barnen ska kosta, och de ska kosta väsentligt mer än vanliga barn i grundskolan också i framtiden, men vi måste ha ett vettigt system för att styra resurser och för att ge ansvar att också hålla den budget som är lagd.

Fråga nr 4. Ny fotbollsstadion

Anförande nr 42

E w a S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! För drygt ett år sedan kallades det till stor presskonferens av finansborgarrådet och Py Börjeson. Nu skulle det bli en nationalarena vid Globen.

Strax innan jag gick hit fick jag ett mejl om att ett möte med den referensgrupp av politiker som brukar träffas för andra gången i rad ställts in. Samtidigt har jag i helgen läst i en fotbollstidning att fotbollsrörelsen under EM tog ställning för en om- och tillbyggnad av Råsunda. Även Stockholms stad stöder detta förslag och har valt att gå in som fullvärdig part i samarbete.

Vad händer egentligen med nationalarenan?

Anförande nr 43

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Ordförande, fullmäktige! När det gäller fotbollsstadion, som Ewa säger, vill jag klargöra att det Stockholms stad har gått in med är

att regionen behöver ha en evenemangsarena för idrott men också för kultur. Det är en evenemangsarena som vi talar om, inte i första hand ett fotbollsstadion. Men för att man ska få finansiering till en evenemangsarena behöver man också ha med sig fotbollen.

Det som händer nu är följande. Det finns ett uppdrag om att vi ska utreda och beskriva de föreslagna alternativ som finns. De är Råsunda, Globen, Kista och Östermalm. Det arbetet pågår och kommer att redovisas här i fullmäktige. Samtidigt har Fotbollförbundet, precis som Ewa säger, ungefär vid den tid då det var EM i fotboll sagt att man ville utreda Råsundaalternativet först och främst. Det var väl sent på våren. Man sade att man föredrog det. Det arbetet pågår.

Det pågår också samtal med Stockholms stad som innebär att man undersöker möjligheten att göra Råsunda till en evenemangsarena och också ser över vilka möjligheter det finns för Stockholms stad att samarbeta: Är det juridiskt möjligt? Blir det en bra evenemangsarena? Vad är det som i så fall skulle krävas av staden?

När vi har de svaren kan vi också gå vidare och besluta om vad det är för typ av arena som ska byggas.

Anförande nr 44

E w a S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Det som anges här är att Stockholms stad stöder det förslaget fullt ut. Stockholms stad ingår som en fullvärdig part i samarbete. Man har tydligen uttryckt att man sätter det regionala intresset före en geografisk placering inom den egna kommungränsen.

Man lyfter också fram i artikeln att det är så mycket billigare. Man pratar om 1,2 miljarder. Om jag inte minns fel pratade Stockholms stad om 2,6 miljarder för en nationalarena vid Globen. Jag undrar om nationalarenan vid Globen är lagd på is och om det nu är Råsunda som gäller.

Anförande nr 45

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Ordförande! Vad man skriver i tidningen kan jag inte svara för. Det vi har sagt är att vi tycker att det är ett viktigt regionalt intresse att det finns en evenemangsarena i regionen. Det är det vi har sagt.

För övrigt för vi samtal med Fotbollförbundet om möjligheterna när det gäller Råsunda. Det är allt som sker.

Den referensgrupp du talade om, som hade inställt möten, har gjort det av det enkla skälet att det just nu inte finns någonting att rapportera. Så fort vi har någonting ska vi naturligtvis samla referensgruppen igen.

Anförande nr 46

E w a S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Eftersom det inte finns någonting att tillägga skulle det ändå vara intressant för oss här i fullmäktige att få veta vilka underhandskontakter som har funnits. Det har sagts att det givits mycket

positiva signaler från Stockholms stad. Vad är det för positiva signaler som har givits för att Fotbollförbundet ska känna att det är Råsunda som nu är huvudalternativet? För det är så man kan tolka det.

Anförande nr 47

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Fotbollförbundet har valt Råsunda utifrån fotbollens intressen. De har sina skäl till att välja Råsunda. Jag tror att det är mycket av nostalgiska skäl. Det har varit en nationalarena för fotbollen under många år. Under fotbolls-EM, när man samlades från hela landet, har man bestämt sig för att man först ville se om det var möjligt att stanna på Råsunda.

Vårt huvudalternativ är fortfarande Globen.

Fråga nr 5. Socialbidragskostnadsökningen i Skarpnäck

Anförande nr 48

B i l l y Ö s t h (m): Ordförande, fullmäktige! I Skarpnäck klarar vi anslag 1 enligt T 2 med nöd och näppe trots att äldreomsorgens kostnader skjuter i höjden och skolorna går med underskott. Men socialbidragen ökar rejält. Prognosen är nu ungefär 20 miljoner kronor över budget för innevarande år.

När vi kom till makten 1999 var socialbidragen skyhöga. Vi halverade dem. Nu är de på väg uppåt kraftigt igen. Antalet socialbidragstagare ökade bara under första halvåret med 127 personer – 25 procent. Det är väl nästan en topplacering i staden, en föga hedrande sådan. Vi förbrukar alltså 25 procent mer än vi har i budgeten. Skarpnäck är den enda stadsdel där sjukfrånvaron ökar.

Min fråga till socialborgarrådet är följande: Varför ökar socialbidragen när ni styr och minskar när vi styr? Varför ökar de över huvud taget, och vad tänker ni göra åt saken?

Anförande nr 49

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Om det inte hade varit en så allvarlig fråga hade man kunnat svara på ett annorlunda sätt.

När ni förlorade valet var vi på väg in i en lågkonjunktur. Det är den som pågår, som vi nu ser. Vi kan förhoppningsvis skönja en framtid där vi är på väg ur den. Det säger ju alla att vi är. Men ännu så länge har det inte nått arbetsmarknaden på samma sätt som det har nått alla ekonomer.

Självklart är det ett oroande resultat i Skarpnäck. Vad jag förstår är den största delen av försörjningsstödet där arbetsmarknadsrelaterat, liksom i många andra delar av staden, det vill säga att man saknar jobb eller kanske har en otillräcklig anställning som inte är på full tid.

Jag vet att man just i Skarpnäck, tillsammans med Enskede-Årsta och Farsta, har gjort en genomlysning av hur man jobbar och också startat Jobbcentrum eller

Arbetscenter i syd eller vad man nu kallar det med hjälp av kompetensfonden, för att se till att man kanske får ut fler människor i arbetslivet. Det är det som är poängen med det hela. Det är också ett sätt att jobba som innebär att man förhoppningsvis kan få till sig nya metoder och sprida dem på ett annat sätt. Men just Enskede-Årsta, Farsta och Skarpnäck har startat det, som en av åtgärderna för att komma till rätta med det stora underskott som man har.

Om ni under er tid med högkonjunktur inte hade monterat ned alla arbetsmarknads-politiska åtgärder som ni gjorde, hade man kanske inte behövt ha den djupa klyfta som tyvärr är nu. Ni tog bland annat bort pengarna från stadsdelarna. Den klyftan drabbar mest enskilda människor.

Anförande nr 50

B i l l y Ö s t h (m): Herr ordförande! Borgarrådet svarade inte på frågorna, men det hade jag väl inte heller räknat med. Man blir svaret skyldig. Det är alltid lätt att skylla på konjunkturen, som borgarrådet gör. Då slipper man tänka på sina egna problem och den politik man har genomfört. Det kan inte möjligtvis vara så att den skattechock som drabbade hela Stockholmsregionen på något sätt kan ha påverkat nivån på socialbidragen.

Du har rätt i att det görs en genomlysning i Skarpnäck. Vad den kommer att innebära är bland annat tuffare biståndsbedömning och annat för att komma till rätta med problemen. Men fortfarande ökar socialbidragen kraftigt. Ingenting tyder på att de kommer att minska inom en rimlig tid.

Min fråga återstår: Vad tänker ni göra åt saken?

Anförande nr 51

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Eftersom Billy Östh ställde en fråga till mig om just Skarpnäck så svarade jag naturligtvis med vad man har gjort i Skarpnäcks majoritet, som du tydligen också kände till. Man har startat ett Arbetscenter syd tillsammans med två andra stadsdelar vilket jag tycker bra. Man utnyttjar varandras kunskaper och kompetens och ser till att man på det sättet sprider arbetet och arbetsmetoder.

Man kan säga vad man vill. Nivån på socialbidragen, försörjningsstödet, ökade av ett skäl. Det var att vi också tillät att människor som lever på försörjningsstöd skulle kunna få ett SL-kort och kanske hälsa på sina grannar. Det förvägrade ni dem. Det är nivån.

Antalet personer och därmed också det totala uttaget har i hög grad en relation till arbetsmarknaden. Jag vet att Moderaterna gång på gång hävdar att Stockholm står för hela Sveriges lågkonjunktur, men det är inte sant.

Anförande nr 52

B i l l y Ö s t h (m): Herr ordförande! Faktum kvarstår att socialbidragen ökar och ökar och att ökningen i Skarpnäck är bland de största. Trots åtgärder som man vidtar ökar de fortfarande, och ni står handfallna och har ingen som helst tanke på eller

förståelse för att er skattepolitik med drastiska höjningar av kommunal- och landstingsskatt har haft någon inverkan. Det är beklagligt att det alltid är så när socialdemokrater, vänsterpartister och miljöpartister styr. Då ökar bidragsberoendet. Då ökar socialbidragen. När vi styr minskar de.

Anförande nr 53

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Det är helt fantastiskt! Tvärtemot alla ekonomer står fortfarande Moderaterna och Billy Östh och pratar om att det ser ut som det gör därför att vi höjde kommunalskatten. Du hävdar till på köpet att det är lågkonjunktur. Det har jag hört förut, från samma håll, att det är lågkonjunktur därför att det är fel på oss här i Stockholm. Det är väldigt märkligt, när det har varit lågkonjunktur i hela landet. Det är mycket märkligt.

Jag vill ändå hävda att vi, till skillnad från er, vidtar arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Det gjorde inte ni. Ni tog bort pengarna. Ni bekymrar er inte ens om det. Ni ansträngde er inte för att se till att förebygga att människor inte skulle finnas kvar i arbete. Det är ett resultat av er politik.

Ni gick in i en lågkonjunktur, hade tömt ladorna och såg samtidigt till att människor inte hade förutsättningarna framför sig. Det tycker jag är dålig politik. Man måste ändå se att det kan komma andra tider. Det vet vi. Det böljar upp och ned med låg- och högkonjunktur. Just nu är det lågkonjunktur. Ni regerade i högkonjunktur.

Fråga nr 6. Handikapparkering

Anförande nr 54

G ö r a n H o l m s t r ö m (kd): Det gäller tydligen att ha rätt sorts funktionshinder för att man ska få ett speciellt parkeringstillstånd för handikappade. Det kunde vi höra på nyheterna häromdagen. En eller flera personer med mag- och tarmsjukdomar har tydligen nekats eller har uppenbarligen inte rätt att få handikapparkeringstillstånd. Jag undrar vad borgarrådet är beredd att göra för att se till att de kan få det.

Anförande nr 55

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige! Det är naturligtvis väldigt svårt att dra långtgående konsekvenser av en tidningsartikel som skildrar ett enda fall. I gatu- och fastighetsnämnden sköts de här frågorna på delegation i trafikutskottet, framför allt utifrån en medicinsk prövning av experter. I dagsläget har jag inte hört att något parti har haft synpunkter på det och sagt att man i grunden ska förändra de regler som tillämpas.

Jag kan inte svara exakt för detaljerna i det här fallet. Vi kan titta på det, och om det är någon tveksamhet kan vi naturligtvis återkomma och se om man behöver ompröva reglerna. Det finns ingen politisk prestige i det. Men i dagsläget har det inte funnits något sådant behov som vi har sett och inte heller någon sådan diskussion.

Anförande nr 56

G ö r a n H o l m s t r ö m (kd): Jag tror att Roger är helt ärlig när han svarar. Jag har faktiskt tagit reda på att det i trafikförordningen uttrycks så att funktionshinder gäller rörelsehindrade medan det uppenbarligen är så att det finns andra grupper av funktionshindrade som, enligt nyhetsinslagen, skulle kunna ha väldigt stora behov av just handikapparkeringstillstånd. De kan förmodligen ha nog så stora behov som rörelsehindrade.

Om ni kommer fram till att det är ett legitimt skäl, är ni då beredda att göra något för att ändra på de regler som finns?

Anförande nr 57

Borgarrådet M o g e r t (s): Jag kan inte se något skäl till att vi skulle behöva ha politiska meningsskiljaktigheter i den frågan. Om vi kan hitta ett legitimt behov kan vi naturligtvis diskutera det gemensamt i gatu- och fastighetsnämnden.

Fråga nr 7. Den ekonomiska utvecklingen i Östermalms stadsdelsnämnd

Anförande nr 58

H e l e n a B o n n i e r (m): Fru borgarrådet! Under valrörelsen och även senare intrummades i stockholmarna att ni skulle prioritera bland annat äldreomsorgen. Det trodde stockholmarna på när de gick till val.

Nu har vi fått T 2 för Östermalms stadsdelsnämnd, och det visar sig att äldreomsorgen går med ett underskott på 16,3 miljoner. Förvaltningen är naturligtvis skyldig att ta fram möjliga åtgärder för att komma till rätta med det problemet. Man skriver i sin handling att verksamhetens möjlighet att hålla utlovade kvalitetsnivåer är prioriterad men kommer att minska.

Min första fråga till borgarrådet är då: Hur mycket är borgarrådet redo att acceptera som sänkning av kvalitetsnivån för de äldre på Östermalm?

Anförande nr 59

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Herr ordförande! Till Helena Bonnier vill jag svara följande: Jag är inte förtroendevald i Östermalms stadsdelsnämnd och har absolut inte att göra med vad den majoritet som finns där bestående av s-, v- och mp-ledamöter fattar för beslut.

Stadsdelsnämnderna är självständiga. Det är viktigt. De har ramar. De har måluppfyllelse. Jag kan inte, som yttersta ansvarig, detaljstyra en sådan verksamhet. Det är inte min politiska uppgift. Det är de som är förtroendevalda i Östermalms stadsdelsnämnd som har det ansvaret, den kunskapen och den erfarenheten och som är bäst skickade att göra svåra politiska avvägningar.

Anförande nr 60

H e l e n a B o n n i e r (m): Det är förvisso sant, fru borgarrådet. Men någonstans måste det väl finnas en smärtgräns som du som ledare för den här majoriteten kan acceptera.

Här säger man rent ut från förvaltningen att man måste sänka kvalitetsnivån. Ni gick faktiskt till val på en höjd kvalitetsnivå. Man vet dessutom hur besvärligt det har varit inom hemtjänsten. Det är många utövare, och de äldre känner själva att de blir utsatta när de inte har samma vårdare. Nu vill man dessutom ta bort möjligheten att få kontinuitet i vården. Nu är det ett arbetslag som ska sköta prioriteringen. Är det också en av de prioriterade frågorna som ni gick till val på, att ni ska försämra även personalsituationen när det gäller de äldre på Östermalm så till den grad?

Anförande nr 61

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Ja, Helena Bonnier, det är naturligtvis lite smärtsamt att säga det. Tänk dig själv en skattesänkning på 65 öre som är moderat politik. Slår det dig att 965 miljoner kronor skulle ryckas undan stadsdelsnämnderna?

Det är klart att vi inte har något överflöd på ekonomiska resurser, självklart inte. Det är viktigt att se hur en konjunkturuppgång kan skapa förutsättningar för enskilda individer men också kommunalekonomiskt, så att man stärker stadens finanser. Det är den primära uppgiften för mig, inte att peka åt enskilda ledamöter och tala om hur de ska hantera sin ekonomiska situation.

Det som är det viktiga för stockholmarna, för medborgarna, är att de alltid har jämförbara alternativ. I det här sammanhanget är det glasklart vems politik stockholmarna förlorar på.

Anförande nr 62

H e l e n a B o n n i e r (m): Fru borgarrådet! Det är verkligen tur att det finns alternativ än så länge. Det känns skönt. Jag hoppas verkligen att ni inte hinner sätta stopp för ytterligare alternativ under de sista åren här.

Men det finns ändå mängder med saker som du som ansvarig för den styrande majoriteten måste ta ställning till. Är det verkligen rätt att det också ska bli försämringar för de anställda i staden, som det till exempel ska bli nu på Östermalm? Man ska alltså ta bort flextiderna och önskeschemat. Det blir en allmän försämring av arbetsvillkoren för stadens anställda. Det kan inte vara enbart ett lokalt intresse för Östermalm.

Vi har också problemet med alla tomma lokalytor i samband med servicehusens ombildning. Där kanske du, på den nivå där du sitter, skulle kunna besluta om att man kan hyra ut de bostäderna på annat sätt tills vidare för att förbättra ekonomin för stadsdelarna.

Anförande nr 63

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): När det gäller villkoren för stadens anställda måste det till en förhandling. Den sker mellan arbetsgivarparten och arbetstagarparten, våra olika fackliga organisationer i Stockholms stad. Där kan inte ett finansborgarråd gå in och styra i detalj. Det krävs en facklig överenskommelse mellan arbetsgivare och arbetstagare.

När det gäller problematiken med lokaler håller jag med dig, Helena. Lokaler är en väldigt stor kostnad för oss totalt sett i Stockholms stad. Jag tror att vi mer rationellt och effektivt kan utnyttja våra lokaler. Vi ber att få återkomma till konkreta förslag kring detta i ett senare sammanhang.

*§ 16 Skolfrågor – Temadebatt**Ny skolplan för Stockholms stad
(utl. 2004:123)**Strategi för elevhälsa i Stockholms stad
Hemställan från utbildningsnämnden
(utl. 2004:124)**Kvalitetsredovisning för skolväsendet i Stockholms stad för 2003
(utl. 2004:125)**Motion om åtgärder för att förbättra elevers kost-, motion- och hälsofrågor
Motion om undersökning av mobbningsfrekvensen inom Stockholms skolor
Motion om handlingsplan mot sexuella trakasserier och sexualiserat våld i Stockholms skolor
Motion om förbättring av matron i stadens skolor
Motion om främjande av elevernas hälsa
Policy för Stockholms skolors arbete mot mobbning och annan kränkande behandling
Hemställan från utbildningsnämnden
(utl. 2004:126)**Översyn av resursfördelningssystem för förskola, grundskola, barn med behov av särskilt stöd samt verksamhet för barn och ungdom
Förberedelseklasser och flyktingskolschablon
Minoritetsåterremiss från kommunfullmäktige den 6 september 2004
(utl. 2004:127)**Reviderat handlingsprogram för FN:s barnkonvention
Motion om inrättande av en barn- och ungdomsombudsman
Minoritetsåterremiss från kommunfullmäktige den 7 juni 2004
(utl. 2004:128)**Interpellation om skolk och olovlig frånvaro (nr 2004:9)
Interpellation om skolk på gymnasiet (nr 2004:21)
Interpellation om lärarnas auktoritet i skolan (nr 2004:32)**Anförande nr 64*

Borgarrådet N i l s s o n (s): Ordförande, fullmäktige! När jag gick i skolan för inte alltför länge sedan utvecklade jag efter hand en trattformad fysionomi – en dubbelt trattformad fysionomi. Jag lärde mig att det effektivaste sättet att agera i skolan – om man ville ha bra betyg, vilket ju var målet, som man själv uppfattade det, inte att man skulle lära sig något för livet – var att ösa in så mycket fakta som möjligt, helst kvällen innan man hade ett prov, och att under provet häva ut så mycket fakta som möjligt och sedan kunna ”rensa hårddisken” och gå vidare till sådant som man ville hålla på med.

Det är ett uttryck för en gammaldags kunskapssyn, att vi i våra skolor skulle kunna överföra hela det hav av faktakunskaper som finns i vår värld, en värld där kunskapstillväxten är exponentiell och där vi omöjligt kan överföra allt detta till den uppväxande generationen.

Trots att vi har hunnit en bit sedan dess och trots att den nya läroplan för skolan som finns sedan tio år tillbaka fokuserar mer på förståelse än på enkla fakta träffar jag tyvärr rätt många trattformade fysionomier när jag är ute och träffar elever i dag i våra skolor i Stockholm.

Den här skolplanen hoppas jag ska kunna vara ett bidrag till att förändra det och ansluta till den nationella läroplanens kunskapssyn, som innebär en djupare förståelse för frågor.

Vi tenderar att trycka in alla uppgifter som finns i samhället i skolan och säga att vi på något sätt måste hantera det i skolans värld. Jag tror att vi politiker mycket hårdare måste våga välja bort saker och ting som skolan ska göra och i stället hårdare fokusera på vilka grundläggande förmågor som eleverna ska ha när de lämnar skolan. Lärandet pågår ju inte bara i skolan, utan lärandet pågår hela livet. Det är det som måste vara målet.

Två ord om styrning, ett favoritämne som ni som känner mig vet att jag ofta pratar om: Vad är det som styr verksamheten i Stockholms skolor? Ja, skolinspektörerna vet det ganska väl. De säger att det som styr mest är traditioner och läromedel. Det är inte vi politiker som styr mest, utan det är läromedelsförfattarna som styr mest. Det som styr näst mest är kursplanekriterierna för de enskilda ämnena. Det som styr i mycket liten utsträckning är läroplanens övergripande mål, och det som nästan inte styr alls är skolplanen.

Jag, som är kritisk till den av förra majoriteten beslutade skolplanen, kan säga att det är tur att det fungerar så att skolplanen inte har gett något större genomslag i styrningen av våra skolor. Men jag tycker att det är ett problem att det är så.

Vi måste bryta traditionerna och läromedelsberoendet och i stället börja fokusera på kunskapsmålen, de djupare förståelsemålen. Om man ska ändra på detta är det inte bara att fatta beslut om en skolplan.

Vi har lagt upp arbetet med den här skolplanen som en process i vilken lärare, föräldrar, elever, rektorer och politiker i Stockholm har kunnat delta under i princip ett års tid. Jag tror nämligen att det är processen och inte det skrivna dokumentet som kan förändra verkligheten.

Jag vill också ta upp problemet med den minst dubbla styrningen av skolan. Vi har i dag ett tusental mål som styr skolans verksamhet, men därmed är det inte sagt att vi når de målen. Jag skulle vilja påstå att ju fler olika måldokument och policydokument som man fattar beslut om, desto mindre är chansen att något av dem faktiskt realiserar.

Varför ska vi i Stockholm fatta beslut om måldokument som till exempel står i motsats till de statliga? Varför ska vi göra egna saker när vi faktiskt kan ansluta oss

till de statliga måldokumenten? Jag tycker att alla elever i Sverige ska ha lika rätt till kunskap, förståelse och utveckling, oavsett om man bor i Stockholm eller inte.

Vi har i dag en djungel när det gäller uppföljning och utvärdering av skolan. Förutom det Skolverket gör på den statliga sidan har vi en lång rad instrument som har byggts upp av olika majoriteter under åren och som innebär att rektorerna får ägna en försvarlig del av sin arbetstid åt att fylla i olika enkäter.

Jag vill kort sagt rensa i djungeln av olika instrument av det slaget och fokusera på de statliga målen för skolan. Diskussionen här i dag tycker jag ska handla om hur Stockholm ska se till att vi når de mål som finns uppsatta för alla elever i hela Sverige.

Därför är skolplanen kort. Den är ungefär en tredjedel så lång som den tidigare majoritetens skolplan, och den fokuserar på de övergripande målen.

Nu verkar mina fem minuter ha gått – det är osannolikt! Så är det när man försöker säga något som är betydelsefullt. Då ska jag be att få återkomma i mitt kommande inlägg för att presentera mer av innehållet i skolplanen.

Jag vill yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 65

Borgarrådet Söderlund (m): Herr ordförande! I 30 år har socialdemokraterna systematiskt raserat förutsättningarna för bildning och lärande. Socialdemokraterna har varit de främsta förkämparna för den kravlösa flumskolan. Varje gång det har funnits en kunskapsnorm har socialdemokraterna gjort vad de har kunnat för att urholka eller avskaffa den.

Det har gällt studentexamen, avskaffande av betyg, antagningen till den högre utbildningen och – som nu i kväll – avskaffandet av de särskilda Stockholmsproven i svenska, matematik och engelska, som den förra, moderatledda majoriteten införde.

Betyg och kunskapsfokus är inte främst till för skolans duktiga elever. Tvärtom är de viktiga verktyg för att tidigt upptäcka de elever som har svårt att nå målen i skolan. Flumskolan är en tung sten i ryggsäcken för elever från studieovana hem som vill påbörja sin klassresa.

I en tid då skoldebatten präglas av slagord som ”hälsostrategier”, ”gruppsamverkan” och ”resultatutjämning” är det viktigt att slå fast skolans syfte, mål och mening. Skolan är den kanske enda riktigt väl fungerande välfärdspolitiken. Kunskaper och färdigheter, herr ordförande, är avgörande verktyg för individens möjlighet att förverkliga sitt livsprojekt.

En framgångsrik kunskapsskola måste präglas av frihet. Elever och föräldrar måste få rätten att göra egna val, och politiker ska inte bestämma allt.

Medan flumskolan är kravlös innebär kunskapsskolan en frihet under ansvar. Det är en skola som sätter tydliga mål och vågar utvärdera resultaten. Eleverna måste få

veta vad de lär sig i skolan, och de elever som har svårast att klara målen vinner mest på tidiga och tydliga prov, betyg och skriftliga omdömen. Att ställa krav är faktiskt att bry sig.

Kunskapsskolan sätter också tydliga gränser. Mobbning och trakasserier ska mötas av omedelbara reaktioner från vuxenvärlden och skolan.

Vi moderater vill ha en kunskapsskola. Vi vill sätta lärandet i centrum. Så var det också under den förra, moderatledda majoriteten. Vi införde ett Stockholmsprov som likvärdigt kunde mäta resultaten i hela Stockholmsområdet. Det vill nu socialdemokraterna avskaffa. Vi såg till att frånvaron rapporterades i gymnasiebetyget. Det ska nu socialdemokraterna ta bort. Vi tog fram en policy mot mobbning och andra kränkande behandlingar. Den skickar nu socialdemokraterna till de bortglömda ambitionernas dammiga hyllor.

Det Erik Nilsson och socialdemokraterna nu gör är att radera kunskapsskolan i Stockholm. Det är inte alls vad han lovade före valet – tvärtom. Då lovade han mindre barngrupper, men trots att vi alla dignar under de största skattehöjningarna i modern historia infrias inte det löftet, utan tvärtom ökar grupperna på flera håll.

Erik Nilsson företräder ett parti som i retoriken säger sig värna om de svaga, men i handling är det Erik Nilsson som avvisar det program för att motverka mobbning som den moderatledda majoriteten arbetade fram.

Erik Nilsson lovade också, herr ordförande, särskilda satsningar på att förbättra resultaten i skolan. Men det vi tar ställning till i kväll är ingen särskild satsning. Det är, herr ordförande, ett märkligt lotteri där skolorna i den stadsdel som har lägst andel gymnasiebehöriga – Rinkeby – förlorar över 4 miljoner kronor på förslaget.

Förlorarna är barn med behov av särskilt stöd i de drabbade stadsdelarna. Vad säger Erik Nilsson till föräldrarna på Kungsholmen, som oroar sig över att speciallärarna försvinner? Och vad säger Jari Visshed, Håkan Wahlén och Annika Stude, som i stadsdelsnämnden har protesterat mot det här förslaget? Tänker ni rösta igenom det i kväll?

Erik Nilsson! Hälften av de 48 barn som i dag får särskilt stöd vid Nya Elementar i Bromma kommer att bli utan hjälp genom din politik. Vart ska de barnen ta vägen, tycker du? Och vad tycker Karin Hanqvist i Bromma stadsdelsnämnd? Tänker du medverka till att dra in stödet till dessa elever genom att rösta ja?

Skillnaden, herr ordförande, jämfört med moderat skolpolitik är glasklar. Vi genomför stora satsningar på barn med behov av särskilt stöd i alla stadsdelar. Därför kommer vi också att riva upp det här beslutet om vi vinner valet 2006.

När moderaterna styrde Stockholm förbättrades resultaten i grundskolan snabbare än i andra delar av landet, herr ordförande. När vi styrde minskade frånvaron på gymnasiet kraftigt. Nu kommer den att öka igen, när socialdemokraterna ser till att frånvaron inte finns med på betygen.

Den moderna kunskapsskola som vi skapade efter 30 år av socialdemokratisk skolpolitik monteras nu ner. Den som vill att elevernas kunskaper ska vara det viktigaste i skolan, den som menar att detta att ställa krav är att bry sig och den som vill värna barns rätt till särskilt stöd oavsett i vilken stadsdel man bor, den ska i kväll rösta nej till socialdemokraternas skolpolitik.

Herr ordförande! Jag skulle vilja yrka bifall till den moderata reservationen i kommunstyrelsen.

Anförande nr 66

Borgarrådet B j ö r k l u n d (fp): Herr ordförande! "Skolans huvuduppgift är att förmedla kunskaper." Det var den viktigaste meningen i den hittills gällande skolplanen. Jag tar den en gång till: "Skolans huvuduppgift är att förmedla kunskaper." Den meningen är struken i den nya skolplanen. Man undrar varför.

Jag vill därför, herr ordförande – om Erik Nilssons förslag går igenom i kväll – inledningsvis yrka att meningen "Skolans huvuduppgift är att förmedla kunskaper" skrivs in först i den nya skolplanen.

Jag är född i ett arbetarhem i ett industrisamhälle i Västergötland. Den äldre generationen hade i det samhället ofta inställningen att skolan inte var något meningsfullt. Alla barn skulle ju ändå en dag stå på golvet i väveribolaget. Få föräldrar hade själva en studiebakgrund. Många föräldrar hade inte själva tillräckligt med kunskaper eller motivation för att hjälpa sina barn med läxor och prov.

Det är ett stort misstag, Erik Nilsson, att tro att de barn som har låga förväntningar och krav på sig hemifrån skulle bli hjälpta av att även skolan är kravlös och fri från förväntningar. Tvärtom är det just de barn som kommer från det vi skulle kunna kalla arbetarhem, där det saknas studietraditioner, som är mest betjänta av en skola med mycket höga förväntningar och mycket höga krav.

Det är därför den moderna socialdemokratiska skolpolitiken från 1968 och framåt är så obegriplig. Jag vill citera den gamle socialdemokratiske kulturministern Bengt Göransson. Han säger: Drömmen om den betygsfria och läxfria skolan är arbetarrörelsen absolut största självbedrägeri.

Stockholms nya socialdemokratiska skolplan innebär i allt väsentligt en återgång till flumskolans ideologi. Kunskapsproven tas bort. Proven ska bort. Skolorna ska inte längre aktivt bekämpa skolket.

Det är intressant att se en liten detalj: Sedan Stockholmsproven i matematik infördes har resultaten i matematik förbättrats år efter år. Nu ska provet tas bort. Då säger ni att det är bra att de lär sig mer. Men själva poängen är att förekomsten av mål, krav, provningar och utvärderingar i sig leder till att resultaten höjs. Tydliga mål och tydliga förväntningar höjer prestationen och resultaten.

Att ställa höga krav i skolan, Erik Nilsson, är inte att vara elak. Att ställa krav är att bry sig om eleverna.

Ordförande! Jag vill citera ur gymnasieinspektörernas årsrapport:

Det är vanligt att elever tar bristande ansvar för sin utbildning genom att komma för sent till lektionerna. På vissa skolor är det ett stort problem att elever skolkar från undervisningen. Många elever tar så dåligt ansvar för hur de uppför sig att det uppkommer disciplinproblem, vilket påverkar andra elevers lärande i klasserna. På i stort sett alla skolor som har problem med disciplin är det tydligt att det är svårt att finna åtgärder som är effektiva för att bekämpa problemen.

Så skriver gymnasieinspektörerna. Aldrig någonsin har Stockholms skolinspektörer varit så tuffa i sitt omdöme om den disciplinära situationen och arbetsron i våra skolor, Erik Nilsson. Vad får de för vägledning i din skolplan? Ingen alls. Du nämner inte de här problemen. Du bara går förbi dem. De finns inte i din skolplan.

Inspektörerna skriver rapporter. Lärare och rektorer vädjar förtvivlat om hjälp. Men på skolroteln händer ingenting. Den arbetsro som borde finnas i våra klassrum har i stället lägrat sig över den socialdemokratiska skolroteln i Stadshuset!

Erik Nilsson ska nu få genomföra sin önskedröm: att få vrida några rattar i resursfördelningsteknokratin. I Bromma ska ett 50-tal lärare få sparken. På Norrmalm är det ett 25-tal. I Hässelby-Vällingby ska 15 lärare få gå. Varför? Vad har barnen i de här stadsdelarna gjort för ont?

Detta är skolor i stadsdelar som redan har den lägsta lärartätheten, eftersom vi redan har ett omfattande omfördelningssystem. Desperata föräldrar frågar i tidningarna: Ska barnen i dessa stadsdelar straffas därför att deras föräldrar röstar borgerligt? Är det vad det handlar om? Är det valrörelsen som har börjat nu? Nu ska pengar lyftas från borgerliga stadsdelar till socialdemokratiska, för att säkra en valvinst. Är det så, Erik Nilsson?

Herr ordförande! Skolan ska vara målstyrd. Alla säger det hela tiden, men vad betyder det egentligen? Kärnan i målstyrningen är inte att ha många mål, utan kärnan är att utvärdera de mål man har.

En så formidabel sågning av en skolplan som tunga remissinstanser gör av Erik Nilssons skolplan har jag aldrig sett. Lärarnas Riksförbund – de lärare som ska genomföra skolplanen – skriver rakt på sak att målen i skolplanen inte är utvärderingsbara. Föräldraalliansen – det som förr hette Hem och Skola – lindar in det lite mer och säger att skolplanen tydligare borde redovisa vem som ska utvärdera vad och på vilket sätt. Till och med Stockholms stads utbildningsförvaltning, den förvaltning som är satt att utvärdera denna skolplan, skriver att en omformulering av målen krävs för att göra dem uppföljningsbara och utvärderingsbara.

Herr ordförande! Stockholms nya skolplan är mest snömos. Det är faktiskt bättre om vi behåller den gamla. Den är bättre för skolorna men framför allt för Stockholms elever.

Anförande nr 67

I n g e r S t a r k (v): Ordförande, fullmäktige! Vi lever i en segregerad stad. Det märks inte minst på de vitt skilda livsvillkor som våra barn och ungdomar växer upp under. Vi lever i ett klassamhälle där etniskt ursprung, utbildning och inkomst i stor utsträckning bestämmer var i staden vi bor.

En av de viktigaste uppgifterna för skolan är att så långt som möjligt utjämna dessa skillnader. Utbildning är en rättighet, och en likvärdig utbildning innebär att man tar hänsyn till att eleverna har olika erfarenheter, social bakgrund, kön och kulturtillhörighet.

Vänsterpartiets vision om en bra skola för alla utgår från människors lika värde och att alla har behov av kunskap, utveckling och självförverkligande. Utbildningen ska aktivt motverka klass- och könsskillnaderna i samhället.

För att detta ska bli verklighet måste resurserna fördelas utifrån behov. Utbildningen ska präglas av demokrati, jämlikhet, jämställdhet och solidaritet.

Det förslag till ny skolplan, strategi för elevhälsa och former för kvalitetsredovisning som majoriteten lägger fram ska vi nu i kväll besluta om. Det finns goda chanser att Vänsterpartiets vision om en bra skola för alla barn och ungdomar kan uppfyllas med den skolplanen.

Skolplanen utgår från tre prioriterade områden: lärande och kunskap, elevhälsa samt elev- och föräldrainflytande.

Synen på kunskap är central. Vi skaffar oss kunskap hela livet, och vi hämtar kunskap från hela vår omgivning, där skolan är en del. Kunskap är därför mer än bara faktakunskaper. Det är att veta var man kan finna kunskap och att kunna utreda, göra en kritisk granskning, analysera och ha invändningar.

Kunskap kan egentligen inte delas in i olika ämnen, utan allt går i varandra. Skolplanen poängterar att det är viktigt med ett ämnesövergripande arbetssätt för att uppnå en helhet, en helhet som skapar lust och vilja att veta mer.

Under rubriken Lärande och kunskap vill jag särskilt lyfta fram språkutvecklingen. ”Språk är grunden för lärande”, står det i skolplanen. Jag instämmer i det. Men för att kunna utveckla det svenska språket måste elever med ett annat modersmål först behärska sitt eget modersmål. Därför måste modersmålsundervisningen utvecklas och integreras med ämnesundervisningen.

Elevhälsa är ett nytt, viktigt begrepp som omfattar värdegrunden, arbetet mot alla former av kränkande behandling och främjandet av hälsa hos alla elever, med speciellt fokus på barn med särskilda behov. Elevhälsan finns med som ett av de tre prioriterade målen i skolplanen och har dessutom ett eget strategiskt dokument för att understryka dess vikt.

Under rubriken Elevhälsa hör skolket hemma. Skolk kan aldrig mötas med straff och sanktioner. Barn och ungdomar som skolkar mår inte bra. Oftast handlar det om hela deras livssituation. För att komma till rätta med skolk måste skolan noga fundera på

varför barnen skolkar, vad som är skolans ansvar och vad som är barnets och föräldrarnas ansvar. Ett väl utvecklat samarbete mellan hem och skola är grundläggande.

Beträffande elevdemokrati: Skolinspektörerna pekar i alla sina rapporter på att elevinflytandet inte fungerar. Det rent formella, som klassråd och elevråd, fungerar på papperet men inte i realiteten. Elevernas delaktighet i både lärandet och den dagliga tillvaron i skolan måste stärkas. För att nå detta mål krävs nya former.

Jämställdhetsarbetet glöms ofta bort, men det är lika viktigt som elevinflytandet. Jämställdhet handlar ytterst om mänskliga rättigheter. På riksnivå måste det fattas beslut om att även eleverna ska omfattas av skolans jämställdhetsplaner. Så länge den förändringen inte är gjord ska skolorna enligt Vänsterpartiets uppfattning skriva planer som omfattar alla.

Det är oerhört viktigt att skolorna har en väl genomtänkt genuspedagogik och handlingsplaner mot sexuella trakasserier. Vi vet att sexuella trakasserier förekommer i skrämmande stor utsträckning på våra skolor. Det finns exempel från skolor som arbetar medvetet med detta. De behöver lyftas fram som goda exempel.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 68

E m i l i a H a g b e r g (mp): Ordförande, fullmäktigeledamöter, föräldrar, elever, lärare och andra som bryr sig om skolan och kanske lyssnar på den här debatten! Det styrdokument för skolan som vi kommer att anta i dag – skolplanen och elevhälsostrategin – kommer att göra Stockholms skolor bättre. Vi har slagit in på rätt kurs mot den skola som vi i Miljöpartiet vill att alla ska ha möjlighet att gå i.

Vi vill att alla barn ska ha rätt att gå i en skola som tar till vara och utvecklar lusten att lära sig, en skola som stärker varje persons tro på sig själv och den egna förmågan, där man kan utveckla både teoretiska och praktiska kunskaper, en skola där man får möjlighet att röra på sig varje dag och äta bra, ekologisk, närproducerad mat, en skola som inte går ut på att förminska eleverna och deras kunskaper till siffror och bokstäver i ett snävt betygssystem. Vi vill ha en skola som anpassar sig efter de elever som går i den och där det finns möjlighet att lära sig på sina egna villkor.

Vi vill ha en skola som stödjer unga människor så att de kan stå väl rustade inför vuxenlivet i ett samhälle som ställer allt högre krav på att kritiskt granska stora informationsflöden och förstå komplicerade sammanhang och där valet av livsstil påverkar människor på andra sidan jorden, till exempel i form av klimatförändringar.

Därför är det en framgång för oss att arbetet med elevhälsa och elev- och föräldrainflytande har lyfts upp i den nya skolplanen som utvecklingsområden tillsammans med språkutveckling och matematik.

Elevhälsostrategin betonar att hälsoarbetet i skolan är allas ansvar och inte något som kan överlåtas på några personalgrupper. Det ger en tyngd åt elevhälsoarbetet och betonar det förebyggande arbetet.

För att må bra i skolan krävs bland annat bra mat, tillfällen att röra sig, motion och möjlighet att vila. Men i elevhälsostrategin poängteras också vikten av att stödja elevernas personliga utveckling. Skolorna måste hitta metoder att på ett medvetet och aktivt sätt arbeta med att utveckla vars och ens empatiska förmåga och stärka självtillit och självkänsla.

Tyvärr är det många som passerat grundskolan och gymnasiet som har tappat lusten att lära. Tron på den egna förmågan är i botten, och man känner sig stressad och har prestationsångest. Inte minst fler och fler tjejer mår sämre psykiskt. Där har skolan en stor utmaning framför sig.

Miljöpartiet har drivit frågan om ökat elevinflytande som en viktig fråga under den här mandatperioden. Därför är jag väldigt nöjd med att vi nu skruvar upp intensiteten i det arbetet. Vi uttrycker det tydligt i skolplanen och satsar på utveckling inom det här området.

Stadens egna skolinspektörer har under lång tid påpekat brister i elevinflytandet. De refererar kommentarer från lärare om att det är jobbigt och svårt att jobba med elevinflytandet. Att det är jobbigt och svårt är dock inget skäl att strunta i det här arbetet utan ett ännu starkare skäl att jobba intensivt med att få elevinflytandet att fungera.

Under den tid som vi har varit med och styrt har det skett en utveckling. Det finns gymnasieskolor som nu samarbetar med elevorganisationer för utveckling av elevinflytandet, och när vi inrättar nya gymnasieenheter inleds redan från början ett utvecklat arbete med elevinflytande.

Elevinflytande är ett mål i sig – vårt demokratiska samhälle måste avspeglas även i skolan. Men elevinflytande är i högsta grad också en förutsättning för lärandet – man måste äga sitt lärande fastän vi alla är olika. Man kan bara äga sitt lärande om man har rejält inflytande över sin skolsituation.

Det är anmärkningsvärt att många skolor som på pappret har fungerande elevdemokrati med klassråd och andra beslutsformer visar sig mest behandla frågor som skolmiljöfrågor, färgen på väggarna eller skolmaten vissa veckor eller annat som har med den fysiska miljön att göra. När det kommer till inflytandet över lärsituationen så är en majoritet av Stockholms skolor inte i närheten av målen – i en fråga som det står om i läroplanen! Detta är obligatorisk och inget som man kan välja ute i skolorna. Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens hemställan!

Anförande nr 69

Ewa Samuelsson (kd): Ordförande, fullmäktige! Tusentals elever går till skolan varje dag – de allra flesta trivs bra, men alltför många går till skolan med en klump i magen. Hur vi klarar av att hantera den situationen har betydelse för vårt samhälles utveckling eftersom skoltiden påverkar våra liv som vuxna. Inga elever

ska behöva vara rädda för att gå till skolan, mobbning ska inte förekomma, och det är de vuxnas ansvar att se till att den inte ens uppstår.

I detta arbete är det givetvis viktigt att eleverna involveras tidigt och framför allt att arbetet med en gemensam värdegrund genomsyrar hela skolans arbete. Det här är förutsättningen för en god lärandemiljö. Det är en viktig uppgift för skolan att se till att eleverna utvecklar såväl en värdegrund som en kunskapsgrund. Skolan måste därför ges förutsättningar att fullgöra målet att i en trygg miljö stimulera och förstärka varje elevs nyfikenhet och lust att lära.

En av våra främsta forskare, Lennart Grosin, säger att förväntningar och krav på eleverna har stor betydelse för resultaten. Därför är det viktigt för de enskilda eleverna att känna till dem. Då kan de vid utvärderingar få kunskap om måluppfyllelse och ges möjlighet att gå vidare eller fortsätta att öva sin färdighet. Arbetet i skolan måste organiseras så att alla elever får möjlighet att utvecklas utifrån sina möjligheter. Motivation och engagemang ökar när elever känner att de har inflytande över och kan påverka sin skolsituation.

Lugn och ro och tydlig struktur är bra för alla elever, men det är en *förutsättning* för elever som är i behov av särskilt stöd. I den skolplan som vi nu har att ta ställning till finns en mycket allmänt skriven text –tydligt fokus på kunskaper saknar vi och också tydligt fokus på värderingar; till och med utbildningsförvaltningen riktar kritik mot att målen är svåra att följa upp och utvärdera, och förvaltningen saknar en skrivning om svenska språket jämförbar med skrivningen om matematikens betydelse planen.

I den nu gällande skolplanen finns ett tydligt fokus på kunskap och bildning. Den visar tydligt att skolans huvuduppgift är att förmedla kunskap i olika former och ordet kunskap förekommer inte mindre än 37 gånger i den gamla skolplanen och i den nya 15 gånger. I den gamla skolplanen visar vi att barn och ungdomar behöver kunskaper som krävs i ett modernt informationssamhälle, i den nya är kunskap bara ett av flera mål. Det är inte förvånande att ord som studiebegåvad eller profilklasser lyser med sin frånvaro.

Stockholmsproven som varit till hjälp i utvärderingsarbetet ska nu tas bort och skolorna ska inte längre kunna jämföra sig med varandra. I DN kunde vi annars i lördags läsa om Bredbyskolans fantastiska resultat – nu kan de jämföra sig med skolorna i Bromma och på Östermalm.

Det är intressant att se hur man kan förvanska begreppet kunskap till att enbart gälla faktakunskaper. Det begreppet är mycket vidare än så, och hittills har jag inte hört någon på den borgerliga sidan använda faktakunskaper som det allena saliggörande.

Inflytandet för föräldrar ska öka. Men ett konkret exempel där föräldrar skulle kunna ha rätten att få de skriftliga omdömena tas bort. Under rubriken Samverkan nämns inte ens föräldrarna. Utbildningsförvaltning efterfrågar just en skrivning om samverkan med skola och hem under rubriken Samverkan.

Visserligen står det om samverkan under rubriken Elevhälsa ordet skolk – då ska föräldrarna finnas med, men först då. Men vi anser att föräldrarna måste komma in i bilden långt tidigare för att skapa ett förtroendefullt samarbete mellan skola och hem.

Lärarna får en mer undanskymd roll i den här skolplanen, jag menar att lärarna har ett mycket betydelsefullt yrke, ett samhällsuppdrag. Det är därför av stor vikt att lärarna får stöd för sitt arbete, inte minst från oss politiker. Enligt forskarna är lärarkompetens den enskilt mest betydelsefulla faktorn för elevernas resultat. Man nämner också att mindre undervisningsgrupper är något som påverkar resultaten.

Jag saknar tydlighet i frågan om vem som har ansvar i arbetet i skolan – allas ansvar blir oftast ingens. När det i skolplanen nu står att skolan och alla dess medarbetare ska utveckla ett medvetet arbete som ökar språkutvecklingen och utvecklar matematikundervisningen då är detta för diffust skrivet. Det måste naturligtvis vara lärarna som har ansvaret för att utveckla ett medvetet arbete med språkutveckling och matematikundervisningen. Jag menar att elever och lärare och hela vårt samhälle, inte minst här i Stockholm, är värda en mer konkret skolplan för att kunna möta morgondagens samhällsförändringar. Jag yrkar bifall till den borgerliga reservationen i kommunstyrelsen!

Anförande nr 70

Borgarrådet Nilsson (s): Ordförande! Efter de första anförandena kan vi konstatera att vi har haft en diskussion om flummighet och kravlöshet. Skolpolitiken är flummig när den helt avstår från alla de kunskaper vi har om hur barn lär sig och utvecklas. Den är flummig som inte tar till sig det som forskningen kommit fram till och den kunskap som har utvecklats utan som accepterar att slänga ur sig enkla lösningar som ordning och reda eller andra ord.

Det är flummigt att skriva kunskap 37 gånger utan att faktiskt fundera över vad man menar med kunskapsbegreppet. Kravlost är att acceptera korvstopppning i våra skolor, det är att acceptera kvantitet och inte fokuserar kvalitet i kunskapsutvecklingen.

De som inte vågar utmana skolan mot en kvalitativ kunskapssyn är flummiga och de är kravlösa, och det är den här sidan av salen som är flummiga och kravlösa.

Den här skolplanen betonar tre aspekter. Det första är kunskap och lärande. Kunskap står i fokus, men det handlar också om att fullfölja de nationella måldokumentet som just handlar om kvalitet i kunskaper. Vi påpekar att det är två områden där vi är långt ifrån att nå målen, och det är sådant vi ska betona i skolplanen. Det handlar om språkutveckling och matematik. I båda fallen avspeglar det den segregation och ojämlikhet som råder i Stockholm i dag. Förutom att förändra resursfördelnings-systemet, som vi föreslår, så måste vi bli bättre på att arbeta med elever, med tvåspråkiga elevers kunskaps- och språkutveckling. Vi satsar stora resurser inom ramen för kompetensfonden, både på utveckling av språkundervisning och på matematik. Matematik är ju inget ämne som andra, matematik är ett språk för att förstå både samhällsvetenskap och naturvetenskap, matematik har tyvärr alltför ofta reducerats till enkel räkning.

Vi betonar elevhälsan, och det tycker säkert några är flummigt, men låt mig säga att man inte får någon kunskap utan en bra elevhälsa, utan en fungerande elevhälsostrategi. Vi ser en klockren koppling mellan elevernas fysiska och psykiska hälsa och förutsättningarna för lärande. Det är eleverna som lär sig, inga andra kan göra det.

Detta fokus på elevhälsostrategin ligger på det förebyggande arbetet i stället för ett efter vårdande, och det ansvaret ligger på hela personalen. Det handlar inte bara om skolsköterskan, om psykologen och kuratorn, även de personalgrupperna ska finnas med i de arbetet, det ligger på hela personalen.

Det handlar slutligen om elev- och föräldrainflytande. Det handlar också om kunskapssyn. Ibland när man diskuterar elev- och föräldrainflytande så kommer det upp frågor om elevråd och den formella styrningen. Det är också viktigt, men fokus i den här skolplanen handlar om elevernas inflytande och ansvar för det egna lärandet. Det är uttryck för en kunskapssyn som vi står för där det är eleven som kan lära in, för ingen människa kan lära ut någonting om inte eleven lär in. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens hemställan!

Anförande nr 71

Borgarrådet B j ö r k l u n d (fp): Ordförande! Erik Nilsson berättade att om han inte hade haft så många prov i skolan så hade han lärt sig mera för livet. Själv tyckte han visst att han var komisk.

Vi satt här och funderade lite på Erik Nilsson, och vi tycker inte att Erik Nilsson är särskilt komisk, vi tycker att Erik Nilsson i själva verket är väldigt allmänbildad. Om det nu är så att Erik Nilsson upplever sig som komisk så kan det finnas andra förklaringar än skolans provkonstruktioner.

Erik Nilsson, saken är den, precis om med Stockholmsproven, att resultaten har höjts efter det att vi har infört dessa prov. Det är det som är poängen, elever lär sig mer när det finns tydliga mål och kunskapskrav. Se hur det är på Rinkebyskolan, Bredby-skolan och Oxhagsskolan – skolor där huvuddelen av eleverna är invandrare, skolor som normalt har låga resultat när det gäller hur mycket eleverna når målen.

Efter det att de nya utvärderingarna har införts och läsutvecklingsscheman i Stockholmsproven har införts så har resultaten höjts. Fler ungdomar lär sig läsa, skriva och räkna. Jag tror inte att de tycker att de blir komiska, de lär sig mer kunskaper för livet. Det är det som skapar jämlikhet.

Anförande nr 72

Borgarrådet N i l s s o n (s): Jag har lärt mig – vid sidan av skolan – tack och lov, så något slags allmänbildning har jag väl fått. Poängen med mitt anförande var att visa att om man inte tar utmaningen som innebär att man tar diskussionen om kunskapssynen utan börjar att tala om tio betygssteg i skolan i stället, något som framförts från en del partier, så visar man med en gång att man inte förstår de kvalitativa kraven utan bara diskuterar kvantitativa. Det är mycket lätt att återfalla i diskussioner om kvantitativa krav.

Jag håller med om vi ska ha tydliga mål och kunskapskrav. Varför ska vi då inte jobba med de statliga mål och kunskapskrav som finns så att alla elever i hela landet får samma kunskaper?

Stockholmsproven tror jag var nödvändiga när man utarbetade dem, för det fanns inga andra instrument. I dag har Skolverket instrument som är utomordentliga, mer heltäckande än vad Stockholmsproven är och som kommer att användas över hela riket. Det innebär att vi inte bara får en överensstämmelse mellan Stockholmsbarnen utan också mellan alla elever i hela Sverige. Det måste ju vara bättre att använda den typen av instrument.

Anförande nr 73

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Herr ordförande! Det blir roligt att komma in i debatten.

Jag vill föreslå Erik Nilsson att vi ska lämna retoriken och se på praktiska resultat. Ska vi göra det en stund? Vi kan se ut över Sveriges långa land, över kommunerna. Då kommer vi att finna, som ett sammanträffande, att eleverna har bättre resultat i alla de kommuner där de omoderna moderaterna leder skolpolitiken än vad eleverna gör i de kommuner där Erik Nilssons partivänner leder skolpolitiken.

Även om man tar hänsyn till social bakgrund, familjens inkomst, invandrartäthet och vilka andra faktorer som helst så är det ett faktum att eleverna i moderatledda kommuner får bättre resultat i skolan. Det beror på enkla lösningar – det beror på Stockholmsprov, på betyg, på närvarokontroll, och det beror på att skolpolitikerna inte före valet säger att de inte ska spara några pengar utan satsa mer, men efter valet ska spara 50 miljoner kronor i Bromma stadsdelsnämnd.

Det är den totala skamlösa politiken som Erik Nilsson står för. Försök inte påstå att det inte är skillnad mellan moderater och socialdemokrater. Det är en himmelsvid skillnad. I vår värld, i de kommuner där vi leder skolpolitiken når eleverna goda resultat, och det har ett samband. Det handlar inte om enkla lösningar.

Anförande nr 74

Borgarrådet N i l s s o n (s): Du visade själv väldigt tydligt med ditt inlägg att det som vi hävdar, nämligen att föräldrars ekonomiska och sociala bakgrund är det som i dag är det viktigaste för elevernas skolframgång. Det är det som vi försöker bryta – men då måste man också våga fatta obekväma beslut såsom det om resursfördelningssystemet, för att eleverna ska ha lika villkor oavsett vilka föräldrar de har. Folk med högre inkomster tenderar att rösta på Moderaterna, jag vet inte vad det beror på, men det är så.

Så till frågan om kunskapssyn. Ni har föreslagit en tiogradig betygsskala. Förklara för mig, Mikael Söderlund, hur man kan föreslå en tiogradig betygsskala om man vill ha en kvalitativ kunskapssyn i skolan! Förklara det för alla lärare som ska arbeta med detta! Hur ska du undvika en meningslös mätning av mängden faktakunskaper, av kvantitet som går in genom ena örat och ut genom andra örat? I stället kan man behålla det betygssystem som vi har i dag, det som fokuserar på förståelse, sammanhang och helhet.

Anförande nr 75

E w a S a m u e l s s o n (kd): Jag hoppas att det var många lärare som hörde vad Erik Nilsson sade tidigare om hans skolgång – det han hade lärt sig hade han lärt sig utanför skolan. Det är oförskämt mot alla dessa lärare som gör ett gediget arbete runt om i hela vårt land att säga något sådant.

Du lutar dig mot forskningen, Erik. Andelen elever i behov av särskilt stöd ökar i våra skolor och även kostnaderna för dessa. De eleverna, om några, är i behov av tydlighet, struktur och lugn och ro. Till de eleverna kan man inte säga att de ska ta ansvar för sitt eget lärande, de behöver tydlighet på ett helt annat sätt. Att då inte ha de här målen i skolplanen utan att i stället uttala sig diffust och inte åstadkomma något utvärderingsbart drabbar de svagaste eleverna i skolan. De andra klarar sig av någon anledning ändå.

Anförande nr 76

Borgarrådet N i l s s o n (s): Ewa Samuelsson, det är klart att jag har lärt mig en del i skolan, men man lär sig också vid sidan av skolan i väldigt hög utsträckning. Det vore viktigt om du kunde förstå det. Då kanske vi skulle koncentrera de få timmar som vi möter eleverna i skolan på att ge dem instrument för ett lärande under resten av livet. Det handlar just om djup i kunskaperna, mer om förståelse än att försöka trycka in mer faktakunskaper.

Tydlighet behövs för de svaga eleverna, säger du. Ja, jag håller med dig om det. Just därför ska vi inte sätta upp några egna mål i Stockholms skolor, mål som är annorlunda än de nationella. Att jobba med de tydliga nationella målen, att bryta ned dem, är det viktiga.

I dag kan två lärare som har olika uppfattningar om vilka mål som ska gälla få stöd för en uppfattning i Björklunds skolplan och för en annan uppfattning i den nationella läroplanen. Effekten är att lärarna kan fortsätta att göra precis som de vill. Nu säger vi att det är den nationella läroplanen som ska gälla. Det är den nationella läroplanens kriterier som ska gälla också för Stockholms elever. Detta är tydlighet, detta är enkelhet och detta leder till bättre resultat.

Anförande nr 77

Borgarrådet B j ö r k l u n d (fp): Ordförande! Innan det blir för mycket slagord i debatten vill jag säga att alla självfallet vill ha det som Erik Nilsson kallar kvalitativ kunskapssyn. Det är naturligtvis ingen vits med att lära sig att rabbla Norrlands floder om man sedan inte vet var Norrland ligger eller inte förstår att de har betydelse för vattenkraften i Sverige eller något annat. Att bara lära sig rabbla kunskaper är det ingen vits med. Det är ingen som påstår det heller.

Men man kommer heller inte att förstå sammanhangen om man inte känner till att det rinner floder i Norrland, och man måste ha baskunskaper att stå på innan man kan gå ut och analysera världen, annars ägnar man sig enbart åt ett tyckande utan förankring.

När Erik Nilsson säger att det viktiga är att man lär sig verktygen för att lära sig mer i livet så är det delvis sant – det är bara det att de viktigaste verktygen är just att lära sig läsa och skriva. Läsning och skrivning är de enskilt viktigaste verktygen. Det har visat sig att vi höjt resultaten genom de reformer som vi genomförde under vår period, nämligen Stockholmsproven i läsning och skrivning och läsutvecklings-schemat. Detta höjer ju resultaten. Men du avskaffar sådana saker eftersom det inte står om dem i läroplanen. Det höjer resultaten, fler barn i vår stad lär sig läsa och skriva och lär sig därmed verktygen för att lära sig mer i livet – men du avskaffar de verktygen för de står inte i Östros läroplan. Det är obegripligt.

Så till frågan om betygsstegen. Gå ut på vilken skola som helst som har betyg, då ser du att man har informella betygsskalor. Lärarna sätter VG+, VG– och G+ därför att eleverna efterfrågar hur de ligger till i detalj, och lärarna sätter sådana betyg. Inte på en enda gymnasieskola som jag har besökt har jag upplevt att lärare och elever inte tar upp frågan om fler betygssteg med mig. Jag vet inte vilka du pratar med, men fler betygssteg efterlyses från alla aktörer i gymnasieskolan.

Den här rapporten som jag har med mig är helt central, den är gjord av socialförvaltningen – det är Margareta Olofssons förvaltning – och den handlar om skolk i gymnasierna. Det är en forskning om Stockholms gymnasieskolor och där skriver man: I ett internationellt perspektiv skolkar svenska elever mer än genomsnittet. Än så länge är den politiska synen på skolk splittrad och ljum.

Det är ett ordval som jag är förvånad kommer från socialförvaltningen, men jag gläds åt det för man efterlyser kraftfulla åtgärder från politikerna mot skolket. Och vad gör Erik Nilsson för att möta den här rapporten? Jo, han tar bort det enda riktigt kraftfulla instrument som vi har haft för att bekämpa skolket.

Jag införde att skolk skulle skrivas in i betygen i Stockholm 2000, sedan dess har skolket minskat med 25 procent. Det betyder att fler elever är närvarande, att fler elever lär sig mer kunskaper, att fler elever har förutsättning att nå målen i skolan.

När frånvaron ska bokföras så måste lärarna följa upp den ogrundade frånvaron och man tar tag i lilla Kalle som var frånvarande och frågar var han var, och skolan kan tidigare följa upp elever som är på väg bort från skolan.

Du, Erik Nilsson, uppfattar detta enbart som ett sätt för Björklund att ställa krav och att man ska slå på de svaga. I själva verket fungerar det precis tvärtom. De här eleverna deltar mer i skolans arbete, lär sig mer och når skolans mål. Det är så man når jämlikhet, Erik Nilsson, inte genom att anpassa sig till att de håller på att försvinna ut ur skolan. Erik Nilsson, fundera på vad jämlikhet innebär!

Anförande nr 78

Borgarrådet N i l s s o n (s): Björklund har rätt i att de viktigaste verktygen är att läsa och skriva. Det är därför som vi försöker göra någonting åt det som är grundproblemen här. Grundproblemen har oerhört mycket att göra med tvåspråkiga elevers språkutveckling. Det är märkligt att du inte vågade arbeta med de frågorna under de fyra år som du var skolborgarråd.

Så till resonemanget om betygsskalor. Man efterfrågar fler nivåer, säger du. Det innebär att du uppenbarligen inte är beredd att ta diskussionen om hur du ska mäta dessa fler nivåer. Vad menas med fler nivåer? Vad det handlar om när man tar den diskussionen är i allmänhet att man faktiskt inte har förstått skillnaden mellan kvalitet och kvantitet i kunskapssynen, den som du själv sade att du faktiskt förstår.

Skolket är oerhört allvarligt. Det är en oerhört tydlig signal på att en elev mår dåligt. Om du hade läst den där rapport noga så hade du sett att det är inte så som du föreställer dig. Det är inte något slags allmän slöhet eller lättja som får elever att skolka. Skolk är ett tydligt tecken på en psykiskt och socialt mycket allvarsam situation. Därför är det alldeles fel tänkt att den ska åtgärdas med en bestraffning i efterhand genom att redovisa den i betyget. Åtgärder ska ske redan första dagen i form av en kontakt med föräldrarna.

Anförande nr 79

Borgarrådet B j ö r k l u n d (fp): Herr ordförande! Det är självklart att det ska åtgärdas omedelbart. Poängen är att den åtgärd som vi införde minskade skolket med 25 procent i stadens skolor. De åtgärder du nu inför kommer att öka skolket, vågar jag påstå. Vi får väl se hurdant läget är om något år, när den första mätningen kommer. Jag vågar påstå att ingen enskild faktor så mycket har stramat upp närvaron i Stockholms gymnasieskolor som det faktum att man skriver in ogiltig frånvaro på betygen.

En elev som har kommit så långt från skolan att han är helt borta är förmodligen inte påverkbar längre för frånvaronotering i betyget, men de elever som är på glid dit kommer att tänka efter en extra gång, och de kommer aldrig så långt på glid. Det är det lärarna säger. Elever som börjar småskolka för att sedan storskolka fångar man upp genom att ha en strängare syn på närvaron i skolan.

Du lämnar eleverna därhän. Nu kommer skolket att öka och fler elever kommer att misslyckas. Det är ditt ansvar.

Anförande nr 80

I n g e r S t a r k (v): Jan Björklund, jag skulle faktiskt vilja höra dig föreslå några andra åtgärder när det gäller skolket än just notering av frånvaron i betyget. Ingen menar att skolk inte är allvarligt. Jag nämnde i mitt första inlägg att skolket handlar om elevernas hela livssituation. Det är fullständigt självklart att man måste ta itu med skolket omedelbart, och det gör man bland annat genom att ta kontakt med eleven själv och med föräldrar och föra en diskussion om vad detta handlar om. Man måste också fundera över vad det är i skolan som är problem, vad är det för eleven i hemsituationen och så vidare. Man måste faktiskt ta itu med hela livssituationen.

Jag skulle verkligen vilja höra från dig, Jan Björklund, någon enda gång något annat förslag än just bara dessa straff och sanktioner.

Anförande nr 81

Borgarráðet Björklund (fp): Ordförande! Jag tror att den enskilt viktigaste åtgärden för att höja närvaron i gymnasiet är att införa yrkeslinjer. Svenskt gymnasiums riktigt stora kris är att vi som det enda landet i världen har avskaffat yrkesutbildningarna.

Massor av ungdomarna är trötta på de teoretiska delarna i skolan men mycket praktiskt begåvade och intresserade av att lära sig riktiga yrken. Den chansen får de inte i den gymnasieskola som Socialdemokraterna och Vänstern har skapat i Sverige. Här tänker man att jämlikhet innebär att alla ska bli högskolebehöriga. Det har lett till att vi har de största avhoppen i världen från gymnasieskolan, vi har den största utslagningen i världen. Inför lärlingsutbildningar, inför yrkesutbildningar precis som man har i alla andra länder i Västeuropa! Det kommer att öka motivationen hos väldigt många skolelever.

Anförande nr 82

Christopher Ödmann (mp): Herr ordförande! Det är mycket som diskuteras, och jag har också antecknat en hel del saker som jag skulle vilja beröra i den här debatten om de olika förslagen som ligger på fullmäktiges bord i dag.

Många har berört synen på skolan. En av de absolut viktigaste uppgifterna för skolan är att skapa eller ge eller bibehålla elevernas självförtroendet; de ska känna att de vill studera vidare när de lämnar skolan en gång. Jag tänker då främst på situationen när man lämnas gymnasieskolan.

Vi måste ta steg bort från den skola där elev efter elev tappar sugen i årskurs efter årskurs. Kostnaderna för detta blir allt större. Det viktigaste av allt är eleverna själva tappar tron på framgång och självförtroendet vilket leder till att vi förlorar väldigt många människor som skulle kunna göra viktiga insatser även om de inte från första klass kallas för läshuvuden. Det är viktigt att försöka sluta att dela upp eleverna utifrån det traditionella sättet att uppfatta fakta och kunskap.

Jag har stor respekt för de politiker som vill hitta någon typ av rättvisa betyg, men jag tror inte att vi har kommit så väldigt långt på vägen ännu med detta. Det betyder att betygen till stora delar fortfarande är väldigt subjektiva. Främst vill jag påstå att betygen inte är ett mått på vad eleverna kan i dag utan ett mått på vad lärarna har åstadkommit med de resurser som de har eller ett mått på vad skolan har åstadkommit eller vad skolpolitikerna har lyckats åstadkomma.

En modern skola visa respekt för eleverna, respekt på olika sätt. En del av detta betonas också här när det gäller elevhälsa, matkvalitet, näringsriktig kost och lugna miljöer; sådant står det om i förslaget. Att kunna åstadkomma detta är ett sätt att visa eleverna respekt. Vi har tagit flera steg i rätt riktning, men vi har mycket kvar att göra.

Ta skolket på allvar, säger flera talare. Det viktigaste är att visa att man engagerar sig och ingriper tidigt, men man ska också vara beredd på att det kan vara många olika faktorer bakom skolket.

En tredje sak jag vill beröra är den senaste vetenskapen om att eleven faktiskt har olika dygnsrytm. Det ställer väldigt höga krav på den framtida skolan att försöka anpassa sig till olika elever därför att de helt enkelt är olika varandra så att man inte försöker stöpa alla elever i samma form och tvingar dem att anpassa sig till skolan. Det är viktigt för att visa respekt för eleverna och förändra skolan så att skolan blir till för eleverna och inte tvärtom. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens hemställan!

Anförande nr 83

I n g e r S t a r k (v): Ordförande, fullmäktige! Det är många diskussioner i debatten just nu; jag tänkte återvända lite till diskussionen om skolplanen och kvalitetsuppföljningen. Uppföljning, utvärdering och utveckling är nödvändiga instrument för att säkra kvaliteten och för att få en skola där utveckling och skolinspektörernas roll är centrala inslag. I deras rapporter betonas år efter år tre områden inom vilka måluppfyllelsen är bristfällig. De tre områdena är elevinflytandet, bedömningarna och betygen samt samverkan och övergången mellan exempelvis förskolan och grundskolan.

I mitt inledningsanförande berörde jag särskilt elevdemokratien som ett viktigt utvecklingsområde. Nu vill jag framhålla att en alltför stor del av betygsbedömningen grundar sig på prov. Proven tar alltför mycken tid från själva kunskapsinhämtandet. Eleverna lär sig på olika sätt och bedömning genom prov passar inte alla. Det är viktigt att vi genom utvärderingar i kvalitet uppföljningar tar fram olika metoder för att bedöma elevernas kunskapsutveckling.

Vi behandlar också några motioner här i kväll, och jag har skrivit två motioner om flickors och unga kvinnors situation i samhället. Den ena handlar om åtgärder för att komma till rätta med sexuella trakasserier i skolorna, och den behandlar vi här i kväll. Den andra motionen handlar om flickors och unga kvinnors rätt att själva få välja hur de ska leva. Den handlar om hedersrelaterat våld och vilka åtgärder och utbildningsinsatser som behövs för att komma till rätta med detta.

Det grundläggande problemet är bristande jämställdhet och det faktum att det ännu inte är självklart att alla har rätt till alla mänskliga rättigheter. Därför är den viktigaste åtgärden, och det berörde jag redan i mitt inledningsanförande, ett medvetet jämställdhetsarbete redan från förskolan och uppåt genom alla åren. För att det arbetet ska bli framgångsrikt behöver genuspedagogiken utvecklas. Jag menar att inrättandet av och arbetet i jämställdhetsgrupper på skolorna ska uppmuntras av skolledningen.

Sex och samlevnadsundervisningen är mycket bristfällig, den behöver utvecklas, och RFSU har ett väl utvecklat program där de delar in flickor och pojkar i enkönade grupper och diskuterar vilka värderingar det är som styr. Detta program kombinerat med kurser i självförsvar för flickor tror jag skulle vara en bra modell att arbeta efter. Det gäller för flickor och pojkar i grundskolans sista år och sedan på gymnasiet. Med dessa ord yrkar jag bifall kommunstyrelsens hemställan!

Anförande nr 84

Borgarrådet B j ö r k l u n d (fp): Ordförande! Allt behöver inte vara debatt. Inger Starks talar om vad det är som betygsätts i skolan. Jag delar uppfattningen att det inte bara får vara skriftliga prov som betygsätter elevernas kunskaper.

Det är dock ett problem – det måste man vara medveten om – att säga att det är den verbala aktiviteten i klassrummet som ska gynnas, för då kommer man utan tvekan att få en skola där den verbala medelklassen kommer att gynnas, så att säga. Det är också orsaken till att den tidiga skoldebatten på 1900-talet var sådan att arbetarrörelsens företrädare krävde skriftliga prov, eftersom det är de som kan tala för sig och uttrycka sig lätt som kommer att gagnas i en skola där det finns mer subjektiva bedömningar.

Vänsterpartiet har i skollagskommittén, där jag varit ledamot, kraftigt drivit kraven på att man i efterhand ska kunna överklaga sina betyg. En sak som man ska vara medveten om är att det enda som i efterhand kommer att kunna bedömas är de arkiverade skriftliga proven, ingenting annat. Vänsterpartiet driver på många håll en linje som går just i den riktningen att det bara är de skriftliga proven som ska vara avgörande för betygen. Jag uppskattar Inger Starks problematisering av frågan.

Anförande nr 85

I n g e r S t a r k (v): Jag tycker att det är ganska roligt att vi för en gångs skull är tämligen överens, Jan Björklund och jag.

Jag håller med om att det naturligtvis inte får vara så att enbart den verbala förmågan är det som ska gälla. Skriftliga prov är naturligtvis en del av betygen och bedömningen, självklart är det så.

Jag sade också att olika metoder behöver utvecklas. Det är det som vi naturligtvis ska ta hänsyn till genom uppföljning, utvärdering och utveckling av vår skola.

Anförande nr 86

A b i t D u n d a r (fp): Enligt skolborgarrådet Erik Nilsson är det 40 procent av eleverna i resurssvaga områden som inte blir behöriga till gymnasieskolan. Dessa elever har invandrarbakgrund. Det nya resursfördelningssystemet ska minska skillnaderna i skolresultaten i staden. Man tror att man uppfinner hjulet på nytt. Det har alltid funnits riktade resurser till vissa områden och vissa skolor, men ändå klarar inte 40 procent av eleverna kraven för att komma in på gymnasieutbildningen.

Om det var så enkelt att pengar kunde lösa problemet så hade man löst problemet för länge sedan.

Det jag framför allt vänder mig emot i debatten är att man försöker använda etniciteten som orsak. Jag menar att budskapet blir att skolans problem förläggs utanför Sveriges gränser med argument som att eleverna är utlandsfödda, att de har utlandsfödda föräldrar, att de är resurssvaga och så vidare. Detta är fel. Det är skolpolitiken som är svag eftersom den inte kan ge trygghet och kunskap till dessa elever,

Detta synsätt inom politiken medför naturligtvis också att man ser eleverna som offer. Jag menar att offertänkandet även leder till att man i skolan har låga förväntningar på elever som har en annan bakgrund. Detta är fel, och det gagnar inte eleverna.

När det gäller själva förslaget rent konkret vill jag beröra två system som jag tror kommer att motverka det önskade resultatet eller slå fel, två system som inte kommer att hjälpa de här eleverna. Ett av dem är att man gärna sammanför alla schabloner – det vill säga svenska 2, modersmål, flyktingskola för barn, medel för barn med särskilda behov – till en socioekonomisk faktor. Detta innebär total frihet för stadsdelen eller för enhetscheferna. De kan använda pengarna till något annat. Det betyder att när man har problem med äldreomsorg, med den politik som ni för, eller med skolan i de stadsdelarna så är jag inte säker på att pengarna kommer att gagna de eleverna.

Det andra problemet är att invandrareleverna inte kan söka till de populäraste skolorna. I systemet finns nämligen tolkningssvårigheter och gränsdragningsproblem; man ska söka för de särskilda pengarna i sin hemstadsdel. De andra stadsdelarnas populära skolor kommer inte att ta emot dessa elever. Som Hägerstensbo är jag motståndare till det här systemet, för det är inte rättvist och inte acceptabelt. Vi förlorar 4,6 miljoner kronor. Utifrån barn- och ungdomsschablonen förlorar vi 11 procent. Därför kan vi inte ge den service och de mötesplatser som barn- och ungdomar behöver; trots att vi betalar lika mycket i skatt får vi inte likvärdig service.

Anförande nr 87

Borgarrådet N i l s s o n (s): Jag tycker du har rätt, Abit, att det är allvarligt om man använder etniciteten som det enda kriteriet på sämre förutsättningar i skolan.

Jag ska uppmärksamma dig på att det vi gör med den här förändringen är att gå från att bara fördela om pengar med hänvisning till svenska som andra språk och modersmål till att ta de tre saker som vi vet är avgörande, nämligen föräldrars utbildningsnivå, ekonomi och utländsk bakgrund som grund för resursfördelningen. Det är stora skillnader mellan elever med utländsk bakgrund beroende på bland annat deras föräldrars utbildningsnivå – mycket stora skillnader.

Det du inte har riktigt klart för dig, tror jag, är hur segregationsspiralerna ser ut. Du frågar varför har vi inte löst problemen hittills. Det beror på att vi bland annat i de mest utsatta områdena har en elevomsättning på upp till 40–50 procent av eleverna, de byter skola; de mest resursstarka åker efter hand till mer attraktiva skolor. Det innebär att man hela tiden i de skolorna får börja om från början med relativt nyanlända flyktingelever. Det är en oerhört svår situation. Vi borde på något sätt hitta instrument för att mäta kunskapsutvecklingen för den enskilde eleven. Då skulle siffrorna vara betydligt bättre. Det visar på kraften i segregationsmekanismerna som ni borde fundera över.

Anförande nr 88

A b i t D u n d a r (fp): Jag kan inte tolka dig på annat sätt än att du i både debatter och i själva ärendet säger ganska tydligt att man kopplar etnicitet till en socioekonomisk fråga. Jag har läst ärendet och jag tror att jag har tolkat dig rätt.

Ni tror att ni har suttit i opposition, men ni har styrt det här landet 20 år av de 24 år som jag har bott här. Jag tolkar er utifrån min livssituation. Ni agerar som om ni vore oppositionspolitiker. Vem är ansvarig för segregationen och invandrarelevernas situation?

Anförande nr 89

I n g e r S t a r k (v): Stadsdelen kan inte använda pengarna till förskola och skola hur de vill. Det finns schabloner, det vet du mycket väl. Det som är en fördel är ändå att stadsdelen kan fördela pengarna utifrån hur de olika förskolornas och skolornas behov av resurser. Stadsdelen har lokalkännedomen och känner till situationen.

I min stadsdel, Farsta, finns det skolor som jag menar behöver mer resurser än kanske någon av de andra, och då är det bra om stadsdelen kan ha rådighet över det.

Anförande nr 90

A b i t D u n d a r (fp): Inger Stark, försök inte lura mig! Jag har suttit som lokalpolitiker i stadsdelen de senaste fyra fem åren. Jag vet precis hur systemet fungerar. Schablonerna leder inte till någon öronmärkning av medel. Man kan använda pengarna lokalt och föra över pengarna till precis det som man vill, till skola eller äldreomsorg eller till snöröjning. I Hägersten har vi problem med snön. Här försöker du övertala mig. Försök inte med det, jag kan det här systemet!

Anförande nr 91

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Herr ordförande! Jag tänkte fortsätta att diskutera modernitet. Egentligen skulle jag vilja tala om den socialdemokratiska självbilden. När Erik Nilsson höll sitt inlägg kom jag att tänka på finansministern som kritiserade oss häromveckan. Han kritiserade Moderaterna för att vi vill bara ha makten för maktens egen skull. Vi tyckte att det var stor underhållning att få den kritiken. Lika stor underhållning är det att höra Erik Nilsson försöka göra moderater till reaktionära och sig själv till modern och framåtskridande.

Snälla Erik Nilsson, nu har du haft två år på dig att bevisa det du säger. Jag har länge hoppats på dig – du har varit relativt ung, relativt modern, relativt ambitiös. Jag konstaterar nu på fullmäktigesammanträde efter fullmäktigesammanträde hur du konsekvent faller tillbaka i Arbetarekommunens gamla trista retorik från 1900 och framåt. Precis de problem som har lett till att vi har svårigheter i skolan vill du förstora. Det är lite magstarkt från Erik Nilssons sida.

Det är faktiskt så att det är Erik Nilsson som lägger förslag här. Om vi räknar in flerårsprogram och strategisk inriktning, så vill Erik Nilsson bland annat i Bromma stadsdelsnämnd spara 50 miljoner kronor i skolan! Det finns ingen trovärdighet

längre i Socialdemokraterna. De vill skära drastiskt på skolans område, de vill ta bort betyg, de motarbetar friskolor och nyetableringar, de vill ta bort frånvaroredovisningen i betygen och de vill ta bort Stockholmsproven. Det, herr ordförande, är inte en modern skolpolitik. Det är inte att ta till vara de eldsjälar och den modernitet som finns ute i Stockholm. Det finns gott om eldsjälar som inget hellre vill än att få bedriva en god undervisning för sina elever. Men Erik Nilsson är sannerligen inte någon bra representant för en modern skola där man tar till vara deras möjligheter att bedriva god utbildning.

Du ligger kvar i 1968 års flumretorik och problematiserar. Du har varit väldigt upprörd en lång stund. En tiogradig betygsskala är som en sorts röd flagg för dig. Fråga vilken elev du vill på gymnasieskolan så får du höra att det är för små skillnader mellan MVG och VG. Det är det som man hör av dem, Erik. Fråga eleverna vad de tycker.

Ni hade ju ett ungdomsparlament – som vi i och för sig tyckte var en urtöntig idé – och de sade där att de ville ha betyg. Fråga dem om de vill ha fler steg i betygsskalan, så får du höra att de vill ha det också.

Jari Visshed, Håkan Wallén, Annika Stude, Karin Hanqvist, ska ni komma fram nu och vittna? Ska ni berätta hur ni tänker rösta? Nu har ni stått inför rasande föräldrar och sagt att ni tycker att Erik Nilsson har fel. Tänker ni stå fast vid det i kväll? Det är viktigt för andra att veta. Det berör likställighetsprincipen, det handlar om rätten för alla elever som har språksvårigheter att få det stöd och den hjälp som de behöver.

Slutligen. Har rektor på Nya Elementar fel, Erik Nilsson, när han säger att 24 av hans 48 elever som i dag har stöd i någon form måste försvinna från hans skola eftersom du har lagt ett sparbeting på hans skola om 2,8 miljoner för 2005? Svara på detta! Har han fel?

Anförande nr 92

Borgarrådet N i l s s o n (s): Mikael Söderlund har uppenbarligen för lite att göra eftersom han ägnar hela dagarna åt att fundera över min ideologiska utveckling. Jag tycker det vore bättre om han kunde lära dig lite om skolsystemet i Stockholm. Det tror jag skulle gynna debatten.

När det gäller vad som är reaktionärt och vad som är modernt och innebär framåtskridande så är det jag som står för en skolpolitik som är modern och framåtskridande, som inte har grundtesen att det var bättre förr och att det innan dess var ännu bättre. Jag har grundtesen att det har skett en del utveckling i skolan. Mycket positivt har skett men det har skett för långsamt och det måste ske mer i riktning mot den moderna skolan och den kunskapssyn som vi behöver där.

Du talar om resursfördelningssystemet. Du vet mycket väl att det inte är detsamma som budget. Det som är lika med budget är ert budgetförslag, det innebär 3 procent nedskärningar på skolområdet, på allt från förskola till vuxenutbildning. 3 procent ska ni ta bort därför att ni ska sänka skatten. Det är dubbelt så mycket pengar som den omfördelning som diskuterades för Brommas del. Möt rektor på Nya

Elementarskolan med Moderaternas budgetalternativ och försök förklara hur det ska gå ihop.

När det gäller antalet betygssteg så nämner jag detta bara som ett exempel för att visa att du alldeles ofreflekterat går över till ett kvantitativt sätt att mäta kunskaper och går ifrån ett kvalitativt. Man kan inte på allvar föreslå tio betygssteg om man inte har gett upp målet att ha en kvalitativ kunskapssyn i skolan.

Anförande nr 93

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Herr ordförande! Jag konstaterar att jag inte får några svar av Erik Nilsson. Han förklarar inte för mig varför rektor på Nya Elementar beskriver att hälften av hans elever, nästan 25 barn, ska tvingas sluta på Nya Elementar när Erik Nilsson genomför sin politik. Det duger inte att falla tillbaka i den retorik som ni tidigare har lyckats vinna några val på.

Det fungerar inte längre när man själv står för en nedskärningspolitik, en omodern politik där man stoppar, hindrar och fördröjer all förnyelse av svensk skola. En av de viktigaste reformerna, den som har påverkat Stockholms skolor kanske mest på 1990-talet, var friskolereformen. Försök nu inte, Erik Nilsson, även om du flera gånger har försökt framstå som friskolevän, att smita undan de beslut som du har fattat. Du blev nedröstad i utbildningsnämnden när du ville stoppa fler friskolor. Du blev stoppad av Miljöpartiet när du ville införa en högre obligatoriepeng som skulle leda till att de kommunala skolorna skulle få ännu mer pengar än de fristående alternativen.

Erik Nilsson är en prydnad för Arbetarekommunen – han är omodern, en bakåtsträvar och helt fast i 1970-talets flumretorik.

Anförande nr 94

E w a S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! För att utvecklas som människa behöver man sätta upp mål, mätbara mål, och att arbeta mot målen är naturligtvis en del i själva måluppfyllelsen. Det gäller naturligtvis också eleverna i skolan. Om eleverna inte vet vad som förväntas av dem så kan de inte bocka av i kanten när de motsvarat kraven och gå vidare till nästa.

Varje elev ska ha rätt till en utvecklingsplan med tydliga förväntningar på dem och på föräldrars engagemang. En del i detta arbete är också att eleverna får betyg för det som de har uppfyllt i skolan. Med målstyrda betyg ska eleverna i förväg veta vad som krävs för att till exempel få Väl godkänt i betyget.

En förutsättning är naturligtvis att man är närvarande i skolan. Därför måste skolk stävas, och eleverna ska veta att vi inte accepterar skolk. På den punkten tycker jag att vänstermajoriteten sviker. Ni vågar aldrig framhålla den enskildes ansvar vilket leder till att många elever försvinner från våra gymnasier ut i ett liv som alltför ofta leder till arbetslöshet.

Vi ska visa eleverna att vi har förväntningar på dem och att de har ett eget ansvar. Som vanligt kommer emellertid Socialdemokraterna ofta i efterhand med förslag på

hur man ska lösa problemen. Jag läste nu i Dagens Nyheter något som jag verkligen inte hoppas ska gå i uppfyllelse – regeringen vill stifta en lag som gör kommunerna skyldiga att hålla sig informerade om hur unga som inte fyllt 20 år sysselsätter sig. Det kan ju bli intressant att se vilka straffsanktioner kommunalråden ska få om kommunen inte vet vad varenda tjugoåring gör. De är kanske *backpackers* och reser jorden runt eller något annat. Se till att eleverna finns i skolan, se till att gymnasierna fungerar så att eleverna vill vara där och lära sig det som står på schemat!

Vi måste visa eleverna att vi har förtroende för dem genom att ställa krav, genom att låta dem se att det visar sig i betygen när de uppfyller de förväntningar som finns. Det är ett viktigt krav.

Anförande nr 95

Borgarrådet N i l s s o n (s): Jag håller fullständigt med Ewa Samuelsson om synen på mål och förväntningar. Det är en kärna som vi måste klara i lärandet i Stockholm nu – eleverna ska kunna förstå och diskutera och förmå uppnå förväntningarna och målen. Det är precis det som slaget handlar om, att gå ifrån en system där lärarna har presenterat vissa föreläsningar och så får man se vad eleverna uppfattar av det, till fokus på vad det är jag som elev ska uppnå.

Men det kräver också respekt för eleverna. Det kräver att man förstår att det är eleven som äger sitt eget lärande. Det är det som är så väldigt fel i er skolplan, er tidigare skolplan. Ni betraktar eleven som ett objekt för lärprocessen i stället för som ett subjekt i lärprocessen. Därför måste eleverna vara med när man diskuterar vad målen står för, och de måste också vara med och diskutera vägen till målen.

När det gäller dem som hoppat av gymnasieskolan så behöver vi utveckla de yrkesförberedande programmen, vi behöver utveckla samarbetet med arbetslivet. Men är det fel att ta reda på vad som händer de elever som hoppar av? I dag hoppar ju elever av skolan. Faktum är att vi inte har någon uppföljning av dem. Vi har en utomordentligt usel uppföljning av de elever som slutar gymnasieskolan, och jag tycker att det är bra att det ställs större krav på oss att ta reda på vad som händer de eleverna. Det är nästan alltid de eleverna som är de mest socialt utsatta eleverna i vår stad.

Anförande nr 96

E w a S a m u e l s s o n (kd): Det vore ju underbart om det arbetet i stället lades ned tidigare så att vi slapp ha elever som blir *drop outs* på gymnasieskolan.

När det gäller tydlighet, Erik, så återkommer jag till skolplanen. Det går inte att alla har ansvaret. Det måste utkrävas ansvar av någon, och då är det viktigt att tydliggöra att det är lärarna som har ansvar för språkutvecklingen, att det är lärarna som har ansvaret för matematikutvecklingen. Det kan du inte kräva av vaktmästaren eller skolmåltsbiträdet. Det är lärarna som har gått den utbildningen och därför ska det också utkrävas ansvar av dem.

Anförande nr 97

I n g e r S t a r k (v): Ewa Samuelsson, det är ingen på den här sidan av salen som förordar kravlöshet. Jag vet inte riktigt hur ni kommer fram till den åsikten. Vi har en annan syn på respekten för eleverna, vi har en annan syn på hur tilliten skapas – men kravlöshet har vi inte talat om.

Det är faktiskt ett problem att det finns ganska många ungdomar som flyter runt, så att säga, som har hoppat av gymnasiet eftersom det inte fungerade bra, som inte har något arbete och ingen annan sysselsättning. Du har läst artikeln i DN ungefär som fan läser bibeln. Det handlar inte om straff och sanktioner, det handlar om ungar som faktiskt far illa. Vi arbetar med att utveckla yrkesutbildningarna, och det är viktigt.

Anförande nr 98

E w a S a m u e l s s o n (kd): Efter 23 år i skolan som lärare och skolledare vet jag vad det har inneburit med socialdemokratisk politik. Jag vet hur den har tolkats ute i de enskilda skolorna och hur man har diskuterat hur man ska klara av den. De flesta lärarna ställer egentligen inte upp bakom den kravlöshet och det flum som har varit.

Jag talar utifrån verkligheten sådan den har varit, Inger. Det är inget som är påhittat.

Anförande nr 99

L o t t a E d h o l m (fp): Herr ordförande! Det snällaste man kan säga om det här förslaget till ny skolplan är att den sannolikt inte kommer att påverka situationen i Stockholms skolor över huvud taget. Floskler och självklarheter staplas på varandra och ingenting går att utvärdera. Huruvida skolplanen, mot förmodan, faktiskt skulle påverka skolorna i Stockholm kommer vi aldrig att få reda på, eftersom målen inte är utvärderingsbara. Det är inte bara jag som riktar denna kritik. Den går som en röd tråd genom remissinstansernas yttranden.

De båda lärarfacken anser det, Föräldraalliansen och Barnverket anser det, till och med Erik Nilssons egen utbildningsförvaltning, som han själv styr, säger att det inte går att utvärdera målen. Därför kan man verkligen fråga sig vad som är meningen med dokumentet.

Den förra skolplanen gick att utvärdera. Den ställde tydliga krav på skolans huvuduppgift och hur målen skulle utvärderas. Ett exempel är synen på skolk. Alla är fullt medvetna också i den här salen om att detta är ett jätteproblem. En stor del av gymnasieeleverna finns inte på plats där undervisningen sker. Det är naturligtvis helt oacceptabelt. Gymnasieskolan är frivillig, men när man väl har valt att gå där så är närvaro obligatorisk, precis på samma sätt som när vi väljer ett jobb. När vi har valt det jobbet förväntas vi vara där. Skolan är ingen fritidsgård.

För att markera betydelsen av närvaro i skolan valde den förra majoriteten att skriva in olovlig frånvaro i betygen, och vi såg blixtnabbt resultat med den åtgärden. För det första började skolorna kontrollera ordentligt om ungarna var närvarande eller inte. För det andra började man kommunicera om problemet med föräldrarna. För det tredje minskade skolket med 25 procent på bara ett par år. Det är häpnadsväckande

resultat. Nu tar sossarna bort frånvaronoteringen ur betygen. Allt återgår till det normala, skolket kommer att öka igen.

Den nya skolplanen sviker eleverna. All forskning visar att skolk är den viktigaste indikatorn på hur det kommer att gå för eleverna i framtiden. Det finns ingen indikator som är så stark om man vill se hur det kommer att gå för eleverna i samhället i fortsättningen.

Risken för missbruk och brottslighet ökar markant om man studerar de elever som skolkar. Nu vill sossarna ta bort det enda verkningsfulla medlet mot skolk. Vad värre är, det ersätts med ingenting annat. Vilka redskap vill Erik Nilsson ge skolorna för att de ska kunna motverka skolket? Det viktigaste, frånvaronoteringen i betyget, vill han ju ta bort och ersätta med ingenting.

Anförande nr 100

Borgarrådet N i l s s o n (s): Jag tror att inte heller Lotta Edholm har förstått detta med mål och utvärderingsbarhet. Vår uppfattning är att läroplanens mål ska gälla också för Stockholms skolor. Den utvärdering och den uppföljning som vi ska jobba med i Stockholms stad handlar om hur vi når de nationella styrdokumentet. Skolplanen är ett sätt att definiera hur vi i Stockholm ska jobba med de områden där vi inte är nära att nå läroplanens mål.

När det gäller skolk så är det precis tvärtom mot det du säger. Det ska följas upp och rapporteras, det ska omedelbart rapporteras. Det ska bli föremål för ett arbete med lärare, berörd elevhälsopersonal och man ska göra något åt det.

Du säger att den enda verkningsfulla åtgärden mot skolk är att redovisa frånvaron i betyget. Så är det inte. Det enda verkningsfulla medlet mot skolk är att föra en diskussion med eleven och elevens föräldrar. Det ska göras på skolan, och man ska följa upp och rapportera allt skolk i Stockholms skolor. Den enda skillnaden är att vi inte vill bryta mot skollagen, vi vill inte skriva in frånvaron i slutbetyget enbart för Stockholms elever. Vi vill ha samma syn på kunskap för Stockholms elever som för elever i övrigt i riket.

Anförande nr 101

L o t t a E d h o l m (fp): Herr ordförande! Jag kan bara konstatera att det i så fall inte är bara jag som inte har fattat. Lärarförbundet har inte fattat, Lärarnas riksförbund har inte fattat, utbildningsförvaltningen har inte fattat. Barnverket har inte fattat. Nästan varenda remissinstans i den staden har inte fattat – uppenbarligen. Sanningen är ju att de här målen inte går att utvärdera. Skolket är ett exempel på det.

När man frågar svenska elever hur de tycker att det står till med ordning och reda i skolan, då säger svenska elever att detta är ett större problem än vad elever i nästan samtliga andra europeiska länder tycker. Svenska elever värderar detta som ett gigantiskt problem. Du vill inte göra något åt det utan säger att ni ska göra som det står i läroplanen.

Sanningen är ju att de här problemen inte åtgärdas i den svenska skolan. Varför ska vi då ha lika låga ambitioner som resten av Sveriges kommuner? Borde inte vi ha högre ambitioner?

Anförande nr 102

I n g e r S t a r k (v): Jag vill bara upprepa vad jag sade. Lotta Edholm, jag kan inte förstå hur ni kan inbilla er att skolket som är ett tecken på att elever mår dåligt, elever vars hela livssituation man behöver diskutera, skulle kunna lösas genom att man skriver in skolket i betyget. Det står tydligt och klart i skolplanen, elevhälsostrategin och annat att skolket är ett allvarligt problem och att man måste göra något åt det, att man ska lösa det genom samverkan med elever och föräldrar och så vidare. Men att som ett mantra upprepa att det skulle vara en lösning att skriva in det i betyget tycker jag är ganska ofattbart.

Vad är det för lösning på elevens situation att skolket skrivs in i betyget?

Anförande nr 103

L o t t a E d h o l m (fp): Skolket i Stockholms skolor har minskat med 25 procent sedan vi införde frånvaronotering i betyget. Rimligen representerar de 25 procenten en tid i skolan som har varit viktig för de elever som varit där i stället för någon annanstans.

Självfallet löser man inte skolket i skolan genom att notera skolket på betyget, men det faktum att vi har infört detta har lett till att massvis med elever har varit i skolan när de annars skulle ha skolkat.

Detta är ett enormt problem i Stockholms skolor. Sanningen är att ni med precis samma metoder som tidigare vill försöka lösa problemet, men problemet kommer inte att lösas med de metoderna eftersom det inte har lösts med de metoderna tidigare. Varför skulle det lösas nu med exakt samma metoder som ni alltid har använt?

Anförande nr 104

B e r i t K r u s e (s): Ordförande, fullmäktige! Jag tänkte lämna frågan om skolket. Jag håller med Inger om att det verkar som om hela skolan hänger på om man får inskrivet på ett papper att man har skolkat. Det är inte så vi socialdemokrater uppfattar saken.

Jag väljer att ge en liten bild från den stadsdel där jag verkar. Skolplanen, som vi ska ta ställning till i dag, omfattar flera olika verksamheter och är väldigt omfattande. Skolplanen visar vägen till en lustfylld lärande skola. Planen är bra.

Min stadsdel, Hässelby-Vällingby, är exempel på en stadsdel i förändring. Vi får många utländska medborgare och antalet ökar ständigt. Det innebär att skolan i stadsdelen nu gör sig beredd att möta de behov som uppstår.

Några exempel på viktiga områden som stadsdelen nu arbetar med är att skapa utrymme för att planera in fysiska aktiviteter under hela dagen. Spontana och schemalagda aktiviteter genomförs i våra skolor. Fler skolor skapar hälsoprofiler med inriktning på kost, motion och hälsa och de ökar i antal. Detta är viktigt med tanke på elevhälsan.

Samtliga skolor arbetar med att identifiera och stödja elever som riskerar att inte nå kunskapsmålen. Föräldrarna och eleverna är delaktiga vid upprättandet av de individuella åtgärdsplanerna. Alla skolor har planer på att förebygga och motverka alla former av kränkande behandling, det är också en viktig del av vår skolplan. I många skolor utvecklas också metoder för att öka elevernas inflytande över sitt lärande.

I en hel del ämnen finns möjlighet för eleven att själv välja, genomföra och utvärdera olika moment för att uppnå högre betygsmål. Detta är en mycket bra träning i ett självständigt arbete som utvecklats i vår stadsdel.

Detta var några axplock från skolorna i Hässelby–Vällingby, och det återstår mycket arbete. Det finns en kreativ kraft som jag ser kommer undan för undan. Skolplanen ger nu goda förutsättningar för den enskilde elevens utveckling och för en skapande, kunskapsinhämtande skola. Därmed yrkar jag bifall till kommunstyrelsens hemställan!

Anförande nr 105

F r e d r i k W a l l é n (kd): Kortfattat. När man studerar hur människor i Hässelby–Vällingby stadsdel uppfattar skolan och den kommande skolplanen så stämmer inte det mycket överens om ordföranden Berit Kruse nu har föredragit. Vi har en strid ström av uppvaktningar till oppositionspartierna om bristen på lärare, brist på ändamålsenliga skollokaler som vi lider av i Hässelby–Vällingby. Och, vilket har sagts i tidigare inlägg, det finns ingenting som talar för att den nu föredragna skolplanen kommer att råda bot på detta.

Anförande nr 106

B e r i t K r u s e (s): Det är riktigt det du säger, Fredrik. Det finns mycket att göra när det gäller skollokaler, det är helt klart. Och vi får synpunkter från föräldrar. Jag får också synpunkter från föräldrar, men jag får också många goda synpunkter från olika håll, från både elever och föräldrar som säger att det faktiskt händer en hel del. Det är inte så mörkt som du säger. Det händer också positiva saker.

Anförande nr 107

M u j d e R a s h i d (v): Ordförande, fullmäktigeledamöter! Tre viktiga områden har betonats i den föreslagna skolplanen, nämligen lärande och kunskap, elevhälsa och elev- och föräldrainflytande. I den förändring av världen som vi lever i i dag är kunskap mycket viktigt. Skolan har ett ansvar för att varje elev ska få en möjlighet att lära sig och utvecklas utifrån sina individuella förutsättningar och utifrån de krav som samhället ställer. På så sätt ges varje elev ökad livskvalitet.

Det är också viktigt att stödja den lärande människan att själv utveckla förmågan att förstå och hantera olika situationer. Barn och ungdomar tillbringar en stor del av sin tid i förskola, grundskola, fritidsverksamheter och gymnasium. Därför är dessa verksamheter viktiga arenor för samhällets strävan att bevara och främja barns och ungdomars hälsa.

Det är viktigt att elevernas hälsa uppfattas som en fråga för hela skolan, inte bara för den enskilda eleven. Det händer till och med att skolans personal väljer att uppfatta ansvaret för till exempel frånvaron ska vara den enskilde individens. Detta kanske man gör därför att man inte förmår eller orkar inse att skolan med dess organisation och verksamhet bidrar till problemen.

I stället sker en sofistikerad utstötning av barn och unga som ej anpassar sig till skolans rådande system. Likväl som alla barn har skolplikt har skolan plikt att skapa förutsättningar för varje elev att växa och utvecklas utifrån sina förutsättningar vilket medför att skolan måste vara en positiv miljö med möjligheter för alla att utvecklas och att lära. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens hemställan!

Anförande nr 108

K a r i n G u s t a f s s o n (s): Ordförande, fullmäktige! Det är glädjande att vi i dag i fullmäktige ges möjlighet till en bred utbildningspolitisk debatt. Särskilt glädjande är det att majoriteten kan lägga fram ett förslag som har fått tid att passera så många remissinstanser som varit fallet. Det borgar för ett välförankrat förslag som kan komma att få stor genomslagskraft i Stockholms skolor. I förslaget till skolplan som vi ska debattera i dag kan vi skönja en ny färdriktning. Från den borgerliga skolan där frånvarostatistik i betygen och hot om tvångsförflyttning varit en metod att locka till kunskapsinhämtande, till en skola som vi Socialdemokrater företräder som väl följer de nationella styrdokumentet, där målstyrningen får stå i fokus och elevers inflytande inte bara utgörs av val av färg på gardinerna i klassrummet.

För att vi ska kunna möta de utmaningar som skolan står inför krävs delaktighet från såväl personal i skolan som från föräldrar och det omgivande samhället. Det krävs framför allt att majoriteten av dem som faktiskt vistas i skolan i dag – alltså eleverna – ges reell makt över sin vardag, och över det som verkligen har betydelse – utformandet av den egna skolan.

Vi socialdemokrater är helt övertygade om att vi kan skapa en bättre skola om de som känner den allra bäst ges möjlighet att delta i skapandet av densamma. På det sättet lägger vi grunden till lusten till lärande och kunskap.

Skolinspektörerna ger en rätt dyster bild av hur elevinflytandet fungerar i praktiken i våra skolor. Min förhoppning är att vi i nästkommande rapport ska kunna läsa om en annan verklighet och att arbetet för elevers inflytande intensifieras. Dagens debatt och beslut om skolplan kan bli startskottet för densamma och för arbetet för ett ökat elevinflytande. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens hemställan!

Anförande nr 109

L o t t a E d h o l m (fp): Herr ordförande! Karin Gustafsson tror att ett dokument blir otroligt mycket bättre bara för att man remitterar det. Det kan det bli om man lyssnar på remissinstanserna, men i det här fallet har ni inte gjort det. Remissinstanserna säger nästan mangrant att det här dokumentet inte går att utvärdera.

Låt oss ta elevinflytandet som exempel. På vilket sätt tycker Karin Gustafsson att detta ska utvärderas och hur framgår det i förslaget till ny skolplan?

Anförande nr 110

K a r i n G u s t a f s s o n (s): Det är klart att ett ärende som har fått möjlighet till att fler instanser yttrar sig över det än bara kommunfullmäktige skapar ökad demokrati. Det skapar ju möjlighet för fler personer än bara oss att tycka till om det. Det är klart att det inte är oviktigt i debatten.

Det handlar faktiskt om personer som verkar i skolan, de som är allra närmast skolan – elever, föräldraråd, personal, stadsdelsnämndspolitiker. Det är kanske de som bäst känner till verkligheten i våra skolor, och det är de som har varit med och tyckt saker om skolplanen, inte en gång utan två gånger. Det tycker jag är oerhört viktigt.

Anförande nr 111

E w a S a m u e l s s o n (kd): Det är dem ni inte har lyssnat till! Vad hjälper det med en remissomgång i staden om man inte lyssnar på vad remissinstanserna säger? När till och med utbildningsförvaltningens representanter tycker att inriktningsmålen är formulerade på så sätt att de ger utrymme för tolkningar och tydningar vilket gör dem svåra att tolka och tyda. En omformulering krävs för att göra dem uppföljningsbara och utvärderingsbara, skriver förvaltningen.

Anförande nr 112

K a r i n G u s t a f s s o n (s): Men då kanske jag och Ewa läser det här dokumentet på lite olika sätt. Min uppfattning är att det är oerhört att man i stadsdelsnämnderna tycker att förslaget till skolplan är väldigt positivt.

Det som vi socialdemokrater och majoriteten vill göra är inte att detaljstyra skolan. Vi vill att det ska finnas möjlighet att lokalt kunna verka i och utforma den egna skolan. I Stockholm är verkligheten oerhört olika, och det ser man om man åker från söder till norr. Vi lever under olika förutsättningar, och därför är det så oerhört viktigt att varje stadsdel och varje skola får utforma den egna verksamheten. Vi vill se mer målstyrning där de egna behoven får stå i centrum.

Anförande nr 113

E m i l i a H a g b e r g (mp): Jag är övertygad om att man lär sig mer i skolan om man mår bra och håller uppe motivationen att lära sig. Betygen kan ha den funktionen för vissa, framför allt för dem som klarar sig bra i skolan, men inte för dem som har svårt att uppnå målen. Jag tror att betygen för dem har rakt motsatt

effekt. Ett problem med betygen är ju att de inte säger så mycket, det visar stadens egna inspektörers rapporter. Det är väldiga problem med betygsöverensstämmelsen och med det rättssäkerheten för eleverna. Att det skulle bli lättare och bättre med fler betygssteg tror inte jag.

Att betygsöverensstämmelsen är dålig är inte något som gäller bara i Stockholm, men detta är ett problem även här. Det poängterar vi i de dokument som vi diskuterar i dag och vill göra något åt.

Att sätta fokus på frånvaroregistrering som den viktigaste åtgärden att minska frånvaron är att reducera skolorna till något slags sitta-av-lektioner-utbildning. Sådan är inte skolan, den kräver ett mycket större arbete med dialog och medvetenhet och samarbete med eleverna. Då krävs det att man visar dem respekt.

Jag vill citera det som står i kvalitetsredovisningen som vi också ska hantera i dag: Allt pekar på att eleverna skulle lära sig ännu mer om de blev bättre informerade om vad de förväntas lära sig, fick bättre återkoppling om sin kunskapsutveckling, fick bättre möjlighet att reflektera över vad de har lärt sig, fick bättre hjälp att överblicka större kunskapsfält och fick bättre möjligheter att aktivt utöva inflytande över sin utbildning.

Jag tycker att den här skolplanen och elevhälsostrategin går i denna riktning. När man har en helhetssyn på lärandet och hela skolsituationen.

Det är också som skolinspektörerna har kommit fram till, nämligen att de skolor som har ett bristande värdegrundsarbete också har brister i lärandet. Det hänger ihop.

Anförande nr 114

F r e d r i k M a l m (fp): Herr ordförande! Miljöpartiets korståg mot betygen fortsätter, det märker vi. Det finns dock ett problem i det här sammanhanget, tycker i alla fall jag. Vilket är ert alternativ till betygen som utvärderingssystem?

Det finns givetvis olika sätt att utvärdera kunskaper på, det finns olika sätt att utöva målstyrning på, och de ger olika effekt och fungerar på olika sätt. Skriftliga omdömen är något som ofta framförs som ett alternativ. De ger en väldigt stor makt till lärarna. Intervjuer är något som betonas att man skulle kunna använda för att komma in på ett visst program. Det ger en väldigt stor makt till dem som är starka, till dem som är duktiga på att snacka och så vidare. Det tredje är prov. Det sätter väldigt stor tilltro till prestationen vid ett tillfälle. Om man som elev, student eller aspirant inte riktigt är i form den dagen kan det gå väldigt illa. Fördelen med betyg är att de i alla fall mäter förändringar över tid. Vilket är ert alternativ till detta?

Anförande nr 115

E m i l i a H a g b e r g (mp): I den här församlingen har vi ingen möjlighet att fatta beslut om vilket betygssystem som vi ska ha i Stockholms skolor. Betygen motiveras med att de är motivationshöjande. Jag tror inte att det är så för de flesta eleverna. Betyg skulle också kunna vara kunskapsmätare. Det har visat sig att de inte

är det heller i tillräckligt stor utsträckning. De fungerar också som urvalsinstrument. Där skulle vi kunna hitta alternativ. Men de är inte tillräckligt bra.

Det vi i den här församlingen kan sätta fokus på är att se till att de betyg som sätts i Stockholms skolor sätts på ett bra sätt, i dialog med eleverna där de förstår vad som förväntas av dem och där de har rätt och möjlighet att vara med och påverka utbildningen så att det sker på ett rättssäkert sätt.

Anförande nr 116

Abdu Goriya (s): Herr ordförande! I dag står vi inför två alternativ beträffande Stockholms skolplan. Det ena lägger vikt vid prover, tester och bedömningar medan den andra lägger vikt vid det livslånga lärandet.

Jag har personligen, troligen tillsammans med några andra i den här församlingen, personliga erfarenheter av det förstnämnda. Eleverna ägnar sig en månad före provet åt att lära sig kunskaperna utantill. En del klarar provet väl, men en månad efter provet har man lika snabbt lyckats glömma bort de kunskaper som man lärt sig för ungefär två månader sedan. Den situationen vill jag absolut inte att mina barn hamnar i här i Sverige.

Oppositionen föredrar också rapportering av frånvaro i slutbetyget trots Skolverkets bedömning att detta strider mot gymnasieförordningen. Också detta är en beprövad metod som har förstört framtiden för många elever. Jag tycker att det viktiga är att behålla kunskaper för att få nytta av dem livet ut och inte svara på frågor under en viss tid och därefter glömma bort dem utan att få någon nytta av dem över huvud taget.

Detsamma gäller rapporteringen av frånvaron i slutbetyget. Det viktiga är inte strecket utan det arbete som genom förs av skolledningen, lärarna och elevvårdsteamet i kontakt med föräldrarna. Jag skulle vilja betona en sak beträffande föräldrar som har berörts både av majoritetens och oppositionens företrädare. Det är inte så enkelt att alla gånger skapa en vettig dialog med elever som har bland annat skolkproblem. Tänk igenom detta! Med dessa ord yrkar bifall till kommunstyrelsens hemställan!

Anförande nr 117

Borgarrådet Söderlund (m): Ordförande! Jag tycker att det är tråkigt att Abdu och andra socialdemokrater ständigt försöker förenkla den här debatten så oerhört och ställa behovet av utvärdering mot valet av pedagogik i skolan och det livslånga lärandet och så vidare. Försök inte förenkla detta till att betyg står emot livslångt lärande eller mot ny pedagogik och den moderna skolan!

Det är ni som är gammaldags och sitter fast i ett 70-talstänkande som de flesta andra har lämnat och som eleverna har lämnat för länge sedan. Eleverna efterfrågar lugn och arbetsro, de efterfrågar tydliga regler, de efterlyser betyg i skolan. Det är bara för Abdu att gå ut på skolorna och fråga eleverna vad de vill ha. De vill ha betyg! De vill ha modern pedagogik, de vill ha friskolor. De vill ha allt som du inte vill ha.

Någonstans måste ni väl dra någon lärdom. Ni har haft en ganska intressant internt debatt inom socialdemokratin. Det har riktats enorm kritik från kulturpersonligheter, lärare och andra inom ert parti som sagt att ni ska lämna det där bagaget, men ni går vänsterut. Jag vet inte vad det beror på. Det beror kanske på att samarbetet med kommunister och miljöpartister leder till totalflum. Det är tråkigt.

Anförande nr 118

A b d u G o r i y a (s): Vi läser och tolkar pedagogiken på olika sätt, du och jag, Mikael Söderlund. Mina erfarenheter, både mina gamla erfarenheter i en annan kultur och mina erfarenheter i Sverige, bekräftar att provet i sig inte kan leda till att eleverna behåller sina kunskaper livet ut. Det finns en hel del elever i Sverige som blir oroliga och oroad just när de ska avlägga prov. Det har vi erfarenheter av, trots att lärarnas bedömning är att de här eleverna klarar samma frågor mycket enkelt i en avslappnad situation.

Anförande nr 119

E w a S a m u e l s s o n (kd): Bara för att du har levt på ett sätt när du gick i skolan och tydligen bara pluggade till proven så innebär det inte att alla andra elever gör det runt om i våra skolor.

Det är också märkligt att man över hela världen har system med skolor där prov är en naturlig del, det ser man om man studerar saken. Om eleverna är i skolan på dagarna så får lärarna en helhetsbild av deras kunskaper. Då är proven bara en liten del i underlaget för betyget, men en del som också behövs.

Prov kan genomföras på många sätt. Jag vet att man ibland gör prov där man får utnyttja uppslagsböcker och annat som finns tillgängligt i lärosalen, för det handlar ju också om att kunna söka kunskap. Det är också roligt att kunna de vanliga faktakunskaperna. Titta på tävlingar som är populära, Vi i femman och Jeopardy, som människor tycker att det är roligt att titta på och vara delaktiga i. Det är en del i kunnandet att också kunna faktakunskaper, men naturligtvis bara en liten del.

Om det är som du säger när det gäller skolket, nämligen att man inte ens ska kunna föra en dialog med eleverna och föräldrarna om skolket, hur ska man då kunna gå vidare?

Anförande nr 120

A b d u G o r i y a (s): Jag tror att du vill missuppfatta mig. Jag har inte sagt att dialog med föräldrarna är något negativt. Det är absolut tvärtom, den dialogen är mycket positiv. Men du måste erkänna att en del föräldrar har stora svårigheter, och kontakterna med de föräldrarna är oerhört viktig.

Jag vet inte om du saknar kunskap om verkligheten i de skolor som finns i ytterstaden. Där kallar man till föräldramöten och till utvecklingssamtal, men de uteblir på grund av det ena eller det andra.

Du talade om prov. Jag har inte sagt att man ska bort proven helt och hållet. Det vi säger ja till i vårt förslag till beslut är det prov som genomförs nationellt. Det räcker med det som ett instrument. Vi behöver inte ha prov som ändamål. Det är kunskapsinhämtandet som är det viktiga för eleven och elevens lärande.

Anförande nr 121

F r e d r i k W a l l é n (kd): Ordförande, fullmäktigeledamöter! Den sittande majoriteten, med Socialdemokraterna i spetsen, är i allra högsta grad lågpresterande i skolfrågan. Jag vill särskilt uppehålla mig vid den uppenbara och för mig obegripliga oviljan att med kraft angripa mobbning i skolvärlden, en ovilja som tydligt visas av Socialdemokraternas krav på avstyrkande av utbildningsnämndens policy mot mobbning och annan kränkande särbehandling.

Som kristdemokrat har jag inget att invända mot att även den som mobbar kan behöva stöd. Men precis som i det övriga samhället är det den utsatta, den mobbades trygghet, säkerhet och situation som måste komma i första rummet. Det är till exempel självklart att det är mobbaren som ska tvingas byta skola, om det krävs, för att stoppa fortsatta övergrepp. Självfallet ska skolorna i landets största kommun ha en tydlig policy mot mobbning i stället för en flummig hänvisning till en skolplan som inte ger någon som helst vägledning till hur våra skolor ska hantera problemet.

Det är i skolan, bland många andra ställen, som vi förbereder oss för vårt kommande yrkesliv och personliga liv i samhället. Varför vill då inte också Socialdemokraterna låta samma regler gälla i skolan som gäller på torget eller på arbetsplatsen? Lika lite som vi ska misslyckas med att hindra busarna från att styra och ställa i hemmen, eller på torgen eller på arbetsplatsen ska vi misslyckas hindra dem från att styra i skolorna.

Självfallet ska till exempel alla brott i skolan polisanmälas. Ett slag i ansiktet eller en spark i ryggen är lika kriminell oavsett om den sker mellan femtonåringar på McDonalds, femtonåringar på Hötorget eller femtonåringar i en högstadieskola någonstans i Stockholm. Det finns ingen skillnad i det avseendet, och varför just Socialdemokraterna tycks vilja behålla skolan som något slags straffrättslig frizon är alltså för mig en gåta. Lika gärna som många av oss vill se på vilda västern-filmer, se Vilda västern illustreras på bioduken, lika lite skulle vi vilja ha Vilda västern på våra gator och torg. Varför just skolan ska bli den sista utposten för Vilda västern i det moderna Sverige är för mig fullständigt obegripligt.

Jag yrkar avslag på det flummiga förslaget till skolplan och bifall till reservationen från kristdemokrater, moderater och folkpartister!

Anförande nr 122

Borgarrådet N i l s s o n (s): Frågan om mobbning är oerhört viktig, och den är så viktig att vi inte ser någon anledning att ha någon annan mobbningspolicy än den som är svensk lagstiftning.

Av läroplanen framgår att det på varje skola ska finnas ett lokalt åtgärdsprogram mot mobbning, sexuella trakasserier och så vidare. Det finns från Skolverket utfärdat

mycket bra och genomarbetade riktlinjer, som dessutom är författningstext, om hur man ska arbeta med de här frågorna. De gäller i Stockholms skolor. Det står i skolplanen att man ska arbeta med detta på det lokala planet. Vad är det för poäng med att fatta beslut om ytterligare policyer som innehåller precis de saker som finns i den statliga styrningen av skolan.

Är det så att du vill gå längre i hur-frågorna? Vill du föreslå om man ska använda sig av Friends, av Charlie-metoden eller något annat? Kan du möjligen tänka dig att läsa denna bibba och förklara för mig vilka ytterligare styrdokument som krävs? Mitt svar är att det inte krävs ytterligare styrdokument, men det krävs en god uppföljning och utvärdering av att man följer de lagar och riktlinjer som redan finns på mobbningsområdet.

Anförande nr 123

F r e d r i k W a l l é n (kd): Mitt svar till dig, Erik Nilsson, är att det krävs tydlighet. Det krävs tydlighet av landets största kommun i kampen mot mobbning. När små kommuner med bara några tiotals tusen invånare kan ha egna policydokument mot mobbning och kränkande särbehandling i skolan då ska rimligen landets absolut största kommun också ha det.

Det är bristen på tydlighet som stör mig i din och andra socialdemokraters behandling av mobbningsfrågan.

Anförande nr 124

I n g e r S t a r k (v): Och vänsterpartister, vill jag tillägga – vi är helt eniga här, Erik Nilsson och jag.

Jag förstår inte vad det är som är så tydligt i den policy som ni tog fram. Kan du med några ord nämna vad som är så mycket tydligare i den?

Vi har en tydlig policy mot all kränkande behandling. Det står tydligt och klart i skolplanen: Skolans värdegrund ska omfattas av all personal och vara ett levande verktyg i vardagen. Det finns, som Erik sade, riktlinjer från Skolverket, och de ska självklart gälla. Solklara brott är brott.

Vad är det som är så tydligt med er policy – förutom just att man skulle flytta mobbare?

Anförande nr 125

F r e d r i k W a l l é n (kd): En kort kontrareplik. Snälla Inger Stark, det tydliga med vår policy är att vi har en – ni saknar ju policy helt och hållet!

Anförande nr 126

E m i l i a H a g b e r g (mp): Det är ingen tävling i antalet policydokument, utan det handlar om hur arbetet bedrivs ute i verksamheten.

Den här diskussionen om policydokument blir bara en pseudodebatt. Jag tror att vi är överens i den här salen om att mobbning är ett jättestort problem ute på våra skolor, att inte någon av oss accepterar det, att det krävs ett medvetet arbete med tolerans och med att förebygga och stävja det.

Det finns tydligt i skolplanen, och det finns tydligt i lagstiftningen och i andra dokument.

Skillnaden om vi har ett papper som det står "Mobbningspolicy" på eller inte är ganska liten. Det är helheten, hur det ser ut ute i skolorna som är avgörande.

Vår skolplan är tydlig.

Anförande nr 127

F r e d r i k W a l l é n (kd): För att avsluta, är det naturligtvis glädjande att vi på olika sätt är engagerade i arbetet mot mobbning.

Varför det är så kontroversiellt och anses så onödigt att ha ett policydokument mot just mobbning och kränkande särbehandling i skolan övergår alltså min horisont. I bland annat SPO-utredningen kan man utläsa att vi i staden har policydokument för praktiskt taget allting. Om vi radade upp dem här inne tror jag inte ens att ett halvdussin fullmäktigeledamöter skulle orka lyfta buntarna med policydokument. Men i just den här frågan, som är så engagerande för oss alla, som tas upp både nationellt, lokalt och för all del internationellt, behöver vi inget policydokument anser den sittande majoriteten.

Det håller jag alltså inte med om. Det här är en av de frågor där vi bör ha en egen policy i Stockholms stad!

Anförande nr 128

Borgarrådet N i l s s o n (s): Jag har begärt företräde, för jag tycker det är viktigt att reda ut detta.

Fredrik Wallén efterfrågar tydlighet och är bekymrad därför att små kommuner har antagit dokument som den stora kommunen inte har antagit.

Det är just för tydlighetens skull som vi säger att de riktlinjer som Skolverket har tagit fram, som är gällande författning för alla landets skolor, utomordentligt kloka och genomarbetade, ska användas också i Stockholms skolor.

Jag accepterar inte att skolor får otydliga styrsignaler, där det finns ett statligt styrdokument som säger en sak och ett kommunalt styrdokument som säger någonting annat. Det är precis den otydligheten som gör att vi inte får någon bra styrning eller utveckling i skolan, Fredrik Wallén. Det är precis det faktum att det finns tusentals policydokument, som du själv nämnde, som gör att vi inte får genomslag för något enda av dem.

Jag ska tala om en sak som har haft påverkan på utvecklingen när det gäller mobbning, för vi har faktiskt haft en positiv utveckling. Det har varit uppföljning och utvärdering. Jag vill ge en eloge till den tidigare majoriteten för att man började med att ge skolinspektörerna ett uppdrag att tydligt jobba med detta. Det ger effekt. När skolinspektörerna frågar om värdegrundsuppdraget och följer upp det som står i läroplanen och i de nationella styrdokument, när rektor vet att de där rackarna kommer tillbaka nästa år och ställer samma fråga, då får vi effekt.

Att anta ett policydokument till ökar otydligheten. Har man inte förstått detta, som liksom är kärnan i tänkandet när det gäller styrsystemet: Nu ska det bli tydligt för skolorna att det som är beslutat för riket också gäller för Stockholm och ingen ska få smita undan med att göra någonting genom att hänvisa till att det säkert finns något annat policydokument i kommunen? Vi ansluter oss till det policydokument som finns för riket. Det är utomordentligt genomarbetat och det finns gott om stödmaterial, en hel bok, kan jag berätta för dig, om vilka metoder som skolorna kan arbeta med.

Att anklaga oss för att inte bry oss om mobbningsfrågorna är fullständigt felaktigt. Men vi kanske har funderat ett varv till. Vi lägger fokus vid uppföljning och utvärdering, och det framgår också tydligt av elevhälsostrategin.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 129

F r e d r i k W a l l é n (kd): Erik Nilsson, jag hör vad du säger men jag håller alltså inte med i detta fall. Svensk lag och svenska myndighetsbeslut – i alla fall i de fall då myndigheterna har rätt att föreskriva saker för kommunerna – gäller ju hela tiden.

Jag tycker det var ett illa valt tillfälle att manifesteras mot en mängd policydokument. Jag håller med dig på den punkten, jag med flera bidrar säkert till att minska antalet policydokument i den här staden. Men jag kan fortfarande inte få någon logik i varför man väljer just denna så viktiga fråga. Vi har ju som sagt tusentals andra, ofta fullständigt okända policydokument i frågor som vi aldrig debatterar att börja sovra i. Det var ett illa valt tillfälle att börja sovra bland policydokumenten, Erik Nilsson.

Anförande nr 130

Borgarrådet N i l s s o n (s): Nej, det var inte illa valt, för det är nu som det, förutom det som alltid har funnits i läroplanen om att man ska ta fram lokala arbetsplaner, finns Skolverkets råd och kommentarer för metoder mot alla former av kränkande behandling.

Då säger du: Ja ja, men det skulle ändå kännas bra att få fatta beslut om ett policydokument – det är ju egentligen det du säger. Det är precis den typen av känslomässigt tänkande i beslutsfattandet som gör att vi inte får styrningen att fungera.

Anförande nr 131

Borgarrådet B j ö r k l u n d (fp): Herr ordförande! Erik Nilsson vänder och vrider verkligheten på argumenten som det passar för stunden. Här finns ett kommunalt policydokument som är ganska tufft mot mobbning. Det gillar inte Erik Nilsson, och då ska man inte detaljstyra. Massor av andra saker är han beredd att detaljstyra direkt. Det beror helt och hållet på vad det är för fråga, om Erik Nilsson vill detaljstyra eller inte. Mobbning är inte så intressant – det är vad det handlar om.

Har man den uppfattning som Erik Nilsson har, att kommuner inte ska lägga sig i över huvud taget, förstår jag inte varför Erik Nilsson är så angelägen om att skolan ska vara kommunal.

För min del har jag den inställning som Erik Nilsson nyss redovisade, och därför bör skolan inte vara kommunal. Den bör vara statlig och gemensam i Sverige. Om kommunerna ska ha ansvaret eller i nästa steg om stadsdelsnämnderna ska ha ansvaret men aldrig få bestämma någonting utan bara få ta skit när det inte funkar, blir den politikerrollen förödande till slut. Därför är det bättre att renodla. Ska man ändå inte lägga sig i, ska man heller inte ha ansvaret.

Det intressanta är, Erik Nilsson, att i dag funkar det så att det är kommunalt och kommunerna förväntas att ha en policy. Skollagen är ett ramverk, och hela skollagen är uppbyggd så att kommunerna ska fylla ut det med olika policyer, regler och annat. Det är hela vitsen med dagens system. Det är därför som revisorerna i Stockholm har kritiserat kommunen för att vi inte hade ett policydokument mot mobbning. Nu har vi ett, och det vill du avskaffa. Skälet är inte formalistiskt, som du själv säger. Du gillar inte tuffa tag mot mobbning, det är vad det handlar om!

Anförande nr 132

Borgarrådet N i l s s o n (s): Nej, skillnaden mellan dig och mig, Jan, är att du vill ha centralism när det gäller organisation och ekonomi, du vill ha hur-frågor på en väldigt detaljerad nivå som man fattar beslut om centralt. Däremot sätter du inte något vidare fokus på målfrågor och måluppfyllelse.

Det jag menar är att man lokalt måste anpassa organisation och ekonomi. Exakt hur man gör måste vara en fråga för professionen, det är inte vi bäst på att avgöra. Däremot målfrågorna är vi bäst på att avgöra.

Det finns policydokument för hur man ska arbeta med mobbning i Stockholms skolor. Dels står det i skolplanen, dels står det i elevhälsostrategin, dels hänvisar vi till det nationella styrdokument som finns för arbete mot kränkande behandling.

Om det är tuffa tag eller inte – ja, det är relevanta åtgärder utifrån mycket erfarenhet och mycket kunskap om hur man arbetar med de här frågorna som ligger bakom de nationella riktlinjer som finns.

Det vi ska göra i kommunen är att se till att följa upp det och i vårt uppföljningsarbete ständigt fråga skolorna: På vilket sätt arbetar ni med värdegrundsfrågor, och på vilket arbetar ni mot mobbning och kränkande behandling? Det har börjat ge resultat ute i skolorna. Det tycker jag vi ska glädjas åt. Det arbetet ska vi fortsätta.

Anförande nr 133

A n d e r s B r o b e r g (kd): Ordförande, fullmäktige! Jag kanske i första hand ska vända mig till presidiet och tacka för den här temadebatten, där man sätter ihop flera ärenden för att ta ett större grepp. Det blir ju lätt så att man inte strikt håller sig till ett specifikt ärende utan gärna vill sätta in det i sitt sammanhang, och därför tycker jag det är bra att vi provar den här formen av debatt.

I kväll diskuteras ju många viktiga frågeställningar. För att lyckas med allt detta krävs det väldigt mycket av skolorna. Bland annat behövs det bra ledarskap, professionella lärare, det vill säga hur kompetenta de är, vilket engagemang de har, hur arbetssättet är på skolan, vilken arbetsmiljö och klimat det är, och så vidare.

Men för att lyckas med detta krävs det också rimliga ekonomiska förutsättningar.

Jag bor på Norrmalm, och där får skolorna 49 000 per elev jämfört med Skärholmens 81 000, för att göra en jämförelse. Om nu de rödgrönas förslag till fördelningssystem blir verklighet, innebär det enligt stadsdelsförvaltningen på Norrmalm att det blir ett kraftigt minskat antal speciallärare, ungefär fyra lärartjänster måste bort på varje skola, och det kommer att vara fler elever som riskerar att inte uppnå godkända resultat.

Det är då man börjar fråga sig: Varför ska just elever som bor på Norrmalm drabbas av detta? Måste man vara perfekt för att gå i skolan på Norrmalm? Om man skulle behöva extra stöd eller liknande, hur går det då, när det är så lite pengar? Är det till och med så att man tvingas att byta skola till en annan stadsdel, som har rimliga resurser?

Det skulle jag gärna vilja få svar på i kväll.

Anförande nr 134

Borgarrådet N i l s s o n (s): För det första är det så, Anders Broberg, att de räkneexempel som används utgår från en teoretisk modell, om man skulle använda 2004 års siffror. Det är ingen budget utan ett resursfördelningssystem. Budgeten vet vi ännu inte hur den blir, utan det kommer vi att veta inom kort när budgeten för 2005 presenteras.

Jag skulle vilja kontra med en motfråga: Varför ska eleven i Skärholmen, i Husby eller i Tensta, där det redan är 20 gånger vanligare än på Norrmalm att man inte får det stöd som man behöver för att nå målen, få sämre förutsättningar? Varför ska man inte ge likvärdiga förutsättningar för den elev som har särskilda behov också i de områdena, där det finns många elever som har särskilda behov, att konkurrera om särskilda resurser för att ge stöd till den elevens kunskapsutveckling?

Så skulle jag vilja formulera frågan. Det vore intressant om du kunde reflektera lite grann över det.

Anförande nr 135

A n d e r s B r o b e r g (kd): Erik, jag hoppas att vi alla är överens om att vi vill att så många som möjligt, helst alla, ska klara att gå ut skolan med godkända resultat. Det är därför vi har ett omfördelningssystem där man får mer pengar på andra ställen. Det är vi alla för. Frågan är: Hur mycket? Det som blir konsekvenserna av förslaget är att man tar ännu mer från dem som får väldigt lite, och någonstans går det en smärtgräns.

Det exempel stadsdelsförvaltningen har räknat på är det enda exempel som det går att räkna på. Det jag undrar är: Kan du garantera att norrmalmsborna med den budget som ni kommer att lägga i höst får så pass bra resurser att inte de här konsekvenserna uppstår utan att man kan fortsätta att vara en elev boende på Norrmalm och kunna känna att jag kan gå i skolan och ändå ha åtminstone samma chanser som i dag att klara det?

Anförande nr 136

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (mp): Det verkar som om vi ändå är överens om att det behövs ett resursfördelningssystem och att de socioekonomiska faktorerna bör vägas in i det. Då kan man ju fundera över på vilket sätt man ska väga in de olika delarna, och där kan man naturligtvis göra olika bedömningar. Jag tror att det resursfördelningssystem vi har nu ändå är i stort sett väldigt bra, även om det självklart förutsätter att för de stadsdelar som "drabbas" värst får ett tillskott i samband med budgeten. Jag tror också att det är ett bra förslag som vi har att man gör det här i mer än ett steg, så att man också kan följa upp och se på vilket sätt det påverkar de olika stadsdelarna.

Diskussionen kan handla om hur mycket och på vilket sätt man ska väga in de socioekonomiska faktorerna. Det här är ett förslag, där i alla fall vi tycker att man har gjort variablerna på ett vettigt sätt och med en vettig inriktning.

För oss handlar det om att följa upp, och naturligtvis att tillföra resurser totalt sett i budgeten för detta.

Anförande nr 137

A n d e r s B r o b e r g (kd): Jag tolkar dig som att du kommer att se till att Norrmalm, och kanske även Bromma och Kungsholmen, kommer att få rimliga ekonomiska villkor för att bedriva skolverksamhet även nästa år. Det verkar väldigt bra, och jag ska komma ihåg det tills vi ser budgeten. Det är ju den kritiska punkten: kommer det att finnas pengar till att bedriva skola? Kan man vara en elev som behöver extra stöd och ändå gå på en Norrmalmsskola?

Jag hör vad du säger, och jag tar med det som ett positivt besked. Jag kommer att granska budgeten när den presenteras.

Anförande nr 138

G ö r a n H o l m s t r ö m (kd): Ordförande, ledamöter! Föräldrainflytande är någonting som är mycket sparsmakat behandlat i det här förslaget till skolplan. Det

finns en rubrik, Elev- och föräldrainflytande, men medan elevinflytandet har ett särskilt inriktningsmål hittar man inget särskilt föreskrivet om föräldrainflytandet.

Den här synen på föräldrarnas inflytande går igen också i ett annat ärende som vi behandlar här i kväll, nämligen stadens handlingsprogram för barnkonventionen. Barnkonventionen är mycket tydlig om barnets behov av sina föräldrar och om offentliga myndigheters, däribland kommunens, skyldighet att bistå vårdnadshavarna när de tar sitt ansvar för barnen. Men dessa båda delar saknas helt i handlingsprogrammet för barnkonventionen.

Jag vill fråga Erik Nilsson hur ni kan kalla detta för ett handlingsprogram för barnkonventionen, när två delar som är så framträdande i barnkonventionen inte nämns med ett ord i handlingsprogrammet för barnkonventionen. Det är ju i bästa fall ett program för delar av barnkonventionen.

Avslutningsvis noterar jag att vi i kväll också behandlar en motion från två socialdemokrater som har föreslagit en barn- och ungdomsombudsman. Det är en god idé, men det är lite märkligt nu när det finns möjlighet för er att genomföra er egen politik, som ni förvisso presenterade i opposition, så har ni bytt åsikt och vill inte genomföra de förslag som ni motionerade om för ett par tre år sedan.

Anförande nr 139

E m i l i a H a g b e r g (mp): Jag håller inte med om att föräldrainflytandet är styvmoderligt behandlat, eller hur du uttryckte dig. Det finns faktiskt upplyft i skolplanen som ett av tre utvecklingsområden, och det tycker jag är att lyfta det ganska högt. Men exakt hur föräldrainflytandet ska gå till ute på varje skola måste formas där.

I övrigt tycker jag det är positivt att ni håller med om att föräldrainflytandet är viktigt. Både du och tidigare talare från ditt parti har lyft upp den frågan.

Anförande nr 140

G ö r a n H o l m s t r ö m (kd): Då kanske Emilia kan förklara varför elevinflytandet har fått ett särskilt inriktningsmål medan föräldrainflytandet, som beskrivs som den andra delen i samma kapitel, inte bevärdigas med ett mål som gör det uppföljningsbart?

I övrigt håller jag med dig om att stadsdelsnämnderna självklart bör vara de som följer upp och ser till att skolplanen efterlevs. Den synen har vi gemensam med er.

Men varför inte tillerkänna också föräldrainflytandet ett eget inriktningsmål, så att det blir något bättre möjlighet att följa upp det?

Anförande nr 141

Borgarrådet N i l s s o n (s): Eleven är ansvarig för sitt eget lärande, och det finns ett fokus på eleven som vi vill framhålla. Eleven måste vara i centrum för sitt eget lärande.

Men föräldrainflytande är viktigt. Jag har lärt mig mer och mer om de här frågorna, och jag håller med Göran. Jag har förstått hur oerhört centralt det är, till exempel i våra etniskt segregerade områden, att man har en ömsesidig och respektfull kontakt mellan skolan och föräldrarna, att man förstår vad som sägs vid utvecklingssamtal, vilket inte alltid är säkert, att man tillerkänner föräldrarna en kompetens i fostran av sitt eget barn och ger föräldrarna en roll och en förståelse också för skolans ansvar.

Jag är helt övertygad om att detta är nyckeln för skolframgång. Därför kommer vi också att jobba med den frågan, bland annat tillsammans med Presens inom socialtjänstnämnden, som också håller på rätt mycket med föräldrakontakter. Vi jobbar med kompetensutveckling av våra skolor, hur man använder föräldrarna som en resurs för skolutveckling.

Jag tror att vi är helt överens om vikten av föräldrainflytande.

Anförande nr 142

G ö r a n H o l m s t r ö m (kd): Det du säger, Erik Nilsson, förpliktar verkligen! Jag tycker fortfarande det är tråkigt att man inte kan utläsa det i skolplanen, för det skulle behöva ges en tydligare och mer stringent beskrivning där. Men det du säger om att du tycker att det är viktigt förpliktar i er fortsatta politik, och vi avser att följa upp er på den punkten.

Anförande nr 143

H e l e n J ä d e r l u n d E c k a r d t (fp): Ett av problemen i den svenska skolan är att många elever går igenom grundskolan utan att få med sig de baskunskaper som de har rätt till, just för att kunna få samma framtid och samma möjligheter som alla andra. Det är egentligen kärnpunkten här, tycker jag.

När det gäller den nya skolplanen är det otroligt luddigt. Det är väldigt otydliga mål. Det är alltså svårt att utvärdera och följa upp. När Erik Nilsson säger att det är bra med utvärdering och uppföljning tycker jag det är mycket märkligt att man inte har tydliga mål i skolplanen.

Jag ser den här skolplanen som en återgång till den gamla socialdemokratiska politiken, och jag tror inte att den kommer att fungera nu heller.

Det som behövs är tydliga baskunskapskrav, att se individen, att kunna sätta in stöd tidigt. Mycket ligger i den lösningen, just att fånga in eleverna tidigt, sätta in extra stöd och så vidare för att se till att de i tid får med sig baskunskaperna. Annars blir det ju så som den socialdemokratiska skolpolitiken har blivit i Sverige. Det är precis vad föräldrar och ungdomar efterfrågar i dag.

Samma sak när det gäller ordning och reda i skolan och trygghet. Också där blir jag orolig av den nya skolplanen och de strategier som kommer. Det är mycket vackra ord men lite verkstad!

Just när vi pratar om de utsatta barnen är det ju de som är de stora förlorarna. Vi ser också att när det gäller barn med behov av särskilt stöd har man problem ute i

stadsdelarna. För att ta Hässelby-Vällingby som exempel, där jag finns i mitt vardagliga liv, kan jag säga att skolan har problem med resurser. Ser vi då på det nya resursfördelningssystemet, kommer det vi att mista fler lärare och speciallärare. Och det här är ändå inget rikt område!

Jag ifrågasätter verkligen den här politiken!

När vi sedan plockar in särskoleverksamheten, kommer de besparingarna på 18–20 miljoner att slå väldigt hårt mot de utsatta barnen.

Alla de här vackra orden leder bara till att det fortsätter att gå ut elever utan att ha med sig alla baskunskaper och att man blir utslagen på gymnasieskolan för att alla ska ses som ett kollektiv. Vi måste se individen och ge alla möjligheter utifrån sitt liv och sina framtidsdrömmar.

En liberal skolpolitik syftar till att se alla elever och ge dem samma livschanser. Jag säger: Avslå den nya skolplanen och låt den nuvarande vara kvar – för barnens och ungdomarnas skull!

Anförande nr 144

Borgarrådet N i l s s o n (s): Men Helen Jäderlund Eckardt, om du är överens om att målen är att alla elever ska få förutsättningar att nå skolans mål och bli behöriga till gymnasieskolan, varför gör du då inte en bättre analys? Det är totalt sett ungefär 11 procent i Stockholm som inte når målen, men det är 40 procent i våra fattigaste stadsdelar, bara mellan 2 och 3 procent i de rikaste stadsdelarna. Ska man då inte styra lite mer resurser åt de skolor där man har så svåra förutsättningar att man inte når målen?

När vi vet att det är tvåspråkiga elevers språk- och kunskapsutveckling som är problemet, varför fokuserar man inte på det i styrningen av skolan från ert håll? Varför ger man inte lärarna fortbildning i hur man använder sig av elevernas modersmål som ett stöd för kunskapsutvecklingen? Varför använder man sig inte – förrän nu – av den internationella forskning som fokuserar på det som är kärnan i varför så många elever inte når målen? Varför gör man inte någonting åt matematiken, när vi vet att matematiken är ett grundskäl till att så många elever inte når målen? Varför jobbar man inte med metodutveckling, matematik på modersmålet och andra instrument som vi vet är nödvändiga för att eleverna ska nå målen?

Om du sitter där och är upprörd över att eleverna inte når målen, varför röstar du inte för den skolplan där vi försöker vidta åtgärder för att göra något åt det?

Anförande nr 145

H e l e n J ä d e r l u n d E c k a r d t (fp): Det är just därför jag inte röstar för den.

Jag tycker att du är dålig på att göra en analys. Det är ju inte svårt att se att den långvariga socialdemokratiska skolpolitiken har misslyckats. Den kommer inte att lyckas nu heller. Gå du hem och gör en egen analys!

I Hässelby-Vällingby bor det inte en massa rika föräldrar med hög utbildningsnivå. Men där ska man plocka resurser till andra stadsdelar, när man har nästan lägst lärartäthet bland alla Stockholms stadsdelar, plus att de stora besparingarna på särskolan kommer att slå hårt även på grundskolans verksamhet ovanpå det hela.

Är det likställighet? Är det rättvisa? Är det att satsa på de utsatta barnen?

Anförande nr 146

E m i l i a H a g b e r g (mp): Skolplanen fokuserar på hur vi ska jobba och vad vi måste satsa på för att nå målen, de mål som finns uttryckta i de nationella styrdokumenterna och de mål som ska formuleras ute på skolorna tillsammans med eleverna.

Vi har identifierat några områden som utgör förutsättningar och som måste förbättras. De handlar om kunskapsutveckling när det gäller matematik och språkutveckling, om elev- och föräldrainflytande och om elevhälsoarbete. Det är så man ska se skolplanen. Att vi sitter här och formulerar exakta mål som ett slags mellannivå tjänar ingenting till. Det finns nationella styrdokument, och de ska brytas ned ute på skolorna.

Anförande nr 147

H e l e n J ä d e r l u n d E c k a r d t (fp): Ja, det är viktigt med tydliga mål för att kunna få effekter. Precis det sade Erik Nilsson alldeles nyss. Därför ska man ha kvar den nuvarande skolplanen.

Anförande nr 148

I n g e r S t a r k (v): Du säger att skolplanen är luddig och att det inte finns några utvärderingsbara mål. Jo, det finns mycket tydliga inriktningsmål, utifrån de tre viktigaste inriktningsmål som vi har: kunskap och lärande, elevinflytande och föräldrainflytande och elevhälsa. Där finns det inriktningsmål som går att utvärdera.

Det nya resursfördelningssystemet syftar just till att fördela om resurserna så att alla barn kan nå målen och komma in på gymnasieskolan. 40 procent av eleverna i våra fattigaste områden når inte målen! Det är ett jättelikt problem, som vi på något sätt måste göra någonting åt.

Vi menar att det nya resursfördelningssystemet är ett sätt att göra någonting åt det.

Anförande nr 149

H e l e n J ä d e r l u n d E c k a r d t (fp): Det är bra att du börjar se att det är så många barn och ungdomar som inte når målen och inte får med sig baskunskaperna.

Men den här återgången till den gamla socialdemokratiska skolpolitiken löser inte uppgiften, det har vi ju sett under alla dessa år.

Anförande nr 150

F r e d r i k M a l m (fp): Ordförande! Jag tycker att det är bra att Erik Nilsson ändå är ganska ärlig. Han talar här om att han inte vill ha flera policydokument på olika nivåer därför att det ökar otydligheten. Därför presenterar man nu en skolplan som i praktiken inte säger någonting! Det ligger i alla fall ett slags ärlighet i det.

Vi har ju ett problem i Sverige i dag, att mer än var tionde elev i praktiken inte når godkänt i svenska, engelska eller matematik efter att ha gått i den svenska skolan i nio år. Vi vet att det individuella programmet i dag är det näst största programmet på gymnasiet, och många av dem som läser det i ett år hoppar sedan av och går inte någon vanlig gymnasieutbildning alls.

Frågan är: Hur kan vi hjälpa dem?

Jag tror att det behövs en social blick här, och jag tycker att det är det som saknas hos Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet. I stället presenterade man en rad förslag som går ut på att urholka kunskapskrav, att utvärderingar inte är så viktigt, att det finns en miljö som präglas av respekt där man inte skriker grova könsord åt varandra i korridorerna, där man inte mobbar människor grovt och så vidare – sådant tar man lite lättare på och säger i stället att det är fullt att flytta på mobbare.

Man föreslår att ta bort förkunskapskraven till gymnasiet, så att det inte ska krävas någonting alls utan elever som har glidit igenom svenska skolan och inte fått stöd tidigt ska kunna fortsätta och gå vidare och vidare utan att få den hjälp och det stöd som de behöver. Där fick ni dock slå till reträtt.

Sedan säger ni att betygsintagningen ska tas bort, så att det inte är elevernas engagemang och prestationer i studierna som ska avgöra vilken skola man kan gå på utan i stället föräldrarnas tjocklek på plånboken och bostadsadress. Där gick ni också till reträtt. Nu vill ni i stället minimera betygens roll, och ni vill inte prioritera närvaron i skolan.

Någon gång måste vi ställa oss frågan: Vilka elever är det som skolkar? Jag kan tänka mig att det är en del som är jätteduktiga och engagerade, som skolkar från en lektion för att sitta i kafeterian och plugga inför provet på eftermiddagen. Men jag inbillar mig ändå att majoriteten av dem som skolkar gör det därför att de inte känner att skolan ger dem någon motivation, kanske för att de har organisationssvårigheter eller har svårt att sitta still, för att man inte har det stöd hemifrån som man skulle behöva för att klara studierna. Om inte skolan ställer krav hamnar man i stället lite vid sidan om, det finns ingen som säger att det är viktigt att vara där och ta del av undervisningen.

När vi införde att skolk skrevs in i slutbetyget var den totala omfattningen av skolket 8 procent, men det var avsevärt högre på de program där det går elever med låga studieresultat, ofta elever som har en svårare social hemsituation och så vidare. Efter några år med skolk i slutbetyget var den siffran nere på 6 procent.

Det är en avsevärd förbättring. Det betyder att det finns hundratals elever som har gått mera på lektionerna och lärt sig mer i skolan. Jag tycker det är viktigt att vi

tänker på det. Man inför inte sådana här saker därför att det är så roligt alla gånger – men det kanske är så att de här kraven i slutändan ändå behövs.

Anförande nr 151

Borgarrådet Nilsson (s): När det gäller skolplanens funktion, Fredrik: Skolplanen ska inte sätta nya mål för skolan. Vi ska inte ha några andra mål för vad eleverna ska få för förmågor och kunskaper i Stockholm än vad vi har i landet i övrigt. Skolplanens funktion är begränsad till att se: Vad behöver vi i Stockholm göra för att nå de målen? Därvidlag tycker jag vi inte är otydliga. Vi använder oss av det utvärderingsarbete som har gjorts – skolinspektörsrapporter och uppföljningar av olika slag – för att angripa de problem som lyfts upp där. Systematiskt, också med kvalitetsutvärderingen, som du kan se, vidtar vi åtgärder utifrån vad utvärderingarna har sagt.

Utvärderingar är inte viktigt, säger du att vi tycker. Tvärtom! Utvärderingar är oerhört väsentligt. Men er felsyn är att ni bara är intresserade av utvärdering av eleven i olika avseenden. Det är viktigt att göra det – men vi vill också utvärdera skolan och läroprocesserna.

Ni säger att vi inte vågar göra någonting emot eleverna. Varför är det för er så tveksamt att prata om elevinflytande? Varför inte prata om elevutvärderingar som en självklar del i utvecklingen av skolans verksamhet?

Vi ska utvärdera både den enskilda eleven men också skolan och läroprocesserna.

Anförande nr 152

Fredrik Malm (fp): Det är jättebra att skolborgarrådet talar om att den här skolplanen är konkret och så vidare. Men några av de viktiga remissinstanserna menar ju att det är precis tvärtom.

Utbildningsförvaltningen skriver att inriktningsmålen är formulerade så att de ger utrymme för tolkningar och tydningar, vilket gör dem svåra att tolka och tyda. En omformulering krävs för att göra dem uppföljningsbara och utvärderingsbara.

Lärarnas riksförbund, som ansluter en stor majoritet av lärarna på gymnasiet, säger: Vårt allmänna intryck är att skolplanen är diffus och brister i konkretion. Skolplanen ska vara styrande och vägledande för de professionella aktörerna i skolan, och det är den inte i dess nuvarande form.

Du talar om elevinflytande. Ja, det är jätteviktigt. Men det allra viktigaste inflytandet för eleverna är ändå att man någonstans har makt över sin undervisning och makt över sina resultat. I er portalparagraf skriver ni: En förutsättning för elevernas inflytande i lärandet är att eleverna ges god kunskap om sina rättigheter samt att tydliga och förståeliga mål finns.

Men de allra flesta elever menar att ett godkänt betyg i dag säger väldigt lite. Det är snarare otydligt än tydligt!

Anförande nr 153

A n d r e v i c e o r d f ö r a n d e n : Vi har 17 talare på talarlistan, och jag ber er att respektera talartiden.

Anförande nr 154

I n g e r S t a r k (v): Fredrik Malm, du pratar om en social blick. Jag menar att det finns en social blick i det här förslaget till ny skolplan, och den sociala blicken fanns inte i den förra skolplanen.

Du återkommer till frågan om skolk och att det skulle vara någon sorts lösning att skriva in det i betyget. Jag tycker vi uttrycker mycket tydligt i vårt förslag till skolplan vilka åtgärder som behövs för att elever som mår dåligt och skolkar ska komma till rätta med det på ett tidigt stadium. Att skriva in skolk i betyget är inte någon lösning.

Anförande nr 155

F r e d r i k M a l m (fp): Jag tror att vi skiljer oss åt ganska mycket just här.

Jag är rätt övertygad om att en stor del av eleverna klarar den svenska skolan bra. Bevisligen är det så. Generellt sett är den svenska skolan inte dålig, den står sig väl i internationella jämförelser på många sätt – men på andra inte, därför att det finns en stor grupp elever som inte har stödet hemifrån, som inte har föräldrar som låter Vilhelm Moberg och Selma Lagerlöf trängas med varandra i bokhyllan. De eleverna behöver ett mycket större stöd från skolan.

Problemet är att med er politik, som ställer mindre krav, där man fokuserar mindre på vikten av att vara närvarande på lektionerna och så vidare, slås de eleverna ut i högre utsträckning. Det betyder att vi får en skola för dem som redan är starka, för dem som redan har engagerade föräldrar, som går på föräldramötena och är med i ert ökade föräldrainflytande. Men de elever som behöver skolans engagemang mest sviker ni.

Däri ligger en avsaknad av social blick hos socialisterna i dag – tyvärr.

Anförande nr 156

E m i l i a H a g b e r g (mp): Jag håller med dig, Fredrik, om att det finns en otydlighet när det gäller för eleverna att förstå vilka mål de ska uppnå i de olika ämnena. Det har vi också lyft fram, att det är, precis som skolinspektörerna hela tiden påpekar, inte helt klart. Det är bland annat därför vi behöver ett större samarbete mellan lärarna på skolor och över staden i en diskussion kring målen i de olika ämnena, men också ett inflytande av eleverna.

Men ibland kan man tro att ni tycker att vi ska sitta här och formulera den typen av exakta mål i de olika ämnena – ett arbete som jag tycker ska göras på skolorna.

Anförande nr 157

F r e d r i k M a l m (fp): Det handlar självklart inte om att politiker ska sitta och detaljstyra exakt vad man ska lära sig, men det finns ett antal viktiga iakttagelser man kan göra.

Det första är att rimligen lär man sig mer och är bättre rustad för en bra framtid och förmågan att manövrera och höja sin röst och tänka kritiskt i ett modernt samhälle som det svenska, om man har en högre närvaro i skolan. Ingen kan väl hävda att det är osunt att vara närvarande i skolan.

Vi vill på olika sätt försöka hitta verktyg för att öka närvaron i skolan därför att vi vet att de som skolkar i högst utsträckning är de som behöver är de som behöver skolan mest, de som ofta kommer från hem där de sociala problemen är större, de som ofta är icke studiemotiverade och går de program som också är viktiga för att kunna få ett jobb.

Om man sviker dem och tycker att det där inte är lika viktigt, utan i stället ska vi ha lite mer diskussion och så vidare, så får vi ett samhälle som blir mer och mer tudelat. Det är i alla fall vad jag befärar. Det är det jag är orolig för med er politik.

Anförande nr 158

D a v i d S a m u e l s s o n (s): Ordförande, fullmäktige! Stockholm är en viktig nod i det globaliserade kunskapssamhället. Här finns alla möjligheter för den som kan ta för sig, den som har goda förutsättningar, den som har en bra utbildning. Här öppnas alla vägar, här finns avancerade arbeten, utbildning, akademier – ja, vad man vill.

Men här finns också en annan sida: en stad där människor lever i utsatta miljöer, med hög arbetslöshet och många som är långt från arbetsmarknaden.

I ett sådant samhälle, ett kunskapssamhälle där fler är mer välutbildade än någonsin tidigare, är också utbildningen viktigare än någonsin tidigare. Det är ett större handikapp att ha låg utbildning och bristande kunskaper än det någonsin har varit.

I ett sådant Stockholm blir också skolpolitiken en oerhört central del av politiken för ett jämlikt och rättvist samhälle.

När man läser i kvalitetsredovisningen för Stockholms stad ser man: I likhet med tidigare läsår varierar resultaten mycket mellan stadsdelar och skolor. Det finns skolor där alla elever är gymnasiebehöriga och skolor där knappt hälften är gymnasiebehöriga.

Det visar ju på en otrolig spänning och en otrolig klyfta mellan förutsättningar i olika delar av den här staden!

Det handlar i dag om ett vägval. Ska vi skapa en kunskapsskola för alla, där alla elever får chansen, eller ska vi skapa en sorterande skola med ökande klyftor där marknadssamhället dominerar?

För mig är valet självklart. Jag vill ha en socialt rättvis skola som bidrar till utjämningen i samhället. Då är byggstenarna så viktiga. Det handlar om mer resurser för fler lärare. Det handlar om att värna de nationella målen men att driva skolan kommunalt. Det handlar om kvalitetsarbete och tydligare uppföljning.

Det är en sådan befrielse att se den här skolplanen med sitt fokus på utvecklingsråd och kvalitetsutvärdering, med en återupprättelse av rektorer och lärare, och ställa den mot den gamla skolplanen, fylld av detaljerade ställningstaganden – en kökkenmödding av en kommunal läroplan, pekpinnar till lärare och direkta brott mot gällande bestämmelser.

Mest märkvärdigt när man är med i den här diskussionen är att man vet att de som värnar om den gamla detaljstyrda läroplanen samtidigt är de politiker i Moderaterna och Folkpartiet som tycker att de själva inte ska ha någonting att säga till om i skolan, som vill förstatliga hela skolan. Jag tycker det är en bra ordning att vi i kommunen kan diskutera hur vi driver och organiserar våra skolor.

Jag yrkar därför bifall till kommunstyrelsens förslag till ny skolplan.

Anförande nr 159

Borgarrådet Söderlund (m): Herr ordförande! Jag lyssnar med stort intresse på herr Samuelsson, eftersom han med detta välsignar detta från regeringens sida – jag vet ju vad du gör på dagarna när du inte är här på kvällarna – så nu har Erik Nilsson även fått godkännandestämpel från utbildningsdepartementet. Stort grattis till det!

Jag är lite intresserad av den Samuelssonska analysen. När man tittar på de här stadsdelarna ser man ju att olika skolor i samma stadsdel, med samma förutsättningar och samma typ av elever, når väldigt olika resultat. Kan inte du kommentera det lite grann, David Samuelsson?

Tror du möjligen att det kan ha att göra med vilket ledarskap man har på skolan, vilken frihet man har att lägga upp sin utbildning som man vill eller vilka möjligheter det finns att etablera nya friskolor i stadsdelarna? Det finns en rad faktorer som du bara glider förbi – och jag förstår varför: klasskamp retoriken är så mycket mer spännande att driva en kväll som denna.

Det finns väldigt mycket att diskutera i er politik, David Samuelsson, och i er inställning till den förnyelse av skolan som vi alla behöver.

Herr ordförande, jag måste bara få fråga: De 48 eleverna i Nya Elementar där 24 måste sluta efter årsskiftet, de som har särskilda behov i Bromma – vart ska de ta vägen? Svara på det!

Anförande nr 160

David Samuelsson (s): Mikael Söderlund, vad tror du själv att de här skillnaderna i resultat mellan skolorna beror på? Tror du att de beror på att lärare och rektorer där inte kan sköta sitt jobb? Tycker du att vi här i Stockholm, som ni gjorde

med den gamla skolplanen, ska ta ifrån dem deras makt, ansvar och pedagogiska befogenheter genom att härifrån kommunfullmäktige gå in och detaljstyra och utvärdera mål som inte ens finns? Eller ska vi tvinga dem att lära eleverna att följa skolans regler genom att vi i kommunfullmäktige bryter mot de regler som gäller för oss?

Anförande nr 161

E w a S a m u e l s s o n (kd): Stadsledningskontoret, som man väl får anse står majoriteten nära, skriver i sitt remissvar att man inte tror att det här förslaget till ny skolplan i nuläget skulle vara kostnadsdrivande för skolorna, för skolorna arbetar redan i dag efter de intentioner som finns i förslaget.

Vad ska vi då med en ny skolplan till?

Anförande nr 162

D a v i d S a m u e l s s o n (s): Den här skolplanen handlar om hur vi i Stockholm ska bli bättre på att förverkliga de oerhört högt uppsatta mål och ambitioner som vi har satt upp i de nationella läroplanerna för vad eleverna ska lära sig i skolan. Jag tror inte det finns en enda skola i det här landet som fullföljer varenda bokstav och idé i de nationella läroplanerna.

Det är därför det gäller att prioritera och ge skolorna det förtroendet och den arbetsron som det innebär att vi överlåter till professionen att ansvara för hur detta ska genomföras. Sedan ska vi vara oerhört tydliga med att följa upp, utvärdera, analysera och ifrågasätta – men vi ska inte ta ifrån dem deras befogenheter, för då får vi ingen skolutveckling och då kommer inte eleverna att nå målen i skolan.

Anförande nr 163

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (v): Ordförande, fullmäktige! Jag skulle vilja lyfta frågan om elevdemokrati, för det tycker jag är en av de punkter där det finns tydliga skillnader mellan den borgerliga skolpolitiken och majoritetens skolpolitik.

Vi har ju sett hur skolinspektörernas rapport visar att elevinflytandet inte fungerar, och jag tycker det är samma budskap man får när man pratar med elever, och även när man pratar med föräldrar: man vill vara med och bestämma mer, man vill vara med och ta ansvar för skolan, man vill vara med och utveckla skolan.

Därför är jag väldigt glad över att den nya skolplanen är tydlig på den punkten. Där står nämligen att skolan ska fostra demokratiska elever. Skolan ska utveckla olika former för reellt inflytande, anpassade till lokala förutsättningar. Eleverna ska ha inflytande över sitt eget lärande och över skolan som helhet.

Den nya skolplanen, tycker jag, utgår från en modern och demokratisk människosyn.

Jag tycker, ordförande och fullmäktige, att man ska jämföra med vad som står om skolan till exempel i Folkpartiets strategidokument. Där står till exempel att det enbart är rektor och lärare som har ansvar för att läroplanen nås, att förslag om

styrelser med elevmajoritet är förkastliga. Det står absolut ingenting om elevernas inflytande över sitt eget lärande, det står ingenting om ett demokratiskt arbetssätt.

Det är borgerlig skolpolitik när det gäller demokrati, elev- och föräldrainflytande!

Därför yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 164

Borgarrådet B j ö r k l u n d (fp): Herr ordförande! När Ann-Margarethe Livh gick upp trodde jag att hon skulle säga någonting om resursfördelningssystemet. Såvitt jag vet sitter Ann-Margarethe i Rinkeby stadsdelsnämnd, som är en av förlorarna på den nya omläggningen.

Kan inte Ann-Margarethe Livh berätta vad det är för resurser som ni har för mycket av i skolväsendet i Rinkeby i dag?

Anförande nr 165

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (v): Jag tycker det är lite tråkigt, Jan Björklund, att du inte tittar på hela förslaget till resursfördelningssystem. Det gör du faktiskt inte, för om du tittar även på bidraget till hela barn- och ungdomsverksamheten så är inte Rinkeby förlorare.

Det är ett väldigt tråkigt sätt ni har att argumentera, för man måste skilja mellan budget och resursfördelningssystem. Vi har antagit ett resursfördelningssystem med variabler som ger mer till dem som behöver mest. När det gäller till exempel barn och ungdom förlorar inte Rinkeby.

Visst har jag också en massa synpunkter på vad Rinkeby behöver för resurser för övrigt – men det kan vi ta i en annan debatt.

Anförande nr 166

E w a S a m u e l s s o n (kd): Ja, Ann-Margarethe, du har rätt i att eleverna ska finnas med och vara delaktiga i upplägget av verksamheten, men det måste finnas någon som är ansvarig. Man kan inte skriva, som det står i skolplanen, att skolan har ett ansvar för utbildningen och för lärandet. Det är lärarna, utbildarna. Annars kan vi ju lika gärna strunta i Lärarhögskolan, om det inte är de som ska ha huvudansvaret för lärandet. Att vara delaktig är en helt annan sak.

Det måste vara tydligt i läroplanen, att de som har ansvar för utbildningen och för att kunskap förmedlas är lärarna.

Anförande nr 167

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (v): Men Ewa, det utesluter ju inte ett ganska djupt elevinflytande. Det som den här skolplanen anger är hur man kan utveckla elevinflytandet. Även – där håller jag med en tidigare talare – bör man utveckla föräldrainflytandet.

Anförande nr 168

M a d e l e i n e S j ö s t e d t (fp): Fullmäktigeledamöter! Den yppersta visionen för en svensk skola är att klassresan ska vara möjlig för alla. Alla elever ska kunna uppnå toppen av den förmåga som man har. Alla har rätt att lära sig maximalt.

I Sverige har möjligheterna till klassresor i stort sett upphört. Det är Socialdemokraternas Sverige. Socialdemokraterna har styrt den svenska skolan under många år, och resultatet är tydligt.

Jag var på en konferens i förra veckan, en Habitatkonferens i Barcelona, där tydligen även Erik Nilsson var. Om han hade varit på samma föredrag som jag hade han fått höra att Stockholm är en av världens mest segregerade städer.

Vad är då nyckeln till att bryta denna enorma segregering? Jo, det är naturligtvis utbildning och kunskap. Socialdemokratin om något parti borde veta detta! Socialdemokratin har ju en ganska stolt historia på det här området. Kunskap är nyckeln.

Det går inte att bryta hur det ekonomiska inflytandet som föräldrarna har på eleverna genom att eleverna har mer rörelse, eller vila, eller får bättre mat eller tränar sitt samarbete i skolan – endast genom att man lär sig mera. Detta visste socialdemokratin i början av seklet, och det gjorde klassresorna möjliga. Nu har ni glömt bort det. Läs er historia!

Ute hos mig i min stadsdelsnämnd, Farsta, brottas vi med stora sociala problem. Då kan man se hur förvaltningen behandlade det underlag som kom från utbildningsroteln och Stadshuset vad gäller den nya skolplanen. Man uttryckte en enorm oro över att Stockholmsproven skulle slopas. Hur skulle man då kunna klara av att motivera barnen, och hur skulle man kunna bedöma barnen gentemot varandra? Min förvaltnings oro tog ingen på allvar. Den maldes ner i något slags politiskt träsk av majoriteten, i stället för att ta sakkunskapen på allvar.

I Socialdemokraternas Sverige är bussen full. Klassresan är bara för några, nästan inte för någon.

I Folkpartiet liberalernas Sverige ska alla kunna komma med på bussen!

Anförande nr 169

Borgarrådet N i l s s o n (s): Frågan är hur många som har kommit på bussen i de samhällen som inte har strävat efter utjämning eller som inte har haft en skolpolitik till exempel med en gemensam grundskola, som vi har.

Vid en internationell jämförelse kan man se – trots de brister som vi har – att vi har mera likvärdiga kunskaper i vårt land än i princip i något annat av de utvecklade industriländerna. Vi har färre som står kvar på busshållplatsen, Madeleine Sjöstedt.

Du sade att vi socialdemokrater har en stolt historia. Ja, det har vi, och vi är stolta över den. Men vi är inte nöjda, därför att vi ser att vi har nya stora problem som

kommer upp. Vi har en stor segregation i storstadsområdena, och den måste brytas. Det gör man inte med marknadens medel.

Däremot kan man göra det med mer rörelse och bättre mat, för det är precis fel som du säger. Man lär sig faktiskt mer med mer rörelse, och man lär sig mer om man har fått äta ordentligt.

Det är inget flum, det är mycket enkla kunskaper som man kan lära sig om man tittar lite grann på forskningen på området.

Anförande nr 170

M a d e l e i n e S j ö s t e d t (fp): Jag vet inte vem det var som här pratade om marknaden, men det var inte jag i alla fall. Jag hävdar att de som är beroende av den kommunala skolan är just de som vi ska värna, det vill säga de som inte ska tryckas ut någon annanstans. Man ska kunna lita på att man får den bästa utbildningen i den kommunala skolan.

Det är intressant att höra att Erik Nilsson är nöjd – det är ju det han säger: den svenska skolan är så bra. Det var oerhört förvånande med tanke på att vi har det största avhoppet från gymnasiet i hela världen och att många av våra barn går ut utan att ens få gymnasiekompetens.

Jag är verkligen inte nöjd, och jag är verkligen inte stolt heller!

Anförande nr 171

I n g e r S t a r k (v): Ja, Madeleine, klassresan ska vara möjlig för alla. Med det nya resursfördelningssystemet som vi nu kommer att fatta beslut om i kväll menar jag att vi tar flera steg mot det målet. Vi måste fördela om resurserna i staden för att alla elever ska nå målen.

Ja, kunskap är nyckeln, det instämmer jag också i. Men då är det helhetssynen på kunskap och lärande som är viktig. Alla de där kringgrejer som du lite föraktfullt avvisar är lika viktiga, faktiskt.

Du nämner förvaltningen i Farsta. Det var faktiskt inte så att förvaltningen lade ett negativt svar till en ny skolplan. Det stämmer att man problematiserade vissa delar, men man var inte negativ i själva skolplanen.

Dessutom pågår det en väldigt bra utveckling i Farstas skolor, bland annat genom Kompetensfonden.

Anförande nr 172

M a d e l e i n e S j ö s t e d t (fp): Jag kan inte tro att Inger Stark menar allvar. Tror Inger Stark att det är resursfördelningssystemet som löser den svenska skolans kris? Man bara tar sig för pannan. Du kan inte mena allvar!

”Problematisera” är ett populärt ord. Förvaltningen i Farsta säger att det är mycket viktigt att Stockholmsproven i matematik får vara kvar, att det är mycket viktigt att

Stockholmsproven i svenska får vara kvar och att det är mycket viktigt att läsutvecklingsbedömningen som Jan Björklund införde får vara kvar. Visst kan man kalla det för att problematisera, i och för sig – men budskapet är oerhört klart.

Det är kunskaper som är nyckeln till klassresan, inte ett nytt resursfördelningssystem.

Anförande nr 173

H a r d y H e d m a n (kd): Ordförande, fullmäktige! Ordet segregation har nämnts flera gånger i den här debatten. Nu ska fördelningssystemet delvis användas med det vällovliga syftet att minska segregationen.

I en nyligen utgiven rapport från projektet Restate, som studerar storskaliga och segregerade bostadsområden i Europa, bland annat Tensta och Husby, konstateras att mängder av interventioner har gjorts genom åren på utbildningsområdet, på det sociala området och på arbetsmarknadsområdet, utan att det har givit någon effekt. Segregationen har inte minskat av det.

Jag skulle bara vilja säga att jag tror att vi tror – i den här salen och i andra salar – att vi löser problemen inom området. Det måste göras något åt de här bostadsområdena. De är nämligen planerade för segregation, och det kan man inte lösa med ett resursfördelningssystem!

Som exempel kan nämnas den tredje variabeln i den socioekonomiska fördelningen, som är formulerad så här: Andelen barn med utländskt födelseland eller där båda föräldrarna är utrikes födda. Så lägger man sedan ihop språkstöd, svenska 2, modersmål, flyktingskolbarn med medel för barn med särskilda behov och för över till tilläggsbelopp.

Problemet är bara det, att de barn som i dag väljer att läsa finska, turkiska, grekiska eller estniska ofta är barn till föräldrar som är födda i Sverige. De har en rättighet att välja sitt modersmål. Vad som nu kommer att hända med det här systemet är att man använder resurserna till barn med särskilda behov, men man bortser från barnens rätt att välja sitt modersmål som språkundervisning.

Låt mig ta ett exempel. Det finns en lärare i finska som undervisar i Stockholm med massor av föräldrar som är födda i Sverige. Finska är ett gammalt hederligt svenskt minoritetsspråk. Hon har sju elever i årskurs noll till sex. För detta får hon en timma i veckan, att lära de barnen finska!

Erfarenheter från andra kommuner visar att när man lägger ned systemet på stadsdelar och blandar ihop alla resurserna, är det minoritetseleverna som förlorar mest. Det kommer att betyda att man dödar minoritetsundervisningen i kommunerna, om man inte respekterar föräldrarnas rätt att välja språk för sina barn.

Sverige är ju ett av de länder som har stor brist på språkkunniga människor. Modersmålet är en rättighet. Det står här att stadsdelarna och skolan har bäst kunskap om barnen i elevgrupperna – men föräldrarna kanske också har vissa krav och rättigheter?

Jag hoppas att det inte kommer att gå så att systemet möjligen har någon effekt!

Anförande nr 174

Borgarrådet Nilsson (s): Jag tror jag kan lugna Hardy. Det framgår av skollagen att de elever som har ett annat språk än svenska som ett levande språk i hemmet har rätt att få modersmålsundervisning som språkundervisning. Vi ändrar inte i lagstiftningen, utan den kvarstår så den rätten har man fortfarande.

Däremot menar jag att vi för dåligt har använt modersmålet som ett stöd för kunskapsutvecklingen, framför allt för nyanlända flyktingar och invandrare.

Jag vet att du var inblandad i att se till att man tog fram det utmärkta arbetet Den röda tråden under förra mandatperioden, med bland andra språkforskaren Monika Axelsson, som så tydligt visar hur vi borde jobba med svenska språket och elevernas modersmål, som de talar med mamma och pappa, tillsammans för att klara skolframgången för eleverna. Detta är en kärnfråga, om vi ska kunna nå de elever där många i dag misslyckas med målen därför att deras svenska språk inte är tillräckligt väl utvecklat.

Och vi vet vad vi behöver göra: Vi behöver ha studiehundledning, vi behöver ha tvåspråkig ämnesundervisning. Det är det vi försöker fokusera på i den här skolplanen.

Rätten till modersmålsundervisning finns kvar, den är lagstadgad.

Anförande nr 175

Hardy Hedman (kd): Problemet är bara att föräldrarna har rätt till att barnet får modersmålsundervisning om det finns fem elever som talar samma språk i kommunen. Men om man lägger ut detta på stadsdelarna, ska arton stadsdelar hålla på och fråga var eleverna går för att de ska få sin rättighet tillgodosedd? Det finns brister i detta.

Annars är det roligt att stödundervisningen på modersmålet kommer tillbaka. Det var vad vi hade i Stockholm 1974, så det är alldeles utmärkt!

Anförande nr 176

Borgarrådet Olsson (v): Ordförande, fullmäktige! Äntligen får jag prata om FN:s barnkonvention och det reviderade handlingsprogrammet! Jag är ledsen att jag inte var i salen när Göran Holmström tog upp det tidigare, men jag hörde vad du sade.

Vad jag skulle vilja lägga till i det sammanhanget är att den reviderade handlingsplanen nu kommer i samma sjok som skolan, och skolan i sig är väl en naturlig plats att jobba med barnkonventionen – det är ju där man möter alla barn som finns i hela staden.

Men barnkonventionen handlar inte bara om skolan, utan alla verksamheter har faktiskt en skyldighet att verka i barnkonventionens anda. För vissa är det lättare, för andra förvaltningar och bolag är det inte lika naturligt.

I programmet lyfter vi några av artiklarna – men det innebär inte att man ska strunta i de övriga artiklarna. Sverige har ju anslutit sig till barnkonventionen och därmed hela barnkonventionen och alla dess artiklar. Vi väljer ändå att nu lyfta några av dem, som lyfter barnperspektivet och barnens rätt.

I det fortsatta arbetet med förverkligandet av barnkonventionen och handlingsprogrammet är det viktigt att se till att barn och ungdomar får vara med och komma till tals, att vi lyssnar till deras åsikter och att man inför varje beslut utgår från barnens bästa. Jag vill att Stockholm ska vara den stad som lyssnar på barnen.

Jag har hört många olika argument här, och det finns också många goda förslag. Ett av de sämre var kanske när någon för cirka två timmar sedan nämnde att det här med ett ungdomsparlament var en urtöntig idé. Då måste man fråga sig om det verkligen var en så urtöntig idé att lyssna på ungdomarna, som där lyfte fram olika motioner och idéer som sedan lyftes in här i fullmäktige och på det sättet fick ta del i debatten.

Göran Holmström lyfte frågan om föräldrarna, och många andra har gjort det. I barnkonventionen ingår också föräldrarnas roll och ansvar, och andra vuxnas också. I det här programmet har vi ändå valt att lyfta det perspektivet att lyssna på barnen och barnens rätt i samhället och se till att barnperspektivet ska få en genomträngning i hela staden.

Jag säger ”äntligen”, herr ordförande, av det enkla skälet att under hela förra mandatperioden andades man aldrig om barnkonventionen och de rättigheter som barnen har. Man lade den längst ned i byrålådan. Därför är jag glad över att vi har plockat upp den igen och yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 177

Göran Holmström (kd): Det var bra att Margareta kom upp och tog en diskussion om barnkonventionen. Det verkar ha blivit en trend att det just är i Sverige som man betonar hur viktigt det är att lyssna på barnen utifrån barnkonventionen. Jag håller helt med, det är naturligtvis en viktig del precis som du säger. Men de andra delarna i barnkonventionen förtigs från svensk socialdemokrati och från det svenska vänsterpartiet. I andra delar av världen har föräldrarnas möjligheter, betydelsen av en stabil uppväxt och det offentligas ansvar att stödja vårdnadshavarna en betydligt starkare ställning än här i Sverige.

Jag tror alla är medvetna om att det här är ett uttryck för ideologi. Det är inte så att ni bara har valt att betona vissa delar i handlingsprogrammet, utan ni har valt att betona vissa delar i barnkonventionen därför att de andra delarna inte passar in i den sociala ingenjörskonsten och i er moderna utbildningspolitik.

Anförande nr 178

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Det är allt en lustifik slutsats du drar! Jag tycker att det är väldigt viktigt att lyfta barnen och lyssna på dem. Jag tycker att man lyssnar alldeles för lite på barnen och ungdomarna. Jag tycker att vi har lyssnat alldeles för lite på barnen och ungdomarna, och jag tycker att man i resten av världen också lyssnar för lite på barnen och ungdomarna.

Det finns några goda exempel, bland annat från FN, där man har lyft in barnen och satt sig ned och lyssnat på vad världens barn tycker. Det har vi varit ganska dåliga på.

Det finns naturligtvis mycket vi behöver jobba med, även föräldrarnas medverkan inte minst i skolan, som har diskuterats här. Men vi jobbar väldigt sällan mera konstruktivt med barnen. Vi analyserar sällan de beslut vi fattar utifrån barnens perspektiv, och det är det det handlar om. Det är därför vi har lyft det.

Ni lyfte ingenting, Göran, under fyra år! Ni lade det längst ned i byrålådan och struntade totalt i barnkonventionen.

Anförande nr 179

M a r t i n a L i n d (fp): Hej hej! När jag var liten brukade jag läsa en väldigt informativ tidning som heter Kamratposten, där man kan lära sig mycket som man inte lär sig i den vanliga skolan. Kanske har Erik Nilsson också läst den och det är därför han har blivit så allmänbildad. Den kan för övrigt rekommenderas för dem som tror att det värsta som kan drabba en i skolan är betyg.

I Kamratposten finns det bland annat massor av insändarsidor där barn och ungdomar berättar om sina liv, vad som händer dem och så där. På de sidorna fanns det helt osvikligt varje månad den klassiska insändaren om tafsande, om tjejer som blir tafsade på av killar i sina klasser, småkillar eller killar i tidiga tonåren. Det är en vanlig form av övergrepp som tjejer på något sätt förväntas acceptera i skolan. Det som var intressant med de här insändarna var att många av de här ganska olyckliga tjejerna hade gått till sina fröknar, som hade sagt: Men det är ju bara på skoj, killar är så där. Det är egentligen ganska roligt. Ni kanske kan hålla ihop och försöka säga nej.

Ungefär så sofistikerat blev det med handlingsplanen mot sexuella trakasserier när jag gick i skolan.

Det är nämligen sexuella trakasserier det rör sig om. Jag har läst att ungefär 25 procent av alla elever drabbas av detta – jag antar att det är ett understatement för vissa tjejer i vissa åldrar.

Det finns en intressant motion här som jag har läst. Jag har suttit och bläddrat fram och tillbaka om motion, skolplan och så vidare, men jag förstår inte riktigt.

Först säger Inger Stark att hon vill ha en särskild handlingsplan mot sexuella trakasserier, men sedan visar det sig att det ville hon tydligen inte alls. Hon ville ju avskaffa den handlingsplan som fanns, och i stället ville hon ha den nya skolplanen

som ska göra alla elever så glada därför att den bara är en tredjedel så lång som den förra.

Sedan sägs det att skolan har ansvaret för att lösa de här problemen – men samtidigt tar man bort alla disciplinära verktyg och förflyttar hela ansvaret till eleverna. Jag älskar det senaste argumentet: man ska inte införa nya policyer, för då blir det liksom så himla förvirrande att ingen kommer att förstå längre vad det är som gäller.

Inger Stark uttalar sig över sin egen motion och säger att man ska inte ha en handlingsplan utan i stället ska man ha den här skolplanen. Jag förstår inte alls!

Jag anser att vi har ett ansvar att sända ut en signal ut till Stockholms skolor: Det här är inte acceptabelt. Alla människor som drabbas av sexuella trakasserier eller mobbning ska alltid ha skolan, kommunen och skolplanen på sin sida. Visserligen är skolplanen väldigt lättläst, det ska sägas; den som läser den förstår att här finns det ingen handlingsplan att luta sig emot.

Jag anser att ni sviker detta ansvar när ni avskaffar den antimobbningsplan som finns och ersätter den med ingenting. Jag anser att förslaget bör avslås, och jag yrkar bifall till den borgerliga reservationen.

Anförande nr 180

I n g e r S t a r k (v): Ja, det är oerhört viktigt att arbeta mot sexuella trakasserier och sexualiserat våld, som faktiskt är ett allvarligt problem. Jag instämmer helt i det.

Det var också därför jag lyfte fram i båda mina första inlägg hur viktigt det är med ett jämställdhetsarbete på skolorna. Det fanns inte ett ord om något sådant i er skolplan. Den mobbningspolicy som du talar om tycker jag inte heller var tydlig just på det här området.

Ja, jag skulle vilja ha väl utarbetade handlingsplaner mot sexuella trakasserier på våra skolor. Jag vill också ha jämställdhetsgrupper, där man arbetar aktivt med det här bland eleverna. De menar jag ska ha stöd från skolans ledning.

Sedan måste man också utvärdera. En del skolor har handlingsplaner mot detta, andra har det inte. Man måste naturligtvis arbeta för att alla har det, men man måste också arbeta för att de kan utvärderas. Det har vi med i vår skolplan och strategin för elevhälsa. Vi har en strategi mot all kränkande behandling.

Anförande nr 181

M a r t i n a L i n d (fp): Nej, Inger Stark, du är ungefär lika kraftfull som de där fröknarna som säger: Ni kan väl hålla ihop och säga nej.

Det är över huvud taget inte unga tjejers ansvar att se till att det inte förekommer sexuella trakasserier i skolan! Det är skolans ansvar, och det är vårt ansvar. Det ska stå i skolplanen.

Det är inte alls förvirrande för unga tjejer att ha en policy mot sådant.

Jag tror att du och jag fullkomligt håller med varandra om det här, så jag förstår inte varför du har gått med på den här konstiga planen och ta bort den plan som fanns, i stället för att utveckla den och komma med några konkreta förslag.

Jag tror att det här handlar om att ni inte vill ta tuffa tag mot dem som trakasserar andra elever. Det går ut över de svaga eleverna i skolan!

Anförande nr 182

Borgarrådet N i l s s o n (s): Martina har naturligtvis alldeles rätt. Ingen elev ska behöva bli utsatt för vare sig mobbning eller sexuella trakasserier, verbalt eller fysiskt.

Vi skiljer oss bara på en punkt. Hur skickar man ut en stark signal om det?

Jag menar att den starkaste signal vi kan skicka ut är att lyfta fram det som finns, som ska gälla för alla skolor i hela Sverige, där det finns riktlinjer för hur man ska arbeta mot sexuella trakasserier, och se till att de verkligen fullföljs.

Problemet är att om man tror att man har åtgärdat problem genom att anta en ny policy i Stockholms fullmäktige, när allting redan finns beslutat på den statliga nivån, så förvirrar man inte eleverna – för jag tror inte att de känner till vare sig det ena eller det andra – men skolledningen. Det blir inte tydligt vad som ska göras.

Vi ansluter oss till de riktlinjer som finns från Skolverket. Vi betonar både i elevhälsostrategin och i skolplanen att vi ska följa upp det, det vill säga kolla att skolorna verkligen jobbar mot detta. Det är starka signaler.

I sak har du helt rätt, men jag tror att du har fel i hur man ska styra.

Anförande nr 183

M a r t i n a L i n d (fp): Den starkaste signalen du sänder ut, Erik Nilsson, är att du avskaffar det enda programmet som finns.

Ju längre debatten fortsätter, desto mer slingrig och formalistisk blir du och hänvisar mer och mer till din gode vän Thomas Östros. Att allt Thomas Östros gör skulle vara en stor framgångssaga för Sveriges elever och skola är nog en version som du han delar men kanske inte så många andra. Jag tror att om du gick ut och frågade unga tjejer i svenska skolor om de tycker att det görs tillräckligt mot trakasserier i dag, så skulle de inte tycka att Thomas Östros förslag var tillräckligt.

Anförande nr 184

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (mp): Herr ordförande, fullmäktige! Ett av de viktigaste uppdragen som skolan har tycker jag är hur man kan få eleverna att hålla uppe intresset för skolan genom många och långa år. Att svaret skulle vara betyg eller mer prov tror inte vi på. Däremot verkar det som om många har en insikt, fast de angriper den på lite olika sätt, att eleverna faktiskt är olika. Det krävs olika pedagogik, olika sätt att kommunicera kunskaper till olika elever.

Eleverna lär sig av lust och intresse. Hur skapa den miljön i skolan, och behålla den? Det tenderar att vara en del som avtar allt eftersom tiden går, för många elever. Hur kan man stimulera detta?

Insikten om att näringsriktig kost har betydelse. Jag tycker ändå att debatten ute i samhället och även här i fullmäktige har lett fram till att fler och fler inser att mer näringsriktig kost ger energi, ökar koncentrationen för eleverna och därmed också skapar möjligheter för att lära sig mer.

Insikten om att eleverna har olika dygnsrytm. Hur ska skolan kunna hantera det? En grundförutsättning är återigen att ha klart för sig att eleverna inte är till för skolan utan att skolan ska vara till för eleverna.

Att skolk är symptom på ohälsa, om att skolan ska vara till för eleverna totalt sett och inte tvärtom, kan jag känna går som en rödgrön tråd genom diskussionen och förslagen.

Insikten att varje elev ska känna att de har betydelse och kan påverka och att det här med demokrati inte är något man ska läsa om och som ska komma senare i ens liv utan att det ska man leva med redan i skolan.

Att man lär sig väldigt mycket utanför skolan har också flera tagit upp, att regelbunden motion i någon form ger energi och att omväxling i skolarbetet också ger energi, liksom att resursfördelningssystem är av betydelse.

Man kan fundera på: Är det vettigt att ha resursfördelningssystem? Ja, vi har kommit fram till att vi tycker det. Hur ska det då se ut? Det är vettigt att stärka de socioekonomiska faktorerna. Det är bra att vi inte genomför allt på en gång utan i två steg. Då kan man följa upp och se hur det slår på olika sätt. Det betyder också att vi har två budgetar som vi kan använda i det nya resursfördelningssystemet. Hur ser viktningen ut i de socioekonomiska faktorerna? Vi tycker att det är bra att det är lika stort. Men är det någonting jag känner är ännu mer aktuellt den här gången än förra gången vi diskuterade resursfördelningssystemet, vilket inte var så länge sedan, så är det ohälsotorn. Jag tror faktiskt att det kunde vara bra om man kunde hitta ytterligare en faktor framöver, och jag tror att ohälsotorn har en viktig roll i det hela.

Anförande nr 185

Å s a E k e l u n d (m): Jag kanske ska börja med att tala om att jag är utbildad lärare och har arbetat i 15–16 år, så jag vet även från andra hållet, inte bara vad jag har läst.

Jag gick själv i en skola som inte var så kul, men jag hade tur som hade bra lärare. Det fanns de som gick efter mig och runt omkring som aldrig skulle sätta sina barn i en kommunal skola, utan de har valt friskola till sina barn. Det gjorde inte jag. Däremot kan jag så här i efterhand tycka att jag kanske borde ha gjort ett annat val.

Närvaron i skolan har man alltid haft koll på. Det måste man göra för att kunna fånga upp elever för att det inte ska bli problem senare. Det finns många som kan må

tråkigt, och det kan bero på mobbning eller på understimulans i skolan därför att man inte får sina egna intellektuella eller känslomässiga behov tillfredsställda. En stor del av orsakerna till detta tror jag är att en väldigt stor del av dem som arbetar i skolan saknar utbildning. Det saknas utbildade lärare. 8 procent är långtidssjukskrivna, och 20 procent av dem som arbetar saknar utbildning. Det här ger naturligtvis resultat.

Hur ska man då på ett vettigt sätt kunna fånga upp de här eleverna och ge dem den kunskap som vi så gärna vill att de ska få? Det är helt klart motsägelsefullt.

Likaså antalet elever i varje klass.

Segregering har flera nämnt. Jag har erfarenhet från både Botkyrka kommun, Rinkeby och Kista, där jag har arbetat. I Rinkeby var vi två lärare som delade på en klass med tolv barn, och vi hade alltså sex barn var. Annars har jag haft 25.

I Bromma, som nu är aktuellt för nedskärning, får man verkligen, som det står i motionen, ha stor kreativitet för att med de olika förutsättningar som skolorna har hitta former utifrån de lokala behoven. Ja, det stämmer jättebra! Där var det nämligen en klass utan några som helst böcker. Som lärare kan man gärna vara kreativ, men att gå ut i skogen och plocka kottar dagarna i ända året runt i alla årskurser ger inte så hemskt mycket kunskaper.

Anförande nr 186

I n g e r S t a r k (v): Ordförande, fullmäktige! Jag tycker det är bra att du, Martina, tar upp detta med sexuella trakasserier och jag instämmer helt i det du säger. Att agera som de lärare du nämner gör är förkastligt, men jag vet att det är ganska vanligt förekommande.

Det är just därför som skolorna måste jobba med en genomtänkt genuspedagogik. Det är det enda sättet att på sikt verkligen komma till rätta med problemet.

Jämställdhetsrådet har i sin verksamhetsplan för mandatperioden lyft fram just jämställdhetsarbetet i skolorna och arbetet mot sexuella trakasserier. Vi har haft ganska mycket med skolorna, både skolledningar och de jämställdhetsgrupper som finns. Det har också varit flera som har kommit och redovisat hur de arbetar på våra möten med rådet. Men det här måste vi naturligtvis följa upp.

Naturligtvis måste skolorna ha handlingsplaner mot sexuella trakasserier. Det är nämligen inte riktigt samma sätt att jobba som när det gäller mobbning och annan kränkande behandling.

Men det viktiga är ju att planerna följs, att man aktivt arbetar med det här på skolorna och att man också har en genomtänkt genuspedagogik som på sikt gör att vi blir jämställda. Det är faktiskt viktigt att vi också för den diskussionen här i fullmäktige – det pratas alldeles för lite om jämställdhet.

Det har sagts i debatten, bland annat av Ewa Samuelsson, att ingen har ansvar när vi skriver att alla på skolan är ansvariga. Det stämmer inte, menar jag. För det första finns det ett viktigt avsnitt om ledarskap under rubriken De nödvändiga redskapen,

där både rektor och lärare lyfts fram och att deras ledarskap behöver utvecklas. Att all personal sedan ska utveckla ett medvetet arbetssätt tycker jag är självklart. De som arbetar på skolan har ansvar för hur skolans arbete ser ut.

Bifall till kommunstyrelsen!

Anförande nr 187

M a r t i n a L i n d (fp): Ja, jag har läst din motion, och jag tror också att vi håller med varandra om väldigt mycket. Det är roligt att du instämmer i vad jag säger.

Därför är det så tråkigt att du med full kraft kör över dig själv i ditt eget yttrande över din egen motion, i sällskap med Erik Nilsson. Jag förstår inte varför du går med på att avskaffa den policy som finns i stället för att utveckla den, fortsätta med den eller vidta någon som helst åtgärd för att man ska kunna straffa elever som trakasserar andra elever. Det är inte tillräckligt, när någon har blivit utsatt för grova kränkningar, att säga: Nu sätter vi oss ned och diskuterar värdegrunden!

Anförande nr 188

I n g e r S t a r k (v): Nej, det är definitivt inte tillräckligt att säga: Nu ska vi diskutera värdegrunden! Om det sker grova sexuella trakasserier och våld så måste det få sanktioner. Det är självklart. Det är ju ett brott!

Men den mobbningspolicy som du hänvisar till innehöll definitivt inga kraftfulla åtgärder som kunde leda fram till att det här försvinner. Problemen är ju lika stora i dag, kanske ännu större.

Jag tycker inte att jag kör över mig själv. Jag menar att det vi skriver i skolplanen och det sättet vi vill utvärdera detta är ett bra sätt att arbeta.

Anförande nr 189

E w a S a m u e l s s o n (kd): Men Inger, det är väl en viss skillnad om man skriver att skolan specifikt ska utveckla till exempel matematikundervisningen. I en skola där det råder skolplikt för eleverna att delta måste det vara tydligt vem som ansvarar för den del som är utbildningsdelen, och det ska klart framgå i en skolplan.

Anförande nr 190

I n g e r S t a r k (v): Jag tycker att det är tydligt, bland annat i det avsnitt som jag lyfte fram om utveckling av ledarskapet på skolorna.

Men sedan är det faktiskt viktigt att all personal som jobbar på skolorna också har ansvar.

Anförande nr 191

Y v o n n e F e r n e l l - I n g e l s t r ö m (m): Ordförande, fullmäktige! Frågan engagerar så många barn och föräldrar i Bromma med flera stadsdelar att det

förtjänar att vi uppehåller oss ytterligare en stund vid ärendet om resursfördelningssystemet.

Vissa omfördelningar mellan stadsdelarna har alla förståelse för, och därför råder det också redan i dag skillnader mellan stadsdelarna, till exempel Skärholmens 81 000 kronor per elev, Brommas 57 000 per elev och Norrmalms 49 000, för att bara nämna några. Nu ökar man omfördelningen ytterligare med det här förslaget.

Prissättning på barn på det här sättet tycker jag är synnerligen olyckligt. Det finns till och med risk för att detta i stället skapar motsättningar mellan stadsdelarna, och det kan knappast vara önskvärt.

För de barn som fått en medicinsk diagnos kommer inte någon förändring att vara märkbar, sägs det i tjänsteutlåtandet. Ja, det är väl rätt självklart eftersom det finns en lagstiftning som ytterst garanterar att just de barn som är diagnostiserade får den hjälp de behöver på grund av sitt handikapp.

Men verkligheten är ju sällan svart eller vit. Mellan de diagnostiserade barnen och de övriga finns också en relativt stor grupp barn med olika grader av svårigheter i skolarbetet, från mindre till större svårigheter, men inte så stora att man passerar över gränsen för att få en medicinsk diagnos. Hur ska man kunna arbeta med stöd och insatser för de här barnen i de "förlorande" stadsdelarna? Det råder redan i dag problem med att erbjuda insatser för just den gruppen barn. Tappar man, som nu i Bromma, där man förlorar mest, över 20 miljoner kronor på bara förskola och skola, så får det mycket svåra konsekvenser.

Förutom detta har man i ett helt annat ärende avskaffat den särskilda flykting-skolpengen, och det drabbar utöver allt det övriga ytterligare just de stadsdelar som har genomgångsbostäder. Dit hör Bromma.

Bromma måste få de resurser som behövs både till förberedelseklasser och till sina elever i övrigt!

Slutligen måste jag få konstatera att en mer krånglig, invecklad och svåröverskådlig modell för resursförändringar får man leta efter. En modell måste vara överblickbar och kunna förstås av var och en.

Jag yrkar avslag på ärendet och ställer mig bakom den borgerliga reservationen.

Anförande nr 192

Borgarrådet N i l s s o n (s): Jag tycker det var bra att Yvonne Fernell-Ingelström tog upp de här gråzonsbarnen, som inte har en tydlig diagnos.

Det framgår av remissyttrandena till resursfördelningssystemet att man från de mer välbärgade stadsdelarna har noterat att det är många av de barn som kommer flyttande från de mest utsatta stadsdelarna som man menar har särskilda behov, som behöver mer stöd – fler gråzonsbarn, alltså. Det intressanta är att bedömningen från de stadsdelar som har lämnat de barnen ifrån sig är att de är de mest resursstarka barn som de har haft i sina skolor som har flyttat.

Du får väl fundera över var vi ska lägga ribban: När betraktar vi ett barn som ett barn med behov av särskilt stöd, när sätter vi in särskilda åtgärder och inte?

Du säger att du är emot prissättning på barn. Då måste jag ställa frågan: Är det prissättning på barn du är emot, eller är det hur prislistan ser ut som du är emot? Om jag har förstått det rätt är ni ju för en peng som är lika för alla och som ger väldigt olika möjligheter för olika barn.

Anförande nr 193

Borgarrådet Söderlund (m): Herr ordförande! Som jag sade tidigare tyckte jag faktiskt att Erik Nilsson när han kom in i fullmäktige var en frisk fläkt här i salen. Det fanns en sorts profil av nymodernitet och att göra upp med gamla floskler.

Nu är det bara att konstatera att det här blev den trista återställarnas kväll som man kunde förvänta sig. Det hänvisas till gymnasieförordningar som förbjuder skolk på betygen, det talas om forskningsrapporter som på något vis skulle bevisa att man inte ska ha normala regler i skolans värld. Tumskrubarna dras åt för en rad olika verksamheter inom skolan. Flumskolan återinförs. Klasskampen är återinförd.

Erik Nilsson, det känns att ambitionerna går vidare. Det är oppositionsledarskapet i Stockholms stadshus som hägrar, det är arbetarkommunens välsignelse som ska nedkallas – eller, som det blev i kväll, utbildningsdepartementets välsignelse. Det kanske är en plats i Göran Perssons nya, ombildade regering som ska kröna karriären? Jag vet inte.

Vad jag däremot vet är att förnyelsen av skolan och förnyelsen av ytterstaden handlar inte om orättfärdiga resursfördelningssystem, utan det handlar om att bejaka den moderna inriktning på skolan som vi införde i Stockholm och som den borgerliga regeringen införde i Sverige. En av de viktigaste förändringarna i skolan under 1990-talet var ju friskolereformen, och den har betytt otroligt mycket för skolornas sätt att jobba i hela staden, både ytterstad och i innerstad. Det är beviset för att det faktiskt inte bara är resursernas storlek utan också hur de används som är en viktig faktor för framgång i skolans värld.

Herr ordförande! På en minut och 20 sekunder vill jag nu fortfarande be om svar från de fyra ledamöter som varit ännu mer skamlösa än Socialdemokraterna som helhet, som ju före valet gick ut och lovade guld och gröna skogar – jag hörde Erik Nilsson stå på gator och torg och berätta om alla de enorma nya resurser som skulle välla över skolan. Nu ska det i stället dras ned, i Bromma ska det dras ned så där 50 miljoner spänn om man räknar ihop alltihop med inriktning på 2005 och resursfördelningssystem.

Karin Hanqvist har passat på att bli utkvittad 18.25, så hon är liksom inte kvar, men ni andra som har stått inför föräldrar och elever och sagt att ni är emot det resursfördelningssystem som Erik Nilsson trummar igenom i kväll, hur tänker ni rösta?

Tänker ni stå bakom det här förslaget, som är djupt orättfärdigt, som innebär att 24 elever av 48 på Nya Elementar i Bromma får lämna sin skola, som innebär att i en

skola på Norrmalm kommer man att tvingas ta bort samtliga speciallärare och de eleverna med särskilda behov hänvisas till andra skolor, Karlbergsskolan och på andra ställen. Nu är det dags att visa om ni står bakom det ni vågade säga på föräldramötet, eller har ni kommit in i fåran mellan marxisterna och den nyröde Erik Nilsson?

Nu är det dags att bestämma sig. Ni får banne mig lov att tala om hur ni tänker rösta och vittna i talarstolen, varför ni plötsligt är för det system som ni var emot!

Herr ordförande! Vi kommer att bekämpa det här orättfärdiga systemet. Vi kommer att överklaga det och vi kommer att riva upp det så fort vi får chansen.

Anförande nr 194

A b e b e H a i l u (s): Jag undrar, Söderlund, om både Bromma och Rinkeby förlorar – är då inte fördelningssystemet ganska rättvist? Tycker du inte det, om alla förlorar? Det betyder ju också att alla gynnas.

Anförande nr 195

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Jag tycker att du pekar på en viktig punkt, nämligen det totala lotteri som Erik Nilsson i själva verket trummar igenom i kväll, där man låter Rinkeby få indragna resurser till skolan efter att man har använt hela kvällen till en retorik som handlar om att de stadsdelarna har för lite pengar, som om det var det som var det stora problemet.

Herr ordförande! Det är inte det som är det stora problemet. Det stora problemet är att ni går baklänges mot framtiden och inte har någon idé om hur skolan ska utvecklas positivt, annat än att hålla över den nya tusenlappar. Men det är inte det som är svaret – och framför allt inte att ta ifrån de stadsdelar som också har behov, där man har 48 elever med speciella behov och ska halvera det antalet när ert förslag har gått igenom. Det gäller elevers rätt att oavsett var de bor i staden ha samma rätt till stöd och hjälp när de så behöver.

Vem har rätt? Är det ledamöterna som satt på de bakre bänkarna och höll med föräldrarna för tre veckor sedan? Ni som höll med dem för tre veckor sedan, varför håller ni inte med dem i kväll? Vad är det som har hänt under de här veckorna?

Anförande nr 196

E w a S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Jag vill återgå till det vi har pratat om tidigare som gäller tydligheten i skolplanen.

Både Lärarnas riksförbund och Lärarförbundet ifrågasätter den och vill ha tydligare formuleringar. Kommunstyrelsens handikappråd säger att det krävs tydligare mål och en genomtänkt strategi på varje skola för de funktionshindrade elevernas skolgång. Man säger att förslaget till skolplan är allmänt hållet och innehåller många vackra ord. I Enskede-Årsta säger ledamöterna för Vänsterpartiet och Miljöpartiet att man saknar tydlighet när det gäller de funktionshindrade elevernas skolgång. Där får ni alltså medhåll från er egen sida.

Det har också flera gånger talats om att skolplanen inte ska tala om hur utan bara om vad som ska göras. SLK tycker det är bra att genomförandet sker på det sättet, och Erik Nilsson har vid flera tillfällen också framfört vikten av att man inte talar om hur.

Samtidigt kan man i läroplanen tydligt läsa att vad som är viktigt är att jobba ämnesövergripande, att konstarterna kommer in när man ska jobba med språkutveckling och så vidare – det är konkreta pedagogiska uppgifter som jag trodde att lärarna skulle få vara med om att välja själva. Att lära med alla sinnen är ingenting nytt som Socialdemokraterna har kommit på, utan det kan de professionella ute i skolorna sedan lång tid tillbaka, och de utnyttjar det också.

Här går det alltså lite stick i stäv, vad man säger och vad man gör konkret i skolplanen.

Till sist, återigen: Stadsledningskontoret tror inte att skolplanen ska vara kostnadsdrivande för skolorna, eftersom skolorna redan i dag arbetar till stor del efter de intentioner som finns i förslaget till skolplan som nu ska tas. Då måste ju vår skolplan ha varit väldigt bra med era ögon sett, om det redan är genomfört som ni nu tror att ni ska genomföra!

Anförande nr 197

J a r i V i s s h e d (s): Ordförande, fullmäktige! Jag vet inte om det var mig Micke Söderlund syftade på när han sade att man skulle ha gett en massa löften till föräldrar. Vi hade förslaget till resursfördelningssystem på remiss i Kungsholmens stadsdelsnämnd, och vi stod bakom det. Jag vet inte vilka uppgifter det är du går på, Micke.

Det har uttryckts en del oro för skolsituationen med anledning av resursfördelningssystemet för Kungsholmen. Som fembarnsfar och boende på Kungsholmen borde väl jag också vara orolig, men det är jag inte. Om man tittar på de skolresultat som vi får på Kungsholmen när det gäller behörighet till gymnasieskolan, är det någonstans runt 97, 98 eller 96 procent varje år som har behörighet till gymnasiet, och den nivån är jag övertygad om att vi kommer att behålla och om möjligt öka.

Jag hade nog varit mer orolig om mina barn hade gått på Bredängsskolan i Skärholmen, där var femte elev saknar behörighet till gymnasiet, eller på Kämpingseskolan i Spånga-Tensta, där varannan elev saknar behörighet till gymnasieskolan – varannan! – eller Rågsvedsskolan i Vantör, där var fjärde elev saknar behörighet, eller Grimtaskolan, där 30 procent av eleverna saknar behörighet.

Det här tycker jag är den stora skolpolitiska utmaningen för grundskolan i Stockholm. Hur ska vi kunna lyfta ett antal av våra grundskolor så att man ökar antalet behöriga till gymnasieskolan?

Jag tycker att det resultat många skolor presterar inte duger. Med den politik som vi föreslår vill vi öka möjligheterna för de skolorna, för vi vill att de ska prestera bättre. Det duger inte att 20–40 procent av eleverna saknar behörighet till gymnasieskolan.

De här skolorna måste prestera bättre, och som jag känner det gör vi det möjligt med vår politik.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 198

Borgarrådet Söderlund (m): Herr ordförande! Jag tackar Jari så mycket för det där svaret. Jag hoppas att du också sprider det ordentligt bland kungsholmsborna, eftersom ni kom överens om att ni skulle uppvakta stadens ledning med anledning av de orimliga konsekvenserna av det förslag som i kväll läggs i alla fall får för föräldrar och elever på Kungsholmen.

Jag ser med spänning fram emot att du affischerar att du och Erik Nilsson har torgmöten och berättar för alla på Kungsholmen att ni står helt bakom att deras barn ska få sämre förutsättningar att nå sina mål efter årsskiftet.

Och om inte ni gör det, ska jag hålla de torgmötena och berätta det för dem, det kan jag garantera.

Anförande nr 199

Jari Visshed (s): Jag kommer inte att smyga med vår politik, inte på Kungsholmen heller.

Men jag antar att du då kommer ut till de skolor som jag räknade upp och redogör för er politik?

Anförande nr 200

Didar Samalétin (fp): Jari Visshed, det är ju bra att du bekymrar dig för Kämpingskolan, som inte finns längre.

Vilken självsäkerhet du har, Jari, som inte är orolig för dina bra barn på Kungsholmen. Vad tycker de andra föräldrarna på Kungsholmen? Råambshovsskolan har inte varit en bra skola, men du vet hur den har arbetat upp sig. Nu ska de insatser som man har bestämt och arbetat med tas bort.

Tala inte bara för dig själv, utan svara på den oro som föräldrarna på Kungsholmen har!

Anförande nr 201

Jari Visshed (s): Det är riktigt att vi har uppnått fina resultat på Råambshovsskolan. Det kommer vi att fortsätta att göra. Jag tror inte den skolan kommer att backa tillbaka med anledning av resursfördelningssystemet.

Vi vet inte ännu riktigt vilka pengar som det kommer att handla om, det kommer vi ju att fastställa i samband med budget och där är vi inte riktigt. I dag jobbar vi med lite fantasiffror. Jag är övertygad om att Råambshovsskolan kommer att prestera bra även framöver.

Anförande nr 202

S e b a s t i a n C e d e r s c h i ö l d (m): Ordförande, fullmäktige! Det är aldrig roligt när man tvingas bli tjugitig, men i det här fallet får vi nog tjata in i det sista.

Man kan diskutera mål, viljor och intentioner – men har man inga förutsättningar att bedriva en fullgod verksamhet så blir det mest tomma ord.

Om det föreslagna resursfördelningssystemet blir verklighet i kväll, så kommer det att bli näst intill omöjligt för många stadsdelar att bedriva en fullgod verksamhet. Det är faktiskt nästan dubbelt så många elever per lärare på Norrmalm mot vad det är till exempel i Rinkeby. Dubbelt så många i dag – och nu ska den skillnaden bli ännu större.

Erik Nilsson har sagt att det är oprofessionellt att ställa barn emot varandra, barn mot barn. Men det är ju precis det han gör! Vad är det som har hänt med solidariteten med de svaga barnen med lässvårigheter som råkar ha dragit nitlotten i stadsdelslotteriet och bo i Bromma eller Norrmalm? Med dem finns ingen solidaritet, dem låtsas man inte om. Är det så bara för att de råkar bo i en stadsdel där s inte råkar ha majoritet just nu? Det vore mycket tråkigt om det vore så.

Systemet slår godtyckligt och underminerar i förlängningen den kommunala skolan. Det är väl inte det ni vill, ni står ju för en offentligt finansierad skola? Låt oss därför satsa på de svaga barnen oavsett var de bor.

Finns det någon gräns för hur många barn den här majoriteten anser det kan vara i en klass – 50, 60 barn? Kan ni säga nästa gång vi ska ha ett nytt resursfördelningssystem hur många barn det ska bli i klasserna på Norrmalm och Bromma då? Finns det någon övre gräns? Nej, det är det man är rädd för, att det inte finns.

Sluta upp med den här politiska resursbesträffningen av svaga barn i vissa stadsdelar och ta ansvar för de svaga barnen oavsett var de bor i Stockholm! Jag yrkar bifall till den borgerliga reservationen.

Anförande nr 203

Borgarrådet N i l s s o n (s): Sebastian Cederschiöld, att höra dig argumentera för en rejäl skattefinansierad skola och riktiga resurser i vård, omsorg och skola är så vackert att tårarna nästan rinner!

Du är så bekymrad över en resursfördelningsförändring som för Norrmalms del innebär minus 1 procent.

Får jag fråga dig en sak, Sebastian Cederschiöld: Har du läst det budgetförslag som Moderata samlingspartiet har lagt fram? Har du sett vad det står där på Utbildningsnämnden? Ni vill ju slå ihop förskola, grundskola och gymnasieskola. Jo, det är ett besparingsbeting på 3 procent. Så alla hemskheter som du räknar upp ska hända på Norrmalm, ta dem tre gånger till och du får de hemska effekter som det skulle bli av ett moderat budgetförslag.

Jag ställer gärna upp på Mikael Söderlunds torgmöten, jag ställer gärna upp på dina torgmöten, Sebastian Cederschiöld, och redogör för effekterna av ert budgetförslag i relation till vårt sätt att fördela resurser för att alla elever ska nå skolans mål.

Anförande nr 204

S e b a s t i a n C e d e r s c h i ö l d (m): Nej, jag har inte läst vårt budgetförslag och jag är förvånad att du har gjort det, för vi har inte lagt något än. Du kanske har någon förhandsinformation som ingen annan har?

Nu är det faktiskt så att vi vill satsa på de svaga barnen, men då måste man ta dem individuellt. Tar man dem kollektivt blir det dyrare, och det är det ni aldrig förstår. Ni kör kollektiva lösningar, och så försvann det några miljoner här, några miljoner där. Riktade insatser och rättvisa insatser är vad vi vill ha, inte orättvisa insatser och pengar i sjön.

Anförande nr 205

M u j d e R a s h i d (v): Ordförande, fullmäktigeledamöter! Jag tänkte återgå till skolplanen. Det tredje viktiga området som lyfts fram i skolplanen är elev- och föräldrainflytande.

Skolans roll för att bevara och fördjupa demokratin är viktig. Att ha inflytande innebär både rättigheter och skyldigheter och är en grundläggande förutsättning för ett demokratiskt samhälle.

För att alla barn och unga ska uppleva verksamheten som meningsfull och lustfylld måste de ha ett reellt inflytande, kunna påverka och ta ansvar för det dagliga arbetet.

Föräldrars och elevers erfarenhet och kunnande ska tas till vara för att tillföra nya perspektiv på verksamheten. Ett ökat föräldrainflytande i skolan skapar delaktighet och ömsesidig förståelse.

Skolan ska uppmuntra och underlätta för föräldrarna att aktivt delta i barnens kunskapsutveckling. I de invandrartäta bostadsområdena fungerar ofta inte detta samarbete på ett tillfredsställande sätt. Det är möjligt att föräldramötena inte fungerar bra för alla. Det är därför viktigt att skolan hittar andra sätt på vilka man kan utöka samarbetet med föräldrarna.

Föräldrarna har alltid det yttersta ansvaret för barnens och ungdomarnas fostran. En kontinuerlig dialog mellan skola och hem kring elevens situation krävs för att föräldrarna ska kunna vara delaktiga i barnens och ungdomarnas skolgång.

Därför yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 206

F r e d r i k M a l m (fp): Det där låter jättebra. Men i slutändan är det ju så att man som elev går i skolan för att man vill lära sig kunskaper.

Elevinflytande är viktigt, men det är också viktigt att se att det avgörande inflytandet är det individuella elevinflytandet. Där har Vänsterpartiet ofta ett problem. Man talar mycket om att elever ska vara involverade på olika sätt i hur skolan styrs och så vidare. Det är bra – men i slutändan är det avgörande för att man har inflytande över sin egen skolgång

- 1) att man har rätt att välja vilken skola man vill gå i, att man har rätt att rösta med fötterna och gå i en annan skola om man inte trivs,
- 2) att man har makten över sin undervisning genom att man har så pass stor valfrihet att man kan forma sitt schema på gymnasiet ganska mycket så att man kan läsa de ämnen man tycker är viktiga. Det urholkar ni på olika sätt, vilket gör att alldeles för få timmar kan eleven i dag bestämma över själv.
- 3) att man har makten över sina egna resultat.

Genom er betygsfientliga politik innebär det också att färre elever kan sträva uppåt och kämpa för bra betyg och få kvitto på det sedan.

Anförande nr 207

M u j d e R a s h i d (v): Fredrik Malm, vi har nog olika syn på hur man ska lösa elevflykten från vissa områden. Ni vill lösa det problemet genom att se till att ytterstadsskolorna töms på elever, som börjar i andra stadsdelar. Vad ska de andra som blir kvar där göra? Ska man lägga ned alla skolor som finns i de invandrartäta områdena och alla flytta till Östermalm eller Norrmalm?

Nej, vi tänker inte lösa problemet på det sättet. Problemet löser man genom att tillföra tillräckligt med resurser i de områdena som behöver mera resurser.

Anförande nr 208

Borgarrådet N i l s s o n (s): Jag märker att presidiet är nervöst över vilket inlägg jag ska göra, men jag tänkte för min del försöka avrunda med det som jag tycker är viktigt med den här skolplanen och den diskussion som har varit i dag. Jag tänker göra det med att berätta om en rektor som jag träffade på ett av mina rektorsmöten.

Han hade räknat ut att en elev tillbringar ungefär två timmar per dag, om man slår ut all tid man är i skolan över ett helt skolår. Så mycket möter vi eleverna i skolan. Han sade så här: Ja, det är klart att det blir skillnad för eleverna. För vad gör de alla de andra 12, 13 eller 14 timmarna som de är vakna? Vad har man för kapital med sig? Vad finns det för kulturellt kapital i hemmet? Hur ser tillgången ut på språket? Vilka tidningar finns där, vilka böcker? Har man råd att åka på resor på semester, delta i kulturupplevelser och så vidare?

Detta styr naturligtvis i oerhört hög utsträckning lärandet och utvecklingen hos de olika barnen. Det är en förklaring till varför skillnaderna är så otroligt stora och varför det sociala arvet är så oerhört tungt.

Då måste vi under de två timmar som vi möter eleverna i skolan mycket intensivt och mycket skarpt försöka kompensera för de skillnader i förutsättningar man får under de andra 13 eller 14 timmarna av vakenhet. Det är därför vi måste styra om resurser efter behov i skolan. Det är också därför vi under de två timmarna måste fokusera på sådana djupkunskaper och sådan djup förståelse att eleverna under hela livet lär sig att sortera och värdera den flod av information och upplysningar som de kommer att dränkas av: media, internet, alla de kontakter man har i samhället. Vi måste ha en kunskapssyn i skolan som gör att eleverna får det kritiska tänkande och den förmåga att förhålla sig till detta som behövs.

Vi har två timmar per dag, under en begränsad tid av livet. Vi måste göra rätt saker, och vi måste möta olikheterna i elevernas förutsättningar.

Jag vill sluta med att uttala mig om det tilläggsyrkande som har lagts av Folkpartiet, som tycker att vi talar för lite om kunskaper i skolplanen. Det tycker inte jag. Jag tycker att vi har en tydlig kunskapssyn, som genomsyrar skolplanen.

Men okej, vi har satt upp ett alternativyrkande. Jag tycker att man kan skriva in i portalparagrafen en mening om kunskapssyn. Jag tycker att felet med Folkpartiets mening är att den är så elevpassiv i sitt förhållningssätt; skolan ska förmedla kunskaper till eleverna.

Vi har följande alternativa skrivning från s, v och mp: Skolan skall ge alla elever möjlighet att erövra de kunskaper och förmågor som de behöver i livet. Jag skulle vilja ställa det under proposition som motförslag till Jan Björklunds tilläggsyrkande.

Bifall i övrigt till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 209

Borgarrådet B j ö r k l u n d (fp): Jag yrkar bifall till mitt förslag.

Anförande nr 210

E w a S a m u e l s s o n (kd): Om det är som du säger, Erik, att man bara träffar eleverna i skolan två timmar under en dag – vilket jag tycker låter fantastiskt lite – är det ju intressant att man i andra sammanhang lyfter fram att föräldrar möjligtvis träffar sina barn öga mot öga och får mer djup kontakt en kvart i veckan. Då kan man börja undra vad det är som händer dessemellan!

Där har vi ett stort ansvar allihop, att skolan utnyttjar den tid som man har till att ge de djupa kunskaper som eleverna behöver i det informationssamhälle och den snabba förändringens tid som vi lever i, men att därutöver också se till att det blir en bra verksamhet i övrigt där de flesta elever i dag ju befinner sig, åtminstone på låg- och mellanstadiet, i olika fritidsaktiviteter som vi ansvarar för i kommunen.

Anförande nr 211

Borgarrådet N i l s s o n (s): De två timmarna var helt enkelt uträknade över hela året, inte bara skolåret. Med alla lov dagar och så motsvarar det ungefär två timmar.

Det är precis den typen av reflexion: när man upplever så mycket vid så många andra tillfällen, har det naturligtvis oerhört stor betydelse vad föräldrarna kan ge sina barn. Det är en förklaring till varför skillnaderna är så stora och så svåra att komma åt.

Som du själv säger är det en utmaning att fokusera på de förutsättningar som finns för att eleven ska kunna fortsätta att lära sig och sortera information.

Jag håller också med dig om att det vi gör i fritids- och kulturverksamheten också är oerhört väsentligt för elevers lärande och utveckling.

Anförande nr 212

A n n i k a S t u d e (v): Herr ordförande, kommunfullmäktige, åhörare och herr Söderlund! Jag kommer ifrån Kungsholmens stadsdelsnämnd, och jag är inte ett dugg orolig för våra skolbarn på våra öar. Men jag kanske skulle vara i gungning om jag befann mig i en annan stadsdelsnämnd.

Mobbningsfrågan arbetas det redan med i elevvården, men kanske skulle den anfallas från en annan vinkel. Ungdomar ser och hör vad som händer i samhället. Jag tänker på vuxenmobbingen, som inte attackeras utan bara glamoriseras i vissa TV-program.

Skolkarbetet är också något som faller in under elevvården. Jag har 30 års erfarenhet av skolarbete. Skolk är också ett problem för föräldrarna och de andra vuxna runt ungdomen. Det är inte bara skolfolket som ska försöka få ungdomarna att tro på sin framtid och sätta in sitt skolk i förhållande till framtiden för dem själva.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag. Tack så mycket för mig.

Anförande nr 213

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Tack, Annika. Skamlösheten kan anta olika uttryck och ha olika ansikten, och vi har sett flera av dem paradera i kväll: den ena politikern efter den andra som före valet har talat om ökade resurser och att skattepengarna skulle kastas ut ännu mera än vad de redan gör. Efter valet inträffar plötsligt det märkliga att vänsterpartister och socialdemokrater går upp den ena efter den andra och talar om att det är helt rätt att skära ned på skolan i vår stadsdel.

Berätta då det före valen! Det skulle liksom bli en mycket rimligare form av demokrati, tycker jag, än att före valet prata om att man inte ska införa biltullar men efter valet införa dem, att före valet säga att man ska öka resurserna till skolan men sedan minska dem.

Jag lovar att det finns inte en vänsterpartist på hela Kungsholmen som före valet talade om att ni skulle skära ned på skolan där, och jag är övertygad om att det finns massor med rasande elever och föräldrar som undrar varför Vänsterpartiet har svikit dem – och socialdemokrater och miljöpartister också för den delen, även om jag inte alltid är säker på att Miljöpartiet vet vad man gör.

Stå för vad ni gör! Möt föräldrarna och stå för er politik!

Anförande nr 214

O r d f ö r a n d e n : Borgarrådet, man får inte skälla på dem som inte kan gå i svaromål. Skäll gärna på Vänstern, men inte på Socialdemokraterna och Miljöpartiet nu.

Anförande nr 215

A n n i k a S t u d e (v): Herr Söderlund! Vänsterpartisten Annika Stude står för den politik som Vänsterpartiet står för.

Anförande nr 216

M e h d i O g u z s o y (v): Ordförande, ledamöter! Borgarnas tal om att de vill värna om de resurssvaga eleverna klingar väldigt falskt. Vilka som än har styrt skolan, kvarstår det faktum att skolan som institution har spelat avgörande betydelse för att bibehålla rådande samhällsordningen. Arbetarklassen förblir tjänare åt borgarklassen.

Med majoritetens nya förslag tar vi ett första steg mot att elever tävlar på lika villkor i framtiden. Resultatet, effekten, av det beslut som kommer att tas i dag kommer vi kanske inte att märka om något år, men om 15 år kommer vi väl att märka att det var ett bra beslut som vi tog i dag.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!